

VĚČNÁ BOŽÍ SMLOUVA

2/2021

Průvodce studiem Bible

V tomto čtvrtletí studujeme lekce sobotní školy s teologem **MARTINEM TURČANEM**

SLEDUJTE VŽDY OD
SOBOTNÍHO POLEDNE
NA **WWW.HOPETV.CZ**

Najdete nás také na:

fb.com/HopeTV

Web sobotní školy:

sobotniskola.casd.cz

HopeTV

VĚČNÁ BOŽÍ SMLOUVA

2/2021

Průvodce studiem Bible

Obsah

1. Když se věci pokazí
2. Boží smlouvy s lidmi (přehled)
3. Noe – smlouva pro všechna budoucí pokolení
4. Abram – věčná smlouva
5. Abraham – čtyři velká zaslíbení
6. Abrahamovo potomstvo
7. Smlouva na Sínaji
8. Smlouva na Sínaji a Boží zákon
9. Znamení smlouvy
10. Nová smlouva
11. Nová smlouva a Boží svatyně
12. Boží láska a lidská víra
13. Požehnání nové smlouvy

Za materiály ke studiu sobotní školy je zodpovědné oddělení sobotní školy při Generální konferenci Církve adventistů sedmého dne a oddělení sobotní školy při Česko-Slovenské unii. Text materiálů byl při překladu upraven podle pravidel dohodnutých s oddělením sobotní školy při Generální konferenci.

Věčná Boží smlouva

Průvodce studiem Bible

2. čtvrtletí 2021

Autor: Gerhard F. Hasel

Šéfredaktor: Clifford R. Goldstein

Foto: iStock

Grafická úprava a sazba Grafické
Studio

Vydala Církve adventistů sedmého dne

Vytiskla tiskárna ARTRON, s.r.o., Boskovice

Vydání druhé, upravené, Praha 2021

ISBN 978-80-88026-35-8

ISSN 0409-3208

Úvod

Zaslíbení: Věčná Boží smlouva

Psal se rok 1588. Mladá Angličanka v sedmém měsíci těhotenství pozorovala moře. To, co najednou uviděla, ji tak vylekalo, že strachem předčasně porodila. Na moři se totiž objevilo 130 španělských lodí vojenského námořnictva připravených zaútočit na Britské ostrovy.

Téma strachu pak provázelo po celý život i její dítě – Thomase Hobbesa, jednoho z nejvýznamnějších evropských politických teoretiků. Žil v době, kdy byla Anglie zničena občanskou válkou a v zemi zuřily nekonečné náboženské nepokoje. Hobbes napsal, že lidstvo bez silné totalitní vlády žije v ustavičném strachu – strachu z nestability, strachu z války a zejména strachu ze smrti. Lidé žili ve stavu, který nazval „válka všech proti všem“. Varoval, že když nenastane nějaká radikální změna, člověk se stane „uzavřeným, malicherným, zlým, hrubým a tvrdým“.

Existuje nějaké řešení? Hobbes tvrdil, že existuje jen jediné řešení: Lidé si musí zvolit vládu, která omezí všechny jejich svobody, nastolí jednotu a bude mít nad nimi úplnou moc. Tuto svrchovanou vládu bude tvořit buď jednotlivec, nebo skupina lidí, která, i když pomocí totalitní nadvlády nad národem, ukončí ty strašné poměry, kvůli kterým žili ve strachu a nestabilitě. Jinými slovy, lidé vymění svoje práva za klid a jistotu. Tuto změnu, kdy lid odevzdá svoje práva do rukou vlády, nazývá Hobbes „smluvní dohodou“.

Myšlenka „smluvní dohody“ však nemá svůj původ u Thomase Hobbesa. Naopak. Tisíce let před ním Bůh uzavřel s Izraelem smlouvu, jejíž kořeny sahají do ještě vzdálenější minulosti. Na rozdíl od Hobbesovy smlouvy, kterou inicioval a vyhlásil lid, tato smlouva byla iniciována a oznámena pravým Vládcem, Stvořitelem nebe a země. Hobbesova smlouva byla motivována strachem, zatímco Boží smlouva je motivována láskou, Boží láskou k padlému lidskému pokolení, láskou, která ho v Ježíši přivedla na kříž.

Kříž nás vede k tomu, abychom milovali svého Stvořitele, který nám dal dokonalou spravedlnost a dokonalou svatost. Spravedlnost a svatost, obsahující v sobě i zaslíbení věčnosti, je pouze u Boha. Podobně jako se museli v Hobbesově smlouvě lidé podříditi vládci, i my musíme svoje hříšné cesty, nerozumné touhy, smyslné vášně, svoje obavy a nejasné představy o pravdě a hříchu podříditi Bohu. Neděláme to proto, abychom za to něco získali, ale proto, že jsme už dostali to nejlepší, co nám Bůh mohl dát – Ježíše Krista a jeho prostřednictvím také vykoupení.

Podle Hobbesa by vládce přinesl pokoj, bezpečí a osvobození. Pravý Vládce přináší to samé, pouze v mnohem větší míře. Žádný pozemský panovník totiž nevládne nad smrtí, ze které má podle Hobbesa člověk největší strach. Sliby jeho smlouvy hrobem končí. Zaslíbení našeho Vládcе však přesahují do věčnosti. A to je naděje, jakou nám nemůže dát žádný pozemský vládce a žádná pozemská smlouva.

V tomto čtvrtletí budeme studovat, co je Boží smlouva, co nám nabízí a jaké jsou její požadavky. I když nahlédneme do různých zdrojů, základem zůstává práce dr. Gerharda Hasela, jehož ponoření se do Božího slova nám dává odvahu, naději a pochopení, abychom si uvědomili, co se Thomasovi Hobbesovi asi nikdy nepodařilo: „Láska nezná strach; dokonalá láska strach zahání...“ (1J 4,18).

Gerhard F. Hasel působil jako profesor Starého zákona a Biblické teologie a jako děkan Teologického semináře Andrewsovy univerzity v americkém Berrien Springs.

Když se věci pokazí

Základní verš

„I řekl Bůh: ‚Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby...‘ Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.“ (Gn 1,26.27)

Biblická zpráva o stvoření oplývá nadějí, štěstím a dokonalostí. Každý stvořitelský den Bůh končí prohlášením, že „to je dobré“. To však dnes, při pohledu na svět kolem nás, říct nemůžeme. Je jisté, že tajfuny, zemětřesení, hlad a nemoci nebyly součástí tohoto „dobrého“ stvoření. Co se stalo? Proč už věci nejsou takové, jako byly na počátku?

Šestý stvořitelský den končí prohlášením: „Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré.“ Důvodem k tomuto prohlášení bylo, že právě ten den Bůh stvořil bytosti ke svému obrazu – lidi. Tyto stvořené bytosti byly po každé stránce dokonalé; musely být, vždyť byly stvořeny k Božímu obrazu. Nesetkáváme se u nich ani s náznakem toho, že by lidé měli sklony být vrahy, zloději, lháři, podvodníky nebo by byli jinak zkažení. Když porovnáme svět, ve kterém dnes žijeme, se světem, o kterém čteme v Gn 1, jasně vidíme, že se muselo stát něco strašného.

Co se to s naším světem stalo? Jaké důsledky to pro nás má? A jakou naději nám do toho všeho nabízí a přináší Bůh?

Osnova lekce

V této úvodní lekci budeme uvažovat o počátku lidských dějin a o tom, co se s tímto dokonalým stvořením stalo. Díky tomu si budeme moci uvědomit, proč vlastně potřebujeme Boží pomoc a v jaké podobě k nám přichází.

I. Ideální Boží stvoření

- Svět je stvořen jako dokonalý a velmi dobrý (neděle)
- Lidé byli stvořeni k Božímu obrazu (pondělí)
- Člověk je stvořen do vztahu s milujícím Bohem (úterý)

II. Tragédie hříchu a nová naděje

- Lidstvo má svobodu rozhodnout se, zda chce žít s Bohem (středa)
- Pád do hříchu a nová naděje (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NA POČÁTKU...

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. (Gn 1,1)

Ve víře chápeme, že Božím slovem byly založeny světy, takže to, na co hledíme, nevzniklo z viditelného. (Žd 11,3)

Osobní studium

I když by se mohlo zdát, že starověká představa o naší Zemi jako ploché desce, podle některých představ podpírané bájnými zvířaty (např. slony či želvami), patří jen do dávné minulosti, není tomu, žel, úplně tak. I v současné době se mezi lidmi objevují teorie o ploché Zemi. Jejich průkopníkem byl Američan Samuel Rowbotham, který roku 1849 publikoval spis *Zetetická astronomie*, v němž popsal Zemi jako disk se středem na severním pólu, na okrajích obklopený obrovskou ledovou hradbou známou jako Antarktida. K Rowbothamovu odkazu se hlásí Flat Earth Society, kterou založil roku 1956 v Doveru jistý Samuel Shenton. Podle ní jsou všechny snímky zeměkoule z vesmíru podvrhy, kterými se vědecká lobby snaží získat financování pro svůj výzkum.

I když nás to může udivovat či přímo šokovat, ukazuje nám to, že lidé se stále zajímají o zásadní otázky lidské existence i o samotnou podstatu vesmíru. Jaký je to svět, do kterého jsme se narodili? Kde můžeme najít spolehlivý zdroj informací o jeho

původu, podobě a smyslu? Komu v tomto ohledu máme věřit? Proč tu jsme? Jak jsme se sem dostali? Kam spějeme? To jsou základní a klíčové otázky, které si lidé kladou. Chápání toho, kdo jsme a odkud jsme sem přišli, ovlivní totiž ve velké míře náš život a to, jak se zde na zemi chováme.

Co Bible říká o vzniku a původu naší země? (Gn 1,1; Žd 1,10; 11,3) Jakou roli v tomto židovsko-křesťanském přesvědčení hraje víra, a jakou ověřitelné důkazy?

Je zajímavé, že Bible se nikde nesnaží primárně „dokázat“, že Bůh je Stvořitel. Jednoduše to předpokládá, bere to jako základní východisko. To neznamena, že by toto tvrzení bylo v rozporu s tím, co můžeme vidět, zkoumat či ověřovat. Přesto ale zůstává pravdou, že tuto skutečnost buď přijmeme vírou, nebo ji odmítneme. Víra je vlastně jediný způsob, jak můžeme stvoření přijmout, a to z jednoduchého důvodu – nikdo z nás při stvoření nebyl, nikdo ho na vlastní oči neviděl. Je pro nás logicky nemožné být při svém vlastním stvoření. Také i sekulární lidé, ať mají na původ světa jakýkoliv názor, musí svoji teorii přijmout jen vírou – a to ze stejného důvodu: Nikdo z nás při tom nebyl.

Aplikace

Co pro tebe znamená vědomí, že nejen tato planeta, ale i život na ní, včetně toho tvého, je součástí Božího plánu a záměru? Je to pro tebe přednost? Zodpovědnost?

STVOŘENÍ K BOŽÍMU OBRAZU

²⁶I řekl Bůh: „Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby. Ať lidé panují nad mořskými rybami a nad nebeským ptactvem, nad zvířaty a nad celou zemí i nad každým plazícím se po zemi.“ ²⁷Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. (Gn 1,26.27)

Osobní studium

Proč nás Bůh stvořil ke svému obrazu? Co to znamená? Gn 1,26.27

I když musíme mluvit o Bohu pomocí lidské terminologie, nesmíme zapomínat, že Bůh je duchovní bytost s božskými vlastnostmi. Všechno, co můžeme říci, je, že se v našich fyzických, duševních a duchovních schopnostech do jisté míry odráží náš Stvořitel. Mnohé však zůstává zahaleno tajemstvím, alespoň pro nás. Bible zdůrazňuje duchovní a duševní aspekty našeho myšlení, které můžeme rozvíjet a zdokonalovat. Právě jedinečnost lidského myšlení nám umožňuje pěstovat vztah s Bohem, což, jak se zdá, ostatní stvoření na zemi nedokáže.

Všimněme si také unikátního záznamu o tom, jak Bůh stvořil ženu. Oba dva, muž i žena, se těší výjimečné přednosti: být bytostí stvořenou k Božímu obrazu. Při stvoře-

ní nenacházíme žádný náznak podřízenosti jednoho tomu druhému. Bůh je stvořil ze stejného materiálu. (Jestliže Bůh zformoval Adama z prachu země a Evu z Adama, potom i Eva má ten samý původ jako Adam.) Bůh je stvořil jako rovnocenné partnery a navázal s nimi neobyčejný vztah. Oba dva měli stejnou možnost rozvíjet své Bohem dané vlastnosti způsobem, který by ho oslavil.

„Bůh dal Adamovi společníci, ‚pomoc jemu rovnou‘, ženu, která pro něj byla vhodnou partnerkou a která s ním vytvoří úzký vztah lásky a vzájemné náklonnosti. Eva byla stvořena z žebra vyňatého z Adamova boku. Neměla mu vládnout jako hlava, ani neměla být pošlapávána jako osoba podřízená, ale měla mu stát po boku jako rovnocenná, jím milovaná a chráněná bytost. Byla jeho druhým já, což ukazuje na těsné spojení, jaké má existovat v tomto vztahu.“ (PP 46; NUD 15)

Aplikace

Jak vnímáš svoje postavení bytosti stvořené k Božímu obrazu? Má to nějaký praktický dopad na to, jak žiješ svůj každodenní život?

ŽIVOT V BOŽÍ BLÍZKOSTI

A Bůh jim požehnal a řekl jim: „Plodte a množte se a naplňte zemi. Podmaňte ji a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi hýbe.“ (Gn 1,28)

Osobní studium

Povšimněme si, jaká byla první Boží slova k člověku. Připomíná jim jejich schopnost plodit a rozmnožovat se. Poukazuje na zemi a říká, aby ji naplnili, podmanili si ji a vládli nad ní. Podle biblického záznamu se tedy první Boží slova k muži a ženě týkají jejich vzájemného vztahu a vztahu k fyzickému světu. Je tedy zřejmé, že Bůh tento svět v jeho hmotné podobě vždy vnímal pozitivně, na rozdíl od pohledů různých filozofických směrů, které odmítají vše tělesné a zaměřují se jen na to duchovní.

Těmito slovy Bůh činí první kroky ve vztahu k člověku. Mluví s nimi, dává jim

příkazy a říká jim, co mají dělat. Z těchto slov vyplývá i určitá zodpovědnost: Bůh je žádá, aby byli pány nad stvořením, které on stvořil.

Co znamená vyjádření, že Bůh lidem požehnal? (Gn 1,28) Co si pod tím máme představit? Co to znamená pro náš život?

Bůh vždy jednal s Adamem a Evou jako s inteligentními bytostmi, které jsou schopny odpovědět na jeho lásku a vstoupit s ním do společenství. Jako stvořené děti byli Adam a Eva závislí na péči jejich otcovského Stvořitele. Postaral se o vše, co potřebovali. Nic z toho, co jim dal, si ničím nezasloužili. Dostali to jako dar od svého Stvořitele.

Aplikace

Ze zprávy o stvoření muže a ženy vidíme, jak blízký vztah chce mít Bůh s člověkem. Jak s ním můžeš také ty dnes – i přes svou slabost a hříšnost – navázat osobní vztah? Co ti pomáhá prohlubovat jej a rozvíjet?

ROZHODUJÍCÍ MOMENT

¹⁶A Hospodin Bůh člověku přikázal: „Z každého stromu zahrady smíš jíst. ¹⁷Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti.“ (Gn 2,16.17)

Osobní studium

Tato zkouška poskytla Adamovi a Evě příležitost využít jejich svobodnou vůli. Byla to také výzva reagovat pozitivně nebo negativně na vztah ke Stvořiteli. Byl to důkaz, že Bůh je stvořil jako svobodné, morální bytosti. Vždyť kdyby neměli příležitost neposlechnout, proč by se Bůh namáhal varovat je před neposlušností?

„Všechno, co tomu předchází, je přípravou na vyvrcholení. Budoucnost lidského pokolení závisí na tomto jediném zákazu. Člověk se nemůže zamotat v množství různých otázek. Musí pamatovat na jedno jediné Boží nařízení. Skutečnost, že mu dal jen jeden zákaz, je projevem Božího milosrdenství. Pozadí široké Boží nabídky – „z každého stromu zahrady smíš jíst“ – svědčí o tom, že tento jeden zákaz není něčím, co by člověka omezovalo.“ (Leupold, H. C. Exposition

of Genesis, sv. 1, Columbus, OH: Wartburg Press, 1942, s. 127)

Výzvou k poslušnosti jim Bůh chtěl říci: Já jsem váš Stvořitel. Učinil jsem vás ke svému obrazu. Já vás udržuji při životě, díky mně žijete, hýbete se a jste. Postaral jsem se o vše, co potřebujete pro svoje štěstí a blaho (potravu, domov, společnost), a ustanovil jsem vás pány tohoto světa. Jestliže jste ochotni z lásky ke mně potvrdit vztah se mnou, potom budu vašim Bohem a vy budete mými dětmi. Tento vztah a důvěru, která z něho automaticky vyplývá, můžete potvrdit tak, že poslechnete můj konkrétní příkaz.

Náš vztah s Bohem může být efektivní a trvalý jen tehdy, jestliže se svobodně rozhodneme přijmout jeho vůli. Odmítnout jeho vůli v podstatě znamená, že na něm chceme být nezávislí; že si myslíme, že ho nepotřebujeme.

Aplikace

V kterých momentech svého života můžeš i ty stát před podobnou „zkouškou“ či rozhodováním jako kdysi naši prarodiče? Dokážeš přijmout Boží vůli (vyjádřenou např. v jeho zákoně), i když jí třeba plně nerozumíš, nebo máš spíše tendenci k postoji: „Ale já si myslím...“?

NARUŠENÝ VZTAH A NOVÁ NADĚJE

Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. (Gn 3,6)

¹⁴I řekl Hospodin Bůh hadovi: „Protože to učinil, buď proklet, vyvržen ode všech zvířat a ode vši polní zvěře. Polezeš po břiše, po všechny dny svého života žrát budeš prach. ¹⁵Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrť hlavu a ty jemu rozdrťš patu.“ (Gn 3,14.15)

Osobní studium

„Přestože bylo Evino provinění závažné a mohlo přinést neštěstí pro celé lidstvo, její rozhodnutí neznamenal nevyhnutelně trest pro celé lidské pokolení. Bylo to promyšlené Adamovo rozhodnutí, které způsobilo, že hřích a smrt nevyhnutelně zasáhly lidstvo. Adam chápal jasný Boží příkaz zřejmě lépe než Eva. Eva byla oklamána satanem, ale Adam ne.“ (1BC 231)

V důsledku tohoto jasného provinění a nedbalého postoje vůči Božímu příkazu se narušil vztah mezi Bohem a člověkem. Upřímné přátelství s Bohem se změnilo v útěk ze strachu z jeho přítomnosti. Společenství a přátelství nahradilo odcizení a chlad. Objevil se hřích a s ním všechny jeho odporné následky. Jestliže se něco nestane, lidstvo čeká věčná zka.

Jaký význam měla pro člověka a satana slova vyslovená Bohem v ráji? (Gn 3,15)

Úžasná slova prorocké naděje mluví o tom, že Bůh položí nepřátelství mezi hada a ženu, mezi její potomstvo a jeho potomstvo. Toto nepřátelství vyvrcholí, když se zjeví představitel potomstva ženy – Mesiáš, který satanovi zasadí smrtelný úder do hlavy, zatímco satan mu poraní pouze patu.

Toto mesiášské zaslíbení bylo pro Adama a Evu v jejich bezvýchodné situaci nadějí, která změnila jejich život. Sám Bůh jim dal naději a dbal na její naplnění. Toto zaslíbení Mesiáše a konečného vítězství, i když to tehdy celkem ještě nechápali, je povzneslo z temnoty, ve které se pádem do hříchu ocitli. Obnovilo také jejich vztah s Bohem – vztah lásky a milosrdenství, odpuštění a spasení.

Aplikace

Zamysli se nad tím, proč Pán Bůh volal na člověka „Kde jsi?“ (Gn 3,9) Jak bys mu na tuto otázku odpověděl ty dnes? Co pro tebe znamená jeho nabídka nové šance a naděje?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Když Boží slova – Kde jsi? – pronikla skrze husté křoví k uším utečenců, zněla jim jako zvěst evangelia. Tvůj Bůh tě nechce ztratit. Přichází, aby tě hledal. Chce přijít v osobě svého Syna, nejenom aby hledal, ale i spasil, co se ztratilo.“ (Spurgeon Charles Haddon. *The Treasury of the Bible*, sv. 1, Grand Rapids: Zondervan, 1962, s. 11)

Přečti si 2.–4. kapitolu „Na úsvitu dějin“, „Nedůvěra a její důsledky“ a „Zaslíbení záchrany“ v knize *Na úsvitu dějin* (PP 44–70; NUD 14–26).

Otázky k rozhovoru

1. *Laskavý a starostlivý Bůh hledá ztraceného člověka. Jak můžeme na tuto Otcovu a Ježíšovu lásku odpovědět? Jak Bůh očekává, že budeme reagovat?*
2. *K tomu, aby byl člověk šťastný, potřebuje láskyplné vztahy. Co přijímáš a co dáváš ve svém vztahu s Bohem? Jak jsou vyvážené tvoje vztahy s partnerem v manželství, s rodiči, sourozenci, dětmi?*

Shrnutí

Bůh nás stvořil ke svému obrazu, aby mezi ním a námi mohlo existovat láskyplné přátelství. I když příchod hříchu otřásl touto původní jednotou, prostřednictvím plánu vykoupení Bůh chce tento vztah obnovit. Jsme závislá stvoření. Náš život má skutečný smysl jen tehdy, jestliže opět navážeme spojení s naším Stvořitelem.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Boží smlouvy s lidmi (přehled)

Základní verš

„Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země.“ (Ex 19,5)

Minulý týden jsme skončili naše uvažování pádem našich prvních rodičů do hříchu, čímž se přerušilo spojení mezi zemí a nebem. Avšak i po tom, co se stalo, Bůh toužil obnovit spojení s člověkem. Zve nás, abychom vstoupili do smluvního vztahu s ním.

Studium v tomto týdnu je vlastně stručným shrnutím celého čtvrtletí. Každý den si přiblížíme jednu ze smluv mezi Bohem a člověkem. Každá smlouva vyjadřuje svým způsobem přítomnou pravdu té pravé smlouvy, která byla na Golgotě podepsána krví Ježíše Krista. Jde o smlouvu, kterou jsme my, jako křesťané, uzavřeli s naším Pánem.

Začneme smlouvou, kterou Bůh uzavřel s Noemem. Zachráněn nebyl pouze Noe, ale celá jeho rodina. Potom se zastavíme u smlouvy s Abrahamem, která obsahuje i aktuální zaslíbení pro každého z nás. Další smlouva byla uzavřena na Sínaji. Řekneme si, jaký je její význam. Nakonec se podíváme na novou smlouvu – na tu, na kterou vlastně ukazovaly všechny předešlé. Získáme tak stručný přehled a tyto smlouvy pak budeme studovat do hloubky v několika dalších týdnech.

Osnova lekce

- I. Podstata smlouvy mezi Bohem a člověkem (neděle)
- II. Jednotlivé smlouvy, které Bůh s lidmi uzavřel
 - Smlouva s Noemem (pondělí)
 - Smlouva s Abramem/Abrahamem (úterý)
 - Smlouva s Mojžíšem (středa)
 - „Nová“ smlouva (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

PODSTATA SMLOUVY

¹Když bylo Abramovi devětaadvadesát let, ukázal se mu Hospodin a řekl: „Já jsem Bůh všemohoucí, choď stále přede mnou, buď bezúhonný! ²Mezi sebe a tebe kladu svou smlouvu; převelice tě rozmnožím.“ (Gn 17,1.2)

Oznámil vám svou smlouvu, kterou vám přikázal dodržovat, desatero přikázání, a napsal je na dvě kamenné desky. (Dt 4,13)

¹Zde je můj služebník, jehož podepírám, můj vyvolený, v němž jsem našel zalíbení. Vložil jsem na něho svého ducha, aby vyhlásil soud pronárodům.

⁶Já Hospodin jsem tě povolal ve spravedlnosti a uchopil tě za ruku; budu tě opatrovat, dám tě za smlouvu lidu a za světlo pronárodům. (Iz 42,1.6)

Osobní studium

Proč Bůh uzavírá smlouvu s člověkem? O co mu jde? Proč je to pro něj tak důležité?

Hebrejský výraz přeložený jako „smlouva“ je *brit* (ve Starém zákoně se s ním setkáváme asi 287krát). Můžeme ho také přeložit jako „zavěť“ nebo „poslední vůle“. Původ tohoto slova není celkem jasný, ale „označuje to, co spojuje dvě strany dohromady. Používalo se pro různé typy ‚smluv‘ – mezi člověkem a člověkem, i mezi člověkem a Bohem. Běžně se tento výraz používal při dohodách mezi dvěma lidmi, zvláštní případ tvořila smlouva mezi Bohem a člověkem. Její náboženské použití bylo metaforou založenou na obvyklém používání, ale s hlubším významem.“ (Thompson, J. A. „Covenant (OT)“, *The International Standard Bible Encyclopedia*, sv. 1, Grand Rapids: Eerdmans, 1979, s. 790)

Podobně jako při smlouvě mezi manželi, také biblická smlouva definuje vztah a z něj vyplývající dohodu. Tato dohoda obsahuje tyto základní prvky:

1. Bůh potvrdil smlouvu zaslíbeními s přísahou (Žd 6,13.17).
2. Smluvním závazkem bylo poslouchat Boží vůli, jak byla vyjádřena v Desateru (Dt 4,13).
3. Prostředkem, kterým se smluvní svazky v konečném smyslu naplnily, byl Kristus a plán spasení (Iz 42,1.6).

Starozákonní obětní systém byl pro lid náhornou učebnicí plánu spasení. Prostřednictvím jeho symbolů se patriarchové a Izraelci učili věřit v přicházejícího Vykupitele. V jeho rituálech našel kající hříšník odpuštění hříchu a osvobození od viny. Znovu mohl získat smluvní požehnání a pokračovat v duchovním růstu – v obnově Božího obrazu – po tom, co selhal a nesplnil svůj smluvní závazek.

Aplikace

Co pro tebe znamená, že Bůh chce, zcela dobrovolně, uzavřít smlouvu i s tebou a k něčemu se ze své strany zavázat? Jsi ochotný také k nějakému „závazku“, nebo ti v životě vyhovuje spíše „volný vztah“?

SMLOUVA S NOEMEM

⁶[Hospodin] litoval, že na zemi učinil člověka, a trápil se ve svém srdci. ⁷Řekl: „Člověka, kterého jsem stvořil, smetu z povrchu země, člověka i zvířata, plazy i nebeské ptactvo, neboť lituji, že jsem je učinil.“ ⁸Ale Noe našel u Hospodina milost...

¹³I řekl Bůh Noemu: „Rozhodl jsem se skoncovat se vším tvorstvem, neboť země je plná lidského násilí. Zahladím je i se zemí.

¹⁸S tebou však učiním smlouvu. Vejdeš do archy a s tebou tvoji synové, tvá žena i ženy tvých synů. ¹⁹A ze všeho, co je živé, ze všeho tvorstva, uvedeš vždy po páru do archy, aby s tebou zůstali naživu; samec a samice to budou.“

²²Noe udělal všechno přesně tak, jak mu Bůh přikázal. (Gn 6,6–8.13.18.19.22)

Osobní studium

Když se podíváme na kontext, Bůh označuje Noemovi svoje rozhodnutí zničit zemi. To proto, že se hřích šíří a rozrůstá se stále více. Tato záhuba se uskuteční v podobě celosvětové potopy. Bůh však neopouští svět, který stvořil. Po potopě znovu nabízí obnovu smluvního vztahu. Božské „JÁ“, které smlouvu nabízí, je základem Noemovy jistoty. Bůh zaslíbil, že bude chránit členy rodiny, kteří budou ochotni žít ve smluvním vztahu s ním, což se projeví poslušností.

Jaké závazky z této smlouvy vyplývaly pro Boha a jaké pro Noema? (Gn 6,13–22)

Bůh oznamuje Noemovi, že přijde potopa a svět bude zničen. Uzavírá s ním doho-

du, ve které mu slibuje, že bude zachráněn s celou svou rodinou. Šlo tu o velmi mnoho. Kdyby Bůh slib nedodržel, zahynul by Noe spolu s ostatními, bez ohledu na to, co udělal.

Bůh řekl, že s Noemem uzavře „smlouvu“. Slovo samotné vyjadřuje vůli svůj slib dodržet. Není to jen nějaké rozmarné prohlášení. Vyplývá z něho určitá povinnost, závazek. Představte si, že by Bůh řekl Noemovi: „Podívej se, svět skončí ve strašné potopě. Mohl bych tě zachránit, ale také nemusím. Zatím dělej to a to a to – a potom uvidíme, co se stane. Nedávám ti však žádné záruky.“ Taková slova by sotva představovala jistotu a zaslíbení, která jsou obsažena v samotném slově smlouva.

Aplikace

Bůh ve své smlouvě zaslíbil Noemovi nejen záchranu, ale později s ním uzavřel ještě další smlouvu, kde se zavázal, že tímto způsobem už život na zemi znovu nezničí (Gn 9,9–13). V čem dávají Boží sliby jistotu do života tobě?

SMLOUVA S ABRAHEM

¹I řekl Hospodin Abramovi: „Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu. ²Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se po-
žehnaním! ³Požehnám těm, kdo žehnají tobě, prokleji ty, kdo ti zlořečí. V tobě dojdou požehnání
veškeré čeledi země.“ (Gn 12,1–3)

¹³Tu Hospodin Abramovi řekl: „Věz naprosto jistě, že tvoji potomci budou žít jako hosté v zemi,
která nebude jejich; budou tam otročit a budou tam pokořováni po čtyři sta let. ¹⁴Avšak proti
pronárodu, jemuž budou otročit, povedu při. Potom odejdou s velkým jméním. ¹⁵Ty vejdeš
ke svým otcům v pokoji, budeš pohřben v utěšeném stáří. ¹⁶Sem se vrátí teprve čtvrté pokolení,
neboť dosud není dovršena míra Emorejcovy nepravosti.“ ¹⁷Když pak slunce zapadlo a nastala
tma tmoucí, hle, objevila se dýmající pec a mezi těmi rozpůlenými kusy prošla ohnivá pochodeň.
¹⁸V ten den uzavřel Hospodin s Abramem smlouvu: „Tvému potomstvu dávám tuto zemi od řeky
Egyptské až k řece veliké, řece Eufratu...“ (Gn 15,13–18)

Osobní studium

Čeho se týkala smlouva, kterou Bůh uzavřel s Abramem? Jaký měla význam pro něj i pro celé lidstvo? (Gn 12,1–3; 15,13–18)

V této první zaznamenané zprávě o tom, že se Bůh zjevil Abramovi, mu Bůh přislíbil, že s ním naváže úzký a trvalý vztah – a to ještě dříve, než by naznačil, že mluví o uzavření smlouvy. Přímá zmínka o smlouvě přichází až později (Gn 15,4–21; 17,1–14). Zatím Bůh nabízí božsko-lidský vztah velkého významu. Opakovaný příslib toho, co všechno Bůh udělá, svědčí o hloubce a velikosti Boží nabídky.

Abram dostal jeden jediný příkaz: „Vyjdi!“ Tím ho chtěl Bůh vyzkoušet. Abram s vírou poslechl, ale ne proto, aby se slíbená po-

žehnání mohla naplnit. Jeho poslušnost byla odpovědí jeho víry na láskyplný vztah, jaký Bůh toužil vytvořit. Jinými slovy, Abram už v Boha věřil, zcela mu důvěřoval a věřil i jeho zaslíbením. Jinak by nikdy neodešel od své rodiny a příbuzných, ze země, kterou měl v dědictví, a nešel by na neznámé místo. Jeho poslušnost svědčila o jeho víře.

Abram zjistil, jaký vztah je mezi vírou a skutky. Spasení jsme vírou, která se projevuje skutky poslušnosti. Nejříve přichází zaslíbení spasení; potom následují skutky. I když bez poslušnosti nemůže existovat žádné smluvní společenství a žádné požehnání, poslušnost je odpověď víry na to, co Bůh už učinil. Takováto víra je ilustrací principu z 1J 4,19: „My milujeme, protože Bůh napřed miloval nás.“

Aplikace

V souvislosti s těmito smluvními zaslíbeními Bible připomíná, že Abraham uvěřil Hospodinu (Gn 15,6; Jk 2,21.22). Dokážeš mu také důvěřovat, i když to, co slíbil, nutně neodpovídá tomu, co dnes vidíš kolem sebe? Kdy je taková důvěra pro tebe obtížná?

SMLOUVA S MOJŽÍŠEM

²Bůh promluvil k Mojžišovi a ujistil ho: „Já jsem Hospodin. ³Ukázal jsem se Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi jako Bůh všemohoucí. Ale své jméno Hospodin jsem jim nedal poznat. ⁴Ustavil jsem s nimi také svou smlouvu, že jim dám kenaanskou zemi, zemi jejich putování, kde pobývali jako hosté. ⁵Rovněž jsem uslyšel sténání Izraelců, které si Egypťané podrobili v otroctví, a rozpomenul jsem se na svou smlouvu. ⁶Proto řekni Izraelcům: Já jsem Hospodin. Vyvedu vás z egyptské roboty, vysvobodím vás z vašeho otroctví a vykoupím vás vztaženou paží a velkými soudy. ⁷Vezmu si vás za lid a budu vám Bohem. Poznáte, že já jsem Hospodin, váš Bůh, který vás vyvede z egyptské roboty. ⁸Dovedu vás do země, kterou jsem přísězně slíbil dát Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. Vám ji dám do vlastnictví. Já jsem Hospodin.“ (Ex 6,2–8)

Osobní studium

Jak můžeme rozumět tomu, když Bůh říká, že se rozpomenul na svoji smlouvu? (Ex 6,5) Čím tato slova navazují na dřívější biblické smlouvy, a co je zde nového?

Po odchodu z Egypta uzavřeli Izraelci na Sínaji smlouvu, která úzce souvisí s vysvobozením z otroctví a s obětím systémem, který Bůh nařídil jako prostředek smíření a odpuštění hříchů. Jako každá jiná, i tato smlouva byla smlouvou milosti. Bůh skrze ni rozšířil milost na svůj lid.

V této smlouvě se z velké části opakuje to, o co šlo ve smlouvě s Abrahamem:

Bůh má ke svému lidu zvláštní vztah (srovnej s Gn 17,7,8 a Ex 19,5,6).

Zaslíbení o velkém národu (srovnej s Gn 12,2 a Ex 19,6).

Požadavek naší poslušnosti (srovnej s Gn 17,9).

V souvislosti s vysvobozením z Egypta a smlouvou na Sínaji se v Biblickém komentáři píše: „Všimněte si pořadí: Bůh nejprve zachraňuje Izraelce a potom jim dává svůj zákon, aby ho dodržovali. To samé pořadí platí i v evangeliu. Nejdříve nás Kristus zachraňuje od hříchu, potom vkládá svůj zákon do našeho srdce.“ (1BC 602)

Aplikace

Co dělá Pán Bůh pro to, abychom se stali jeho lidem? (Ex 6,7) Cítíš se být součástí Božího lidu? Proč? Co to pro tebe znamená?

NOVÁ SMLOUVA

³¹Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy uzavřu s domem izraelským i s domem judským novou smlouvu. ³²Ne takovou smlouvu, jakou jsem uzavřel s jejich otci v den, kdy jsem je uchopil za ruku, abych je vyvedl z egyptské země. Oni mou smlouvu porušili, ale já jsem zůstal jejich manželem, je výrok Hospodinův. ³³Toto je smlouva, kterou uzavřu s domem izraelským po oněch dnech, je výrok Hospodinův: Svůj zákon jim dám do nitra, vepíši jim jej do srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem. ³⁴Už nebude učit každý svého bližního a každý svého bratra: „Poznávejte Hospodina!“ Všichni mě budou znát, od nejmenšího do největšího z nich, je výrok Hospodinův. Odpustím jim jejich nepravost a jejich hřích už nebudu připomínat. (Jr 31,31–34)

Osobní studium

Tato stať je první starozákonní zmínkou o tom, co nazýváme „novou smlouvou“. Je umístěna do kontextu návratu Izraelců z exilu a mluví o požehnáních, která obdrží od Boha.

Tak jako v předešlých případech, i zde je iniciátorem smlouvy Bůh. On je i ten, kdo ji naplní svojí milostí.

Všimněte si použitých slov. Bůh o sobě mluví jako o manželovi. Říká, že svůj zákon napíše do jejich srdcí. Používá přitom stejná slova jako při smlouvě s Abrahamem. Bude jejich Bohem a oni budou jeho lidem. Podob-

ně jako předtím, smlouva není jen nějakou dohodou, která podléhá zákonům, ale jde tu o něco více.

Jak chce Bůh dosáhnout změny lidského postoje? (Jr 31,33) Co podstatného se tím změní? (Jr 31,34)

V našem textu vidíme prvky milosti i poslušnosti. Podobně tomu bylo i v předešlých smlouvách. Bůh odpustí hříchy, naváže s nimi vztah a udělí jim svoji milost. I oni ho budou poslouchat; ne nějak bezmyšlenkovitě, mechanicky, ale upřímně, protože ho poznají, milují ho a chtějí mu sloužit. V tom vlastně spočívá podstata tohoto smluvního vztahu – Bůh hledá svůj lid a miluje ho.

Aplikace

Co pro tebe znamená, že je zákon zapsán do tvého srdce? Jak se to projevuje ve tvém každodenním životě?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 12. kapitolu „Abrahamův příklad“ z knihy *Na úsvitu dějin* (PP 132–138; NUD 56–62) a strany 213–214 ze 46. kapitoly „V moci víry“ z knihy *Od slávy k úpadku* (PK 569–571; OSU 213–214).

„Jhem, které zavazuje k službě, je Boží zákon. Zákon lásky zjevený v ráji, vyhlášený na Sínaji a novou smlouvou vepsaný do srdce, spojuje člověka s Boží vůlí. Kdybychom byli ponecháni sami sobě, svým vlastním sklonům a své vůli, přešli bychom na satanovu stranu a začali bychom se mu podobat. Proto nás Bůh omezuje svou svrchovanou, ušlechtilou a povznášející vůlí. Chce, abychom mu trpělivě a moudře sloužili. Kristus jako člověk také nesl jeho služby. Řekl: ‚Plnit, Bože můj, tvou vůli je mým přáním, tvůj zákon mám ve svém nitru.‘ (Ž 40,9) ‚Neboť jsem sestoupil z nebe, ne abych činil vůli svou, ale abych činil vůli toho, který mě poslal.‘ (J 6,38) Láska k Bohu, horlivost pro jeho slávu a láska k lidem přivedla Ježíše na zem, aby zde trpěl a nakonec zemřel. Láska byla rozhodující silou v celém jeho životě. Vyzývá nás, abychom se jí řídili i my.“ (DA 329.330; TV 209)

Otázky k rozhovoru

1. Srovnejte Boží smlouvy uzavřené s Adamem, Noemem, Abrahamem, Mojžíšem a námi. V čem se liší? Co mají naopak společného?
2. V běžném životě je možné uzavřít řadu smluv s lidmi, ke kterým nemáme žádný vztah. Pro Boha je ale osobní aspekt smlouvy s námi velmi důležitý. Proč?
3. Bůh svou smlouvu s lidmi přirovnal k celoživotní smlouvě manželů. V čem nám může toto přirovnání pomoci lépe pochopit, o co Bohu jde? Co bychom ale neměli z takového přirovnání vyvozovat?

Shrnutí

Příchod hříchu narušil vztah mezi Stvořitelem a člověkem. Bůh chce, aby se tento láskyplný vztah obnovil. Proto uzavírá s člověkem smlouvu. Tato smlouva představuje závazný vztah mezi Bohem a námi (podobně jako v manželství) a záměr spasit nás a uvést do souladu s Tvůrcem. Iniciátorem této smlouvy je Bůh, který je motivován svojí velkou láskou k nám. Svými zaslíbeními a činy plnými lásky nás vede k tomu, abychom s ním byli opět jedno.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Noe – smlouva pro všechna budoucí pokolení

Základní verš

„Ale Noe našel u Hospodina milost.“ (Gn 6,8)

Bakterie jsou organismy příliš malé na to, abychom je mohli vidět naším zrakem bez mikroskopu. Jednoduchá, obvykle okrouhlá bakterie není ani po 1000násobném zvětšení větší než hrot tužky. Jestliže jí vytvoříme vhodné podmínky pro růst – přiměřené teplo, vlhko a výživu – začne se velmi rychle rozmnožovat. Některé bakterie se rozmnožují jednoduchým dělením. Dospělá buňka se jednoduše rozdělí na dvě dceřiné buňky. Jedna bakterie může za 24 hodin vyprodukovat 18 000 000 nových bakterií. Kdyby dělení probíhalo každou hodinu, po 48 hodinách by to byly stovky miliard dalších bakterií.

Tento mikroskopický jev výstižně ilustruje rychlý růst zla po pádu do hříchu. Lidské pokolení, obdarované obrovským intelektem, pevným zdravím a dlouhověkostí, opustilo Boha a svoji výjimečnou zdatnost a sílu použilo na šíření zla ve všech jeho formách. Bakterie můžeme zničit slunečním světlem, chemikáliemi nebo vysokou teplotou. Co ale dělat s rychle se šířícím hříchem? Stoupající růst zla a vzpoury se Bůh rozhodl zastavit celosvětovou potopou.

Tato situace tvoří pozadí biblické zprávy o Boží smlouvě s Noemem. Ta lidem nabízela fyzické a duchovní osvobození a záchranu lidského pokolení.

Osnova lekce

- I. Hřích: nemoc předpotopního světa (neděle)
- II. Boží plán záchrany
 - Noe: věrný spolupracovník a misionář (pondělí)
 - Boží smlouva o záchraně (úterý)
 - Duha jako potvrzení této smlouvy (středa)
 - Záchrana „ostatku“ (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

PANDEMIE HŘÍCHU

⁵I viděl Hospodin, jak se na zemi rozmnožila zlovůle člověka a že každý výtvar jeho mysli i srdce je v každé chvíli jen zlý.

¹¹Země však byla před Bohem zkažená a plná násilí. (Gn 6,5.11)

Osobní studium

Na konci svého stvořitelského díla Bůh řekl, že všechno „je velmi dobré“ (Gn 1,31). Po příchodu hříchu se to však změnilo – svět už nebyl „velmi dobrý“. Boží stvoření bylo narušeno hříchem a jeho neblahými následky. Za dnů Noema dosáhl odboj vůči Bohu obrovských rozměrů; zlo zničilo lidské pokolení. I když nám Bible nepodává detailní informace, vzpoura a provinění se tak rozšířily, že ani laskavý, trpělivý a odpouštějící Bůh to už nemohl tolerovat.

Jak se mohlo zlo tak rychle rozšířit? Podívejte se na události z předchozích kapitol (Gn 4–5) a přemýšlejte, co této tragické situaci předcházelo.

Situace popsaná ve verších Gn 6,5.11 se neobjevila zničením. Něco jí předcházelo.

lo. Tento strašný stav měl nějakou příčinu. Hřích a jeho důsledky byly stále horší a horší. Jedno zlo vedlo k dalšímu. Hřích se v žádném případě nepodobá ráně, která se postupem času zahojí. Právě naopak, jestliže ho nikdo nekontroluje, množí se a zvětšuje. Není spokojen, dokud všechno nenakazí a nezničí.

Nemusíme se ani moc snažit představit si život před potopou, abychom pochopili, jak tento princip funguje. Dnes to vidíme všude kolem nás.

Není divu, že Bůh hřích nenávidí. Není divu, že dříve či později bude hřích vyhlazen. Bůh lásky s ním nic jiného nemůže udělat.

Dobrou zprávou je, že i když Bůh chce odstranit hřích, hříšníky chce zachránit. A právě o tom je tato smlouva.

Aplikace

Potvrzují i tvoje zkušenosti rychlé šíření hříchu? Je možné jej zastavit? A pokud ne, má smysl se alespoň snažit o jeho „brzdění“?

NOE

⁸Ale Noe našel u Hospodina milost. ⁹Toto je rodopis Noeho: Noe byl muž spravedlivý, bezúhonný ve svém pokolení; Noe chodil s Bohem. (Gn 6,8.9)

Osobní studium

Co podle vás znamená, že Noe byl „muž spravedlivý“, „bezúhonný“ (dokonalý) a že „chodil s Bohem“? Jak takový život vypadá? Proč i tak úžasný člověk potřeboval Boží milost?

Není pochyb o tom, že Noe byl muž, který měl velmi blízký vztah s Bohem. Byl to člověk, se kterým mohl Bůh spolupracovat, který Boha poslouchal a důvěřoval mu. Proto ho Bůh mohl použít pro splnění svého

záměru a proto ho Petr v Novém zákoně nazval „kazatelem spravedlnosti“ (2Pt 2,5).

Slovo *milost* se v úvodním textu vyskytuje v Písmu poprvé. Je zřejmé, že má stejný význam jako v Novém zákoně, kde vyjadřuje milosrdnou, nezaslouženou Boží přízeň vůči hříšníkům. Musíme si proto uvědomit, že ať byl jakkoliv „spravedlivý“ a „bezúhonný“, stále byl hříšník, který potřeboval nezaslouženou přízeň svého Boha. V tomto smyslu se Noe neliší od nikoho z nás, kteří upřímně toužíme následovat svého Pána.

Aplikace

Mohlo by být také o tobě napsáno, že jsi „spravedlivý, bezúhonný a chodíš s Bohem“? V čem konkrétně cítíš potřebu Boží milosti?

SMLOUVA A ZÁCHRANA

Ale s tebou ustanovím svou smlouvu. Vejdeš do archy ty a s tebou tvoji synové, tvá žena i ženy tvých synů. (Gn 6,18; ČSP)

Osobní studium

V tomto verši nacházíme základy biblické smlouvy, kterou Bůh uzavřel s lidstvem: Bůh a člověk spolu uzavřeli dohodu. Je to velmi jednoduché.

Jak je zřejmé na první pohled, zahrnuje v sobě smlouva více prvků. Zaprvé je to prvek poslušnosti ze strany člověka. Bůh říká Noemovi, že on a jeho rodina vstoupí do korábu. Svoji část smlouvy musí splnit. Kdyby to neudělali, smlouva by přestala být platná. A když je smlouva neplatná, jsou absolutně ztraceni, protože výhody smlouvy mohou využívat jen tehdy, když je smlouva platná a respektovaná.

Proč Bůh zdůrazňuje, že je to „jeho“ smlouva? (Gn 6,18; ČSP) V čem by byl rozdíl, kdyby ji nazval třeba „naší smluvní dohodou“?

Jakkoliv unikátní je tato situace, vidíme tu dynamický vztah mezi Bohem a člověkem, který je vyjádřen smlouvou. Tím, že ustanovil „svou smlouvu“ s Noemem, Bůh opět projevuje svoji milost. Ukazuje, že je ochotný být iniciativní a zachránit lidské bytosti od následků jejich hříchů. Na tuto smlouvu nesmíme nahlížet jako na spojení dvou rovnocenných „partnerů“, kde každý z nich je závislý na tom druhém. Mohli bychom říci, že i Bůh touto smlouvou „získává“. Je to však něco úplně jiného, než co získávají lidé. Jeho „zisk“ spočívá v tom, že těm, kteří ho milují, dá věčný život – což je jeho velké přání, pro které byl ochoten mnoho obětovat (Iz 53,11). Nechce nám to však říci, že Bůh získává stejným způsobem jako my i ty samé výhody, které ze smlouvy vyplývají pro nás. On je zachránce, my zachránění!

Aplikace

Na čem by, podle tebe, měl být založen vztah k Bohu, aby smlouva s ním měla význam?

DUHA – ZNAMENÍ SMLOUVY

¹²Dále Bůh řekl: „Toto je znamení smlouvy, jež kladu mezi sebe a vás i každého živého tvora, který je s vámi, pro pokolení všech věků: ¹³Položil jsem na oblak svou duhu, aby byla znamením smlouvy mezi mnou a zemí. ¹⁴Kdykoli zahálím zemi oblakem a na oblaku se ukáže duha, ¹⁵rozpomenu se na svou smlouvu mezi mnou a vámi i veškerým živým tvorstvem, a vody již nikdy nezpůsobí potopu ke zkáze všeho tvorstva. ¹⁶Ukáže-li se na oblaku duha, pohlédnu na ni a rozpomenu se na věčnou smlouvu mezi Bohem a veškerým živým tvorstvem, které je na zemi.“ ¹⁷Řekl pak Bůh Noemu: „Toto je znamení smlouvy, kterou jsem ustavil mezi sebou a veškerým tvorstvem, které je na zemi.“ (Gn 9,12–17)

Osobní studium

Jen málo přírodních úkazů je hezčích než duha. Kdo by si nepamatoval údivem a překvapením doširoka otevřené dětské oči při pohledu na krásné barvy duhy na obloze! Jako by to byla nějaká tajná brána do nebe. I nám dospělým se nejednou zatají dech při pohledu na neobyčejně krásnou souhru barev na obloze. Není divu, že i dnes používají duhu jako symbol různé subjekty, a to od politických organizací, kultů, rockových skupin až po cestovní kanceláře. Z fyzikálního hlediska vzniká duha odrazem a lomem slunečních paprsků v dešti. Tento nádherný oblouk jemných barev se dodnes dotýká citlivých strun našeho srdce a naší mysli. A to jistě Bůh chtěl.

Proč Bůh vybral právě symbol duhy? Co měla lidem připomínat? (Gn 9,12–17)

Bůh dal duhu jako znamení „své smlouvy“. Je zajímavé, že i v tomto případě používá slovo „smlouva“, neboť je použito v jiném smyslu než na ostatních místech. Na rozdíl od smlouvy s Abrahamem nebo smlouvy z hory Sínaj nejsou v tomto případě uvedeny žádné konkrétní závazky vyplývající pro ty, kterým má tato smlouva přinést užitek. Boží slova jsou adresována všem lidem a „živým tvorům“ (v. 15). Je to smlouva „pro pokolení všech věků“ (v. 12). Boží slova jsou univerzální a týkají se všech bez ohledu na to, zda se někdo rozhodne Boha poslouchat nebo ne. V tomto smyslu se výraz „smlouva“ nepoužívá na žádném jiném místě Bible. V ostatních případech se dotýká vztahu mezi Bohem a člověkem.

Aplikace

Jaký význam má pro tebe dnes, ve 21. století, když na obloze vidíš duhu? Vnímáš ji jen jako přírodní jev? Nebo jen jako připomínku dávného příběhu? Je s ní spojeno i nějaké poselství pro tebe, do dnešní doby?

ZŮSTAL JENOM NOE

Tak Bůh vyhladil vše živé z povrchu země od lidí až po zvěř, po plazy a po nebeské ptactvo, vše bylo smeteno ze země. Zůstal jenom Noe a to, co bylo s ním v arše. (Gn 7,23; ČSP)

Osobní studium

V tomto verši nacházíme první zmínku o konceptu „ostatku“ („pozůstatku“) v Písmu. Sloveso „zůstal“ pochází z kořene, který je ve Starém zákoně použit na místech, kde se v nějakém smyslu mluví o Božím „ostatku“.

- „Bůh mne poslal před vámi, aby zajistil váš ostatek na zemi a aby vás zachoval při životě pro veliké vysvobození.“ (Gn 45,7; ČSP)
- „Kdo zůstane na Sijónu a kdo zbude v Jeruzalémě, bude zván svatým, každý zapsaný k životu v Jeruzalémě.“ (Iz 4,3)
- „V onen den ještě podruhé vztáhne Panovník ruku, aby získal pozůstatek svého lidu...“ (Iz 11,11)

V těchto případech slova vyznačená kurzivou souvisejí s výrazem „zůstat“ z Gn 7,23.

Jak rozumíš slovu ostatek na základě výše uvedených veršů? Jak souvisí smlouva s myšlenkou ostatku?

Při potopě se Stvořitel světa stal i Soudcem světa. S blížícím se celosvětovým soudem vznikla důležitá otázka, zda bude zničen všechen život na zemi, včetně všech lidí. A jestliže nezemřou všichni, kdo by měl zůstat na živu?

V tomto případě to byl Noe se svojí rodinou. Noemova záchrana úzce souvisela se smlouvou, kterou s ním Bůh uzavřel. Jejím původcem a vykonavatelem byl laskavý a milostivý Bůh. Jakkoliv důležitá byla jeho spolupráce s Bohem, přežili jen díky tomu, co pro ně Bůh učinil. Bez ohledu na smluvní závazky a na to, jak věrně a usilovně je Noe splnil, jeho jedinou nadějí byla Boží milost.

Aplikace

I v posledních dnech bude mít Bůh svůj ostatek. Jak rozumíš jeho poslání ve světle příběhu o Noemovi? Byl to člověk dokonalý? Jaký byl jeho vztah k druhým? Izoloval se od nich, nebo jim sloužil? V čem tě může inspirovat?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 7. kapitolu „Potopa“ (PP 90–104; NUD 36–42) a 8. kapitolu „Nový začátek“ (PP 105–110; NUD 43–45) v knize *Na úsvitu dějin*.

„Duha, přírodní fyzikální jev, byla vhodným symbolem Božího zaslíbení – už nikdy nezničit zemi potopou. Vzhledem k tomu, že klimatické podmínky země byly po potopě úplně odlišné, déšť ve většině částí světa nahradil předešlou blahodárnou rosou zavlažující zemi. Bylo však potřebné něco, co vždy, když začne pršet, zažene strach člověka. Duchovním pohledem vidíme v tomto přírodním úkazu Boží zjevení sebe (Ř 1,20). Duha je pro věřícího důkazem toho, že déšť přinese požehnání, ne celosvětovou zkázu.“ (1BC 265)

Otázky k rozhovoru

1. Jaký byl podle tebe hlavní důvod pro příchod potopy?
2. Noe varoval lidi před blížící se záhubou. Cílem jeho výstrah bylo pomoci lidem uvědomit si svůj problém, aby mohli být zachráněni. Jakou roli má mít „ostatek“ v závěru dějin?
3. Proč lidé často více milují tmu než světlo? (J 3,19; 12,42.43)

Shrnutí

V tomto úkolu jsme si všimli, že smlouvy, které Bůh uzavřel s Noemem, jsou prvními jasně vyjádřenými smlouvami v Bibli. Zjevují jeho laskavý zájem o lidskou rodinu a jeho touhu vstoupit do spásného vztahu s nimi. Bůh opětovně potvrdil svoji smlouvu s Noemem. Závazek, který z ní pro Noema vyplýval, ho chránil před všeobecným odpadnutím. Tato smlouva představovala pro něho a pro celou jeho rodinu záchranu před pustošícím soudem potopy.

„Toto znamení (duha) na oblacích je symbolem Boží milosti a dobroty k člověku. Slouží k tomu, aby se utvrdila víra všech a upevnila jejich důvěra v Boha. I přesto, že Bůh dopustil, aby byla země zničena potopou, ještě stále ji zahrnuje svým milosrdenstvím.“ (SR 71)

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Abram – věčná smlouva

Základní verš

„Smlouvu mezi sebou a tebou i tvým potomstvem ve všech pokoleních činím totiž smlouvou věčnou, že budu Bohem tobě i tvému potomstvu.“ (Gn 17,7)

Pamatujete si na chvíle v dětství, kdy jste měli vysoké horečky, třeba zápal plic, a mohly vám hrozit i vážné následky? Za dlouhých, horečnatých nocí jste v slabém světle noční lampy viděli v polospánku maminku nebo tatínka sedět v křesle vedle postele, připravené kdykoliv vám pomoci. Rodiče byli vždy při vás, přemýšleli o příčině vaší nemoci a hledali lék, který by vám opět vrátil zdraví.

Právě tak, obrazně řečeno, Bůh seděl vedle hříchem nakaženého světa, když během staletí po potopě začala houstnout morální tma. Toužil po tom, aby umírajícímu lidskému pokolení mohl vrátit duchovní zdraví. Proto povolal Abrama. Prostřednictvím svého věrného služebníka chtěl založit národ, kterému by mohl svěřit poznání sebe a skrze něj světu představit svůj velký plán záchrany.

Bůh tehdy uzavřel s Abramem a jeho potomstvem smlouvu, která měla jasně vyjádřit podstatu Božího plánu záchrany lidstva od hříchu a jeho následků. Pán Bůh neměl v úmyslu nechat svůj svět napospas osudu, nechtěl ho opustit v této pro něho tak zoufalé situaci. Tento týden se podíváme na to, jak právě tato smlouva vyjádřila další úžasná zaslíbení.

Osnova lekce

- I. Iniciátor smlouvy
 - „Hospodin“ = Bůh, který je, byl a bude (neděle)
 - „Bůh všemohoucí“ (pondělí)
- II. Příjemce smluvní nabídky: Abram (úterý)
- III. Obsah smlouvy
 - Její tři etapy (středa)
 - Závazky z ní plynoucí (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

INICIÁTOR SMLOUVY – „HOSPODIN“

A řekl mu: „Já jsem Hospodin, já jsem tě vyvedl z Kaldejského Uru, abych ti dal do vlastnictví tuto zemi.“ (Gn 15,7)

Osobní studium

Jména se někdy podobají obchodním značkám. Často se stává, že když slyšíme nějaké jméno, automaticky si ho spojíme s určitými vlastnostmi. Jaké povahové rysy vám přijdou na mysl například při těchto jménech: Albert Einstein, Martin Luther King, Gándhí anebo Dorkas? Každé z nich se pojí s určitými vlastnostmi a ideály. „Židé vždy vnímali jméno jako vyjádření buď individuální vlastnosti dotyčného člověka, jako odraz myšlenek a emocí toho, kdo toto jméno dával, nebo okolností, za jakých bylo toto jméno dáno.“ (1BC 523)

Když Bůh poprvé vstoupil do smluvního vztahu s Abramem, představil se mu jménem, které hebrejský text vyjadřuje písmeny JHVH. (Jelikož jej po staletí Židé z úcty raději nevyslovovali, neznáme dnes s jistotou přesnou výslovnost – snad *Jahve* či *Jehova*.) Toto jméno, kterým se Bůh představil, se ve Starém zákoně vyskytuje 6828krát. Zdá se, že nejde o nějaké „tajuplné“ či „magické“ jméno, ale o vyjádření toho, jakým Bohem je. Je zřejmé, že v hebrejštině je

toto jméno odvozeno od slovesného kořene *h-j-h*, který znamená „být“. V tomto případě by mohlo popisovat toho, který je „Věčný“, stále a skutečně „Existující“, na rozdíl od pohanských bohů, kteří kromě představ svých uctívačů ve skutečnosti neexistují.

Starý český výraz „Hospodin“, který i dnes pro Boha používá většina Biblí, původně znamenal „Pán“ a odpovídal tomu, jak je Bůh (JHVH) označován v řeckém překladu Starého zákona (řecké *kyrios* také znamená „Pán“). I toto slovo má vyjadřovat jeho velikost a jedinečnost ve srovnání s čímkoliv a kýmkoliv.

Když později Bůh osloví Mojžíše (Ex 3,14), vysvětlí mu blíže význam svého symbolického jména: „JSEM, KTERÝ JSEM“. Tím chce vyjádřit realitu své nepodmíněné existence a poukázat na trvalou existenci svojí vlády – on je Pánem od minulosti přes přítomnost až po budoucnost.

Když Bůh uzavíral s Abramem svou smlouvu, chtěl, aby poznal jeho jméno, protože toto jméno vyjadřovalo jeho totožnost, podstatu a charakter. Vyjadřovalo, kdo do této smlouvy vstupuje.

Aplikace

Jaké představy ve vás vyvolává jméno Hospodin (JHVH)? Co ti připomíná toto jméno – lásku, dobrotu a starostlivost, nebo strach, přísnost a trest?

INICIÁTOR SMLOUVY – „BŮH VŠEMOHOUCÍ“

‘Když bylo Abramovi devětaadvadesát let, ukázal se mu Hospodin a řekl: „Já jsem Bůh všemohoucí, chod’ stále přede mnou, buď bezúhonný! ‘Mezi sebe a tebe kladu svou smlouvu; převelice tě rozmnožím.“ ‘Tu padl Abram na tvář a Bůh k němu mluvil: ‘„Já jsem! A toto je má smlouva s tebou: Staneš se praotcem hlučícího davu pronárodů. ‘Nebudeš se už nazývat Abram; tvé jméno bude Abraham. Určil jsem tě za otce hlučícího davu pronárodů. ‘Převelice tě rozplodím a učiním z tebe pronárody, i králové z tebe vzejdou.“ (Gn 17,1–6)

Osobní studium

Hospodin se Abramovi několikrát zjevil už předtím (Gn 12,1,7; 13,14; 15,1,7). V úvodních verších čteme, že se Abramovi opět zjevuje a představuje se mu tentokrát jako „Bůh všemohoucí“ (hebr. *el-šadaj*). S tímto označením se v biblickém kontextu setkáváme jen v knihách Genesis a Jób. Jméno „Bůh všemohoucí“ pravděpodobně vyjadřuje kontrast mezi mocí a silou Boha, a slabostí a křehkostí lidstva.

Proč Pán Bůh připomíná v této chvíli Abramovi právě svoji sílu a moc? (Gn 17,1–6)

S tímto stejným jménem se později setkáváme i v Gn 28,3, kde Izák žehná Jákobovi

těmito slovy: „Kéž ti Bůh všemohoucí požehná, rozplodí tě a rozmnoží. Bude z tebe společenství lidských pokolení.“ Podobné zaslíbení nacházíme také i v Gn 35,11 („Já jsem Bůh všemohoucí. Plod’ a množ se; vzejde z tebe národ a společenství pronárodů, i králové vzejdou z tvých beder.“) a 49,25 („Kéž pomáhá tobě, kéž ti Všemohoucí žehná shora hojným požehnáním nebes...“).

Všechno to jsou statě, které mluví o Boží štědrosti a velkorysosti: Bůh je silný a mocný; je to Bůh nevyčerpatelného bohatství, o které se chce podělit s těmi, kteří ho ve víře a poslušnosti hledají. Takový je Bůh, který chtěl tehdy uzavřít s Abramem smlouvu.

Aplikace

Jaký význam má pro tebe vědomí, že se tvůj nebeský Otec nazývá také „Bůh všemohoucí“?

PŘÍJEMCE SMLOUVY – ABRAHAM

“Já jsem! A toto je má smlouva s tebou: Staneš se praotcem hlučícího davu pronárodů. ⁵Nebudeš se už nazývat Abram; tvé jméno bude Abraham. Určil jsem tě za otce hlučícího davu pronárodů. (Gn 17,4.5)

Osobní studium

Nejen Boží jména mají svůj teologický a duchovní význam. Jméno člověka na starověkém Blízkém východě nesloužilo jen k identifikaci, jako je tomu často dnes u nás. Příliš nezáleží na tom, jestli dáme děvčátku jméno Marie nebo Zuzana. Avšak u starověkých Semitů měla jména lidí silný duchovní smysl. Všechna semitská jména měla svůj význam. Obvykle se skládala z nějakého slovního obratu nebo krátkého výroku, který obsahoval určité přání nebo vyjadřoval vděčnost rodičů. Například Daniel znamená „Bůh je soudce“, Jóel znamená „Jahve je Bůh“, Nátan znamená „Dar od Boha“.

Právě proto, že se tehdy jménům připisoval tak velký význam, se jména často měnila, aby tak vyjádřila radikální změnu v životě nebo v poměrech dotyčného člověka.

Vyhledej si následující verše. Proč došlo v těchto situacích ke změně jmen?

- Gn 32,28
- Gn 41,45
- Da 1,7

V jistém smyslu i moderní člověk pochopí, proč je tak důležité, jak někomu říkáme. Může to na něj mít malý, ale někdy také velmi silný vliv. Jestliže někomu takřka všichni stále říkají „hlupáku“ nebo „darebáku“, dříve či později to ovlivní způsob, jakým tento člověk bude nahlížet na sebe samotného. Jestliže někomu dáme určité jméno a potom mu ho změním, je možné, že to ovlivní nejen jeho pohled na sebe samého, ale i jeho činy.

V souvislosti s tím není těžké také pochopit, proč chtěl Bůh změnit Abramovo jméno na Abrahama. Abram znamená „vznešený otec“. Bůh mu změnil jméno na Abraham, což znamená „otec množství“. Když si všimneme Bohem mu daného smluvního zaslíbení: „Převelice tě rozplodím a učiním z tebe pronárody, i králové z tebe vzejdou“ (Gn 17,6), lépe pochopíme smysl této změny. Snad mu Bůh chtěl tímto způsobem pomoci věřit zaslíbení a smlouvě, kterou s ním uzavřel. (Pamatujme na to, že toto zaslíbení dostal 99letý muž, jehož manželka byla neplodná.) Zkrátka, Bůh to učinil proto, aby posilnil Abrahamovu víru v zaslíbení, které dostal.

Aplikace

Kdybys měl tu možnost, jaké jméno by sis vybral pro sebe? Které by vystihovalo to, kým jsi a co jsi prožil?

TŘI ETAPY SMLOUVY

¹I řekl Hospodin Abramovi: „Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu. ²Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnaním!“ (Gn 12,1.2)

⁹I řekl mu: „Vezmi pro mne tříletou krávu a tříletou kozu a tříletého berana, hrdličku a holoubě.“

¹⁰Vzal tedy pro něho to všechno, rozpůlil a dal vždy jednu půlku proti druhé...“ ¹³Tu Hospodin Abramovi řekl: „Věz naprosto jistě, že tvoji potomci budou žít jako hosté v zemi, která nebude jejich...“ ¹⁷Když pak slunce zapadlo a nastala tma tmoucí, hle, objevila se dýmající pec a mezi těmi rozpůlenými kusy prošla ohnivá pochodeň. ¹⁸V ten den uzavřel Hospodin s Abramem smlouvu... (Gn 15,9.10.13.17.18)

¹Když bylo Abramovi devětadevadesát let, ukázal se mu Hospodin a řekl... ⁴„Já jsem! A toto je má smlouva s tebou: Staneš se praotcem hlučícího davu pronárodů. ⁵Nebudeš se už nazývat Abram; tvé jméno bude Abraham. Určil jsem tě za otce hlučícího davu pronárodů. ⁶Převelice tě rozploďím a učiním z tebe pronárody, i králové z tebe vzejdou. ⁷Smlouvu mezi sebou a tebou i tvým potomstvem ve všech pokoleních činím totiž smlouvou věčnou, že budu Bohem tobě i tvému potomstvu.“ (Gn 17,1.4–7)

Osobní studium

Bůh svou smlouvu Abramovi postupně představí ve třech etapách:

1. **Gn 12,1–3:** Zde nacházíme první ze tří etap Božího zaslíbení Abramovi. Bůh jej oslovuje, dává mu příkaz a nakonec zaslíbení. Bůh jej z milosti vyvolil, aby se stal první významnou postavou jeho zvláštní smlouvy. Příkaz obsahuje zkoušku úplné důvěry v Boha. Zaslíbení, i když se týká konkrétně jeho potomků, nakonec zahrnuje celé lidské pokolení (v. 3).

2. **Gn 15,7–18:** O něco později se Bůh Abramovi zjevil znovu. Každé ze tří zvířat (kráva, koza a beran) Abram zabil, jeho tělo rozpůlil a obě poloviny uložil v určité vzdálenosti naproti sobě. Ti, kdo vstupovali do smlouvy,

měli projít skrze rozdělené části; symbolicky tak slibovali stálou poslušnost podmínkám, na kterých se takovým slavnostním způsobem dohodli. Životy zvířat byly zárukou životů účastníků smlouvy. Takováto praxe přetrvávala celá staletí. Setkáváme se s ní i ve dnech proroka Jeremjáše.

3. **Gn 17,1–14:** Při třetím smluvním „setkání“ dochází u Abrama ke změně jména. Význam nového jména Abraham podtrhuje Boží touhu a záměr zachránit všechny lidi. Výraz „mnohé národy“ zahrnuje židy i pohany. Nová smlouva jasně říká, že pravými potomky Abrahama jsou ti, kdo mají víru Abrahamovu a kdo se spoléhají na zásluhy zaslíbeného Mesiáše (viz Ga 3,7.29). Vidíme, že už tehdy chtěl Bůh spasit mnohé, ať žili kdekoliv.

Aplikace

Přečti si slova prvního anděla ve Zj 14,6.7. Co má podle tebe toto poselství společného se smlouvou, kterou Bůh uzavřel s Abrahamem, a s jejím záměrem?

SMLUVNÍ ZÁVAZKY

¹⁸Abraham se jistě stane velikým a zdatným národem a budou v něm požehnány všechny pro-národy země. ¹⁹Důvěrně jsem se s ním sblížil, aby přikazoval svým synům a všem, kteří přijdou po něm: „Dbejte na Hospodinovu cestu a jednejte podle spravedlnosti a práva, ať Hospodin Abrahamovi splní, co mu přislíbil.“ (Gn 18,18.19)

Osobní studium

Z Bible je zcela zřejmé, že smlouva s Bohem je vždy smlouvou milosti, kterou Bůh pro nás činí to, co bychom my sami pro sebe nikdy nemohli udělat. Smlouva s Abrahamem není žádnou výjimkou. Bůh si ve své milosti vyvolil Abrahama za svůj nástroj, prostřednictvím kterého oznámí světu plán spasení. Naplnění smluvních zaslíbení však bylo podmíněno Abrahamovou ochotou spravedlivě žít a s důvěrou poslouchat. Bez této poslušnosti by ho Bůh nemohl použít.

Text zaznamenaný v Gn 18,18.19 ukazuje, v jakém vztahu jsou milost a zákon. Nej-dříve je tu Boží milost („znám ho“), potom je Abraham představen jako ten, kdo bude

i se svojí rodinou Boha poslouchat. Z toho vyplývá, že víra a skutky spolu velmi úzce souvisejí (Jk 2,17). Milost je příčina, poslušnost je přirozený důsledek a projev vztahu vděčnosti.

Z požehnání vyplývajících ze smlouvy se mohou oprávněné osoby radovat jen tehdy, jestliže splní určité podmínky. I když tyto podmínky nebylo potřeba určovat smlouvou, měly být odpovědí lásky, víry a poslušnosti. Měly odrážet vztah mezi člověkem a Bohem. Poslušnost byla prostředníkem, díky kterému mohl Bůh svoje zaslíbení naplnit.

Porušení smlouvy neposlušností je vzhledem k vytvořenému vztahu nevěrou. Nejsou totiž porušeny podmínky dohody, ale dohodnuté podmínky se neplní.

Aplikace

Proč je podle tebe ve vzájemných vztazích důležité respektování pravidel? Jak konkrétně může jejich nerespektování ovlivnit tvůj vztah s Bohem i lidmi?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Na doplnění si můžeš přečíst kapitolu „Abraham“ v knize *Na úsvitu dějin* (PP 125–131; NUD 52–55) a 19. kapitolu „Židé a pohané“ v knize *Poslové naděje a lásky* (AA 188–200; PNL 109–116).

Duha zůstane znamením Božího zaslíbení až do konce světa, znamení obřízky nikoli. Podle apoštola Pavla dostal Abraham obřízku jako znak spravedlnosti, kterou přijal vírou v Boha (Ř 4,11). Jak však staletí plynula, obřízkou se začalo vyjadřovat spasení poslušností zákona. V novozákonní době obřízka ztratila svůj význam. Nahradila ji víra v Ježíše Krista, která vede k poslušnosti a ke změně života (Ga 5,6; 6,15; 1K 7,18.19). Skutečně „obřezaní“ jsou ti, kdo ze srdce uctívají Boha (Fp 3,3; Ř 2,28.29).

„Také dnes jsou mnozí zkoušeni tak jako Abraham. Boží hlas k nim sice nemluví přímo z nebe, ale Bůh je volá prostřednictvím učení svého slova a prostřednictvím událostí Prozřetelnosti. Jsou třeba požádáni, aby opustili svou kariéru, která slibuje bohatství a pocty, nebo aby odešli od příbuzných a nastoupili cestu, která se jeví jako cesta sebezapření a oběti. Bůh má pro ně určitou práci a vliv přátel a příbuzných by jí byl na překážku.

Kdo je připraven vzdát se na zavolání Prozřetelnosti vysněných plánů, přijmout nové povinnosti a vstoupit na neznámá pole? Ten, kdo to udělá, má Abrahamovu víru a bude se s ním podílet na „přenesmírné váze věčné slávy“ (2K 4,17). „Soudím totiž, že utrpení nynějšího času se nedají srovnat s budoucí slávou, která má být na nás zjevena“ (Ř 8,18).“ (PP 126.127; NUD 52.53)

Otázky k rozhovoru

1. Jaký je podle vás správný a vyvážený vztah mezi vírou a skutky? Je možné, aby existovalo jedno bez druhého? Jestliže ne, proč?
2. Co to znamená mít Abrahamovu víru?
3. Používá Pán Bůh i dnes podobné výzvy, jaké adresoval Abrahamovi?

Shrnutí

Bůh pozval Abrahama, aby spolu prožívali jedinečný přátelský vztah. Smyslem této smlouvy bylo zjevit Abrahamovi plán zachrany světa, který měl představovat zase dalším lidem kolem sebe.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Abraham – čtyři velká zaslíbení

Základní verš

„A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Mt 28,20b)

Otec trávil se svojí desetiletou dcerou prázdniny u moře. Jednoho dne se rozhodli, že si zaplavou. I když byli oba dobrými plavci, v určité vzdálenosti od břehu se od sebe vzdálili a otec si uvědomil, že je proud odnesl daleko na moře. Proto zavolal na dceru: „Maruško, jdu na břeh pro pomoc. Jestli se unavíš, otoč se na záda. Tak vydržíš plavat celý den. Já se pro tebe vrátím.“

Za nějakou dobu už plavčíci a lidé na loďkách brázdili moře a hledali holčičku. Stovky lidí na břehu, kteří se o tom dozvěděli, úzkostlivě čekali, jak to skončí. Našli ji až po čtyřech hodinách, daleko od břehu. Spokojeně plavala na zádech a vůbec se nebála. Jásot a slzy radosti přivítaly záchránce, když se na břeh vrátili se vzácným nákladem. Maruška všechno prožívala s klidem. Zdálo se, že úplně nechápe, co se kolem ní děje. Řekla: „Tatínek mi řekl, že na zádech vydržím plavat dlouho a že pro mě přijde. A tak jsem pomalu plavala a splývala, protože jsem věděla, že přijde.“ (Richards, H. M. S. „When Jesus Comes Back“, *Voice of Prophecy News*, březen 1949, s. 5)

Moc slibu je úžasná! V tomto týdnu se zaměříme na zaslíbení, která dal Bůh Abrahamovi a která sahají až do konce času.

Osnova lekce

V této lekci se budeme věnovat čtyřem zásadním zaslíbením, jež pro Abrahama plynula ze smlouvy, kterou s ním uzavřel Bůh:

- „Budu vždy tvým štítem!“ (neděle)
- „Z tvého rodu vzejde Mesiáš!“ (pondělí, úterý)
- „Národ z tvých potomků bude světu požehnáním!“ (středa)
- „Velké učiním tvé jméno!“ (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

JÁ JSEM TVŮJ ŠTÍT!

¹Po těchto událostech se stalo k Abramovi ve vidění slovo Hospodinovo: „Nic se neboj, Abrame, já jsem tvůj štít, tvá přehojná odměna.“²Abram však řekl: „Panovníku Hospodine, co mi chceš dát? Jsem stále bezdětný. Nárok na můj dům bude mít damašský Eliezer.“³Abram dále řekl: „Ach, nedopřáls mi potomka. To má být mým dědicem správce mého domu?“ (Gn 15,1–3)

Osobní studium

Proč Pán Bůh nejdříve říká Abramovi „neboj se“ (v. 1)? Z čeho mohl mít Abram strach? Gn 15,1–3

Velmi zajímavá jsou v tomto verši Boží slova: „... já jsem tvůj štít“. Použité osobní zájmeno ukazuje na osobní charakter tohoto vztahu. Bůh s ním naváže blízký vztah jako člověk s člověkem. Podobně to chce učinit v případě každého z nás.

Zde se Bůh poprvé v Bibli představuje jako „štít“. Je to jediné místo, kde se Bůh takto sám nazývá. Na jiných místech Bible

používají tento termín pisatelé, když mluví o Bohu (Dt 33,29; Ž 144,2).

Jak se projeví, že je Bůh naším štítem? Znamená to, že se nám nestane žádná nehoda nebo křivda?

„Kristus se o nás nezajímá jen příležitostně. Jeho zájem o nás je větší než zájem matky o její dítě... Náš Spasitel nás vykoupil tím, že snášel utrpení, žal, hanu, potupu, týrání, výsměch, odmítnutí a smrt. Bdí nad tebou, chvějícím se dítětem Božím. Slabost naší lidské přirozenosti nám nebrání přijít k nebeskému Otci, protože Kristus zemřel, aby se stal naším prostředníkem.“ (SD 77)

Aplikace

Zažil jsi už situace, kdy byl někdo ve svém životě Bohu věrný, a přesto přišel o práci, rozpadlo se mu manželství, vážně onemocněl nebo nečekaně zemřel? Jak se s tím vyrovnáváš? Jak funguje Boží „štít“? Před čím nás chrání?

ZASLÍBENÍ MESIÁŠE I.

Tvého potomstva bude jako prachu země. Rozmůžeš se na západ i na východ, na sever i na jih. V tobě a v tvém potomstvu dojdou požehnání všechny čeledi země. (Gn 28,14)

Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši. Jste-li Kristovi, jste potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil. (Ga 3,29)

Osobní studium

Bůh Abrahamovi několikrát zopakoval, že v jeho potomstvu budou požehnány všechny národy země (Gn 12,3; 18,18; 22,18; 28,14). Toto nádherné smluvní zaslíbení se několikrát opakuje, a to proto, že je ze všech zaslíbení tím nejdůležitějším, nejtrvalejším a dává smysl všem ostatním. Můžeme říci, že je to zaslíbení o vzestupu židovského národa, prostřednictvím kterého Bůh chtěl, aby se „všechny čeledi země“ dozvěděly o pravém Bohu a jeho plánu spasení. V plné míře se však toto zaslíbení naplnilo v Ježíši Kristu, který pocházel ze semene Abrahama

a který na kříži zaplatil za hříchy „všech čeledí země“.

Jak můžeme přijmout požehnání slíbené Abrahamovým potomkům? Ga 3,29

Zaslíbení o Spasiteli světa je nepochybně nejdůležitější ze všech Božích zaslíbení. Samotný Vykupitel se stává prostředníkem, jehož pomocí jsou splněny závazky smluvní dohody a realizována její další zaslíbení. Všichni, Židé i pohané, kteří s ním navážou smluvní vztah, jsou počítáni za členy Abrahamovy rodiny a dědice zaslíbení věčného života v bezhříšném světě, kde už nikdy nebude zlo, bolest a trápení (Ga 3,8.9.27–29). Znáš lepší zaslíbení?

Aplikace

Jak blízké je ti zaslíbení dané Abrahamovi? Chápeš je spíše jako historický příběh, který je nám vzdálený, nebo jej dokážeš vnímat jako slib daný tobě osobně?

ZASLÍBENÍ MESIÁŠE II.

Vy však jste z Boží moci v Kristu Ježíši; on se nám stal moudrostí od Boha, spravedlností, posvěcením a vykoupením. (1K 1,30)

Ale jak je psáno: „Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.“ (1K 2,9)

Osobní studium

Při našem včerejším uvažování jsme se zaměřili na to, že vrcholné „požehnání“ pro celý svět, které Bůh zaslíbil Abrahamovi, přinesl jeho nejvýznamnější potomek – Ježíš. V čem ale toto univerzální požehnání spočívá?

Co je to nádherné, co Bůh pro člověka připravil? (1 K 2,9) Co vše, podle vás, přinesla Ježíšova oběť tomuto světu? Zkuste si uvědomit a pojmenovat co nejvíce důsledků jeho činu lásky.

O stavu člověka Augustin řekl: „Tento náš život – jestli je to vůbec vhodný název pro tolik utrpení – svědčí o tom, že pokolení smrtelných lidí je odsouzeno od samého začátku. Myslím především na bezednou propast neznalosti, která je pramenem všech omylů a která svojí temnotou pohlcuje Adamovy syny do té míry, že z ní nikdo bez těžké námahy, slz a obav nemůže uniknout. A tak si člověk oblíbil všechno to, co je zby-

tečné a zlé a co přináší tolik žalu, trápení, zármutku a strachu: Nesmyslnou radost z neshod, sporů a válek; podvody, krádeže a loupeže; bezcharakternost a pýchu, nenávisť a ctižádost, vraždy a zabíjení, krutost a divokost, zločinnost a žádostivost; všechny hanebné a nečisté vášně...“ (Augustin z Hippa. *The City of God*, New York: Doubleday & Co., 1958), sv. 22, kap. 22, s. 519)

I když byl tento citát napsán před více než 1500 lety, je stále aktuální. Bez ohledu na to, jaká je naše víra, přesvědčení a morální povědomí, dříve či později se každý z nás setká s tím, o čem mluvil Augustin, a bude mnohým z toho do jisté míry ovlivněn. Je strašné, jak hluboko lidstvo padlo.

Ať je však naše současná situace jakákoliv, budoucnost je jasná – a to díky tomu, co Bůh pro nás udělal prostřednictvím života, smrti, vzkříšení a velekněžské služby Ježíše Krista. Je to definitivní naplnění smluvního zaslíbení daného Abrahamovi, že v jeho potomstvu budou požehnány všechny čeledi země.

Aplikace

Co z toho, co Ježíš udělal, má právě dnes pro tebe největší význam, co ti přináší aktuálně největší radost a povzbuzení?

VELIKÝ A ZDATNÝ NÁROD

Abraham se jistě stane velikým a zdatným národem a budou v něm požehnány všechny pronárody země. (Gn 18,18)

⁶Bedlivě je dodržujte. To bude vaše moudrost a rozumnost před zraky lidských pokolení. Když uslyší všechna tato nařízení, řeknou: „Jak moudrý a rozumný lid je tento veliký národ!“⁷ Což se najde jiný veliký národ, jemuž jsou jeho bohové tak blízko, jako je nám Hospodin, náš Bůh, kdykoli k němu voláme? ⁸A má jiný veliký národ nařízení a práva tak spravedlivá jako celý tento zákon, který vám dnes předkládám? (Dt 4,6–8)

Osobní studium

Bůh neslibil Abrahamovi jen to, že v něm budou požehnány všechny čeledi země. Hospodin mu také řekl, že se stane „velkým a zdatným národem“. Toto zaslíbení dostal muž, jehož manželka byla ve věku, kdy už nemohla mít děti. I když Abraham neměl potomky, dokonce ani jednoho jediného syna, Bůh mu slíbil oboje.

Toto zaslíbení se nenaplnilo v plné míře, dokud Abraham žil. Dokonce ani za života Izáka a Jáкова. Bůh je zopakoval Jakobovi a řekl mu, že se naplní v Egyptě, ale ani Jákob se toho ve skutečnosti nedožil. Nakonec se však zaslíbení přece jen naplnilo.

Proč chtěl Bůh učinit z Abrahamova potomstva zvláštní národ? (Dt 4,6–8) Jaký plán měl tento národ naplnit? (Iz 60,1–3)

Z Písma je zřejmý Boží záměr. Prostřednictvím svědectví Izraele, který by byl díky Božímu požehnání šťastným, zdravým a svatým lidem, chtěl Bůh přivést národy světa k sobě. Tento národ měl být příkladem toho, jaké požehnání přináší poslušnost Bohu. Národy země by začaly uctívat pravého Boha. Pozornost lidstva by se zaměřila na Izrael, na jejich Boha a na Mesiáše, Spasitele světa, který se objeví v jeho středu.

„Izraelci měli obsadit celé Bohem vymezené území. Národy, které odmítly uctívat pravého Boha, se měly z Kenaanu odstěhovat. Bůh si však přál, aby Izraelci projevovali jeho povahu a přitahovali k němu ostatní národy. Pozvání evangelia měli tlumočit celému světu. Předobraznou obětí službou měli vyvýšit Krista před všemi národy a všichni, kteří by jej přijali, měli žít.“ (COL 290; PM 147)

Aplikace

Jaké paralely existují mezi tím, co chtěl Bůh vykonat prostřednictvím Izraele, a co chce vykonat prostřednictvím své církve v současnosti? (1Pt 2,9)

VELKÉ UČINÍM TVÉ JMÉNO!

Nato řekli: „Nuže, vybudujme si město a věž, jejíž vrchol bude v nebi. Tak si učiníme jméno a nebudeme rozptýleni po celé zemi.“ (Gn 11,4)

Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnáním! (Gn 12,2)

Osobní studium

Proč se Bůh rozhodl dát Abrahamovi zvláštní požehnání – udělat jeho jméno „velkým“? (Gn 12,2) Jaký je rozdíl mezi tím, co si řekli obyvatelé Babylóna (Gn 11,4), a co řekl Bůh o Abrahamovi?

I když se plán spasení zakládá na tom, co Kristus učinil pro nás, my, kteří přijímáme Boží milost, jsme jeho součástí. Musíme se rozhodnout – důležitou roli sehrává naše svobodné rozhodnutí. Drama věků, boj mezi Kristem a satanem, ještě stále probíhá v nás i prostřednictvím nás. Lidé i andělé sledují, jak tento zápas probíhá. (1K 4,9) Kdo jsme, co

říkáme a co děláme – i když se nám zdá, že se to dotýká jen našeho bezprostředního okruhu působnosti – má následky, které v určitém smyslu dosahují do vesmíru. Svými slovy, skutky, dokonce i postoji můžeme vzdát slávu Bohu, který pro nás vykonal tak mnoho, anebo mu můžeme dělat ostudu a zneuctívat jeho jméno. Když Bůh řekl Abrahamovi, že zvelebí jeho jméno, určitě to nemyslel tak, jako když svět mluví o někom slavném. To, co v Božích očích dělá „velké“ jméno, je charakter, víra, poslušnost, pokora a láska k jiným. Přestože v současnosti zrovna tyto vlastnosti obvykle nejsou potřebné k tomu, aby byl někdo slavným, měl by je svět uznávat.

Aplikace

Jak se dnes stává něčí jméno známým a velkým? Jak ovlivňuje postoj okolního světa náš pohled na „velikost“ člověka?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 12. kapitolu „Abrahamův příklad“ (PP 132–144; NUD 56–62) a 13. kapitolu „Nejtěžší zkouška“ (PP 145–155; NUD 63–68) v knize *Na úsvitu dějin*.

Bůh slíbil Abrahamovi nový domov. (Gn 12,1)

„První podmínkou splnění tohoto slibu však byla zkouška víry. Bůh od něj vyžadoval obět... K jeho zemi, k příbuzným a k domovu ho poutala silná pouta. On však neváhal uposlechnout Boží volání. Nepoložil žádnou otázku ve vztahu k zaslíbené zemi. Neptal se, zda je tam úrodná půda či zdravé podnebí. Za nejšťastnější místo na zemi pokládal místo, kde ho chtěl mít Bůh. (PP 126; NUD 52)

Když Abraham vešel do Kanaánu, zjevil se mu Bůh a jasně mu řekl, že zemi, ve které pobývá, dostanou jeho potomci (Gn 12,7). Bůh mu toto zaslíbení zopakoval ještě několikrát (Gn 13,14.15; 15,18; 17,8; 35,12). Až po přibližně čtyřech stech letech se toto zaslíbení naplnilo. Bůh oznámil Mojžíšovi, že vyvede Izraelce z Egypta a povede je do země oplývající mlékem a medem, a toto zaslíbení zopakoval i Jozuovi (Joz 1,3). Toto zaslíbení se naplnilo, i když ne zcela, také v době krále Davida (2S 8,1–14).

Přečti si Žd 11,9.10.13–16. Tyto verše nám ukazují, že Abraham, spolu s dalšími věrnými patriarchy, považoval Kanaán za symbol, předzvěst konečného domova vykoupeného Božího lidu. Jako Abrahamovi potomci ve víře si také musíme uvědomovat, že „zde nemáme trvalý domov, nýbrž vyhlížíme město, které přijde“ (Žd 13,14). Jistota budoucího života s Kristem nám pomáhá pevně stát v tomto současném světě změn a zániku.

Otázky k rozhovoru

1. Jak mohou Boží zaslíbení ohledně budoucnosti ovlivnit víru člověka už dnes? (2K 4,17.18; Mt 5,5)
2. „Pravá velikost je výsledkem poslušnosti Božích přikázání a spolupráce na Božím zámeru.“ (1BC 293) Co v této souvislosti znamená poslušnost a co spolupráce?

Shrnutí

Zaslíbení. Jak velký význam mají pro věřícího člověka! Naplní se? Víra odpovídá ANO. Boží smlouvy jsou věčné. I když Noe, Abraham a Mojžíš zemřeli, Boží zaslíbení se stále naplňují. Jestliže se rozhodneme otevřít mu svoje srdce, jeho zaslíbení o spasení platí i pro nás.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Abrahamovo potomstvo

Základní verš

„Vy však jste ‚rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu‘, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla.“ (1Pt 2,9)

„V jednom malém městě se ve výkladu obchodu s klenoty ve tři čtvrtě na devět zastavily hodiny. Mnozí obyvatelé města byli zvyklí se právě podle těchto hodin orientovat. Děti na cestě do školy byly najednou překvapeny, že je ještě tak brzy. Nemusely pospíchat. Ten den mnoho lidí přišlo pozdě – a to jen proto, že se jedny malé hodiny ve výkladní skříní zastavily.“ (Podle Paddock, C. L. *God's Minutes*, Nashville, TN: Southern Publishing Association, 1965, s. 244)

Jak výstižné znázornění toho, co se přihodilo starověkému Izraeli! Bůh ho umístil „uprostřed národů“ (Ez 5,5; ČSP) – do křižovatký tří kontinentů (Afrika, Evropa a Asie). Měl být duchovními „hodinami“ světa.

Podobně jako zmiňované hodiny, také Izrael se v určitém smyslu „zastavil“. Neselhal však úplně. Bůh má svůj malý, věrný ostatek v každé generaci. Byli to například Samuel, Ester, Eliáš, Rút, David nebo Nehemjáš, kteří okolo sebe šířili pozitivní vliv. V tomto úkolu se soustředíme na identitu a poslání pravého Božího Izraele v každé době, včetně té naší.

Osnova lekce

V této lekci budeme přemýšlet nad tím, proč Bůh chtěl mít v historii na zemi svůj jedinečný národ, se kterým by uzavřel smlouvu, o co v ní šlo a jaký s nimi měl záměr.

I. Boží záměr s „vyvoleným lidem“

- Zaslíbení jedinečného vztahu (neděle)
- Zaslíbení země (pondělí)

II. Podmínka této smlouvy: věrnost Bohu (úterý)

III. Naplnění Božího záměru

- Věrný „ostatek“ v každé době (středa)
- „Duchovní Izrael“ zachráněný Ježíšem (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

TEBE SI HOSPODIN, TVŮJ BŮH, VYVOLIL...

⁶Jsi přece svatý lid Hospodina, svého Boha; tebe si Hospodin, tvůj Bůh, vyvolil ze všech lidských pokolení, která jsou na tváři země, abys byl jeho lidem, zvláštním vlastnictvím. ⁷Nikoli proto, že byste byli početnější než kterýkoli jiný lid, přilnul k vám Hospodin a vyvolil vás. Vás je přece méně než kteréhokoli lidu. ⁸Ale protože vás Hospodin miluje a zachovává přísahu, kterou se zavázal vašim otcům... (Dt 7,6–8a)

Osobní studium

Není pochyb o tom, že si Bůh vyvolil izraelský národ, aby byl na světě jeho zvláštním národem. Hebrejský pojem, který je použit v knize Deuteronomium, může znamenat také „vzácné vlastnictví“ i „mimořádný klenot“. Nezapomeňme na to, že toto rozhodnutí bylo v plné míře Božím činem, projevem jeho milosti. Lidé neudělali vůbec nic, čím by si tuto milost zasloužili. Ani nemohli, protože milost je něco, co dostáváme jako nezasloužený dar.

Kromě textu Dt 7,6–8 si přečtete také 16. kapitolu proroka Ezechiele, který vyvolení Izraele popisuje pomocí poetického obrazu. Jak na vás tyto myšlenky působí? Co se z nich můžeme naučit o Bohu, jeho vyvolení a milosti?

„Proč si Hospodin vyvolil Izrael? Zůstává to pro nás záhadou. Byla to malá hrstka lidí bez bohaté kultury a velké prestiže.

Neměli žádné výjimečné vlastnosti, které by odůvodňovaly jejich vyvolení. Byl to výlučně Boží čin... Prvotní příčina této volby spočívá v tajemství Boží lásky. Skutečností je, že Bůh miloval Izrael a vyvolil si ho, čímž respektoval svoje zaslíbení dané otcům... Bůh ho vyvedl z egyptského otroctví a zjevil mu svoji moc. Kéž by pochopil tyto významné skutečnosti a uvědomil si, že byl skutečně svatým a vzácným lidem. Jakýkoliv sklon z jeho strany vzdát se tohoto vznešeného postavení byl nanejvýš trestuhodný.“ (Thompson, J. A. *Deuteronomy*, London: Inter-Varsity Press, 1974, s. 130.131)

Izraelci měli podle Božího plánu jako kněží vést lidi prostřednictvím modlitby, chval a obětí blíže k Bohu. Jako prostředníci mezi Bohem a pohany měli být rádci, kazateli a proroky; měli být představiteli skutečného náboženství a příkladem posvěceného života.

Aplikace

Hospodin si přál, aby měl Izrael mezi všemi národy mimořádné postavení. Jak je možné udržet si vědomí jedinečnosti, a přitom nepropadnout pýše? Jak se ti to daří ve tvém životě? Jak tuto myšlenku můžeme aplikovat na vlastní církevní společenství?

TVÉMU POTOMSTVU DÁM TUTO ZEMI!

¹¹Dále mu Bůh řekl: „Já jsem Bůh všemohoucí. Plod' a množ se; vzejde z tebe národ a společenství pronárodů, i králové vzejdou z tvých beder. ¹²Zemi, kterou jsem dal Abrahamovi a Izákovi, tu dám tobě; tvému potomstvu dám tuto zemi.“ (Gn 35,11.12)

¹Jestliže budeš opravdově poslouchat Hospodina, svého Boha, a bedlivě dodržovat všechny jeho příkazy, které ti dnes udílím, vyvýší tě Hospodin, tvůj Bůh, nad všechny pronárody země.

¹⁵Jestliže však nebudeš Hospodina, svého Boha, poslouchat a nebudeš bedlivě dodržovat všechny jeho příkazy a nařízení, která ti dnes udílím, dopadnou na tebe všechna tato zlořečení... (Dt 28,1.15)

Osobní studium

Zaslíbení, že Bůh dá svému lidu – Izraeli – do dědictví zemi, bylo dáno nejdříve Abrahamovi a potom bylo zopakováno Izákovi a Jákobovi. Připomíná ho i Josef na své smrtelné posteli (Gn 50,24). Bůh Abrahamovi oznámil, že přejde čtyři sta let, než se tato země stane vlastnictvím jeho potomstva (Gn 15,13.16). Toto zaslíbení se začalo naplňovat za života Mojžíše a Jozua. Mojžíš připomenul Boží příkaz: „Hleď, předal jsem vám zemi. Jděte obsadit zemi, o níž Hospodin přísahal vašim otcům...“ (Dt 1,8).

Jaké podmínky smlouvy měli Izraelci splnit? (Dt 28,1.15)

První část Dt 28 mluví o požehnáních, která Izrael obdrží, když se bude řídit Boží vůlí. Druhá část kapitoly popisuje zlořečení, která ho postihnou v opačném případě. Tato zlořečení byla „většinou, i když ne zcela, jednoduše přirozenými následky působení

hříchu... „Kdo zasévá pro své sobectví, sklídí zánik“ (Ga 6,8). Je to něco podobného jako voda, která, když neproudí, stane se stokou; nebo jako hodiny, které se po určité době zastaví, jestliže je nenatáhneme; anebo jako planý strom, který vyrostle, ale nepřináší dobré ovoce. Tak podobně i hřích – postupuje, přináší ovoce a jeho „konec je smrt“ (Ř 6,21; ČSP).“ (The Pulpit Commentary: Deuteronomy, Peabody, MA: Hendrickson Publishers, 1985, sv. 3, s. 439)

Země, kde měli Izraelci žít, byla Božím darem, který si nijak nezasloužili. Přesto je ale zřejmé, že zaslíbení o budoucí zemi nebyla nepodmíněná. Byla součástí smlouvy. Izrael musel splnit svoji část. Když to neučiní, zaslíbení budou neplatná. Bůh jim víckrát řekl, že jestliže nebudou poslouchat, zaslíbená země jim bude odňata (Lv 26,27–33). Sotva si dokážeme představit, že by Bůh mohl být ještě konkrétnější.

Aplikace

Jaké podmínky pro nás stanovil Bůh ve smlouvě, ve které nám zaslibuje věčný život v jeho království, v dokonalé „zaslíbené zemi“? Jak těmto „podmínkám“ rozumíš ve světle skutečnosti, že i spasení je nezasloužený Boží dar, který není odměnou za naše skutky?

VĚRNOST SMLUVNÍ DOHODĚ

Ale [Izraelci] neposlouchali, ucho nenaklonili; každý žil podle svého zarputilého a zlého srdce. Proto na ně uvedu všechna slova této smlouvy, kterou jsem přikázal plnit, ale oni ji neplnili. (Jr 11,8)

Osobní studium

V uvedeném textu Bůh říká, že na ně uvede „všechna slova této smlouvy“. Tento výrok nezní pozitivně. I když máme sklon myslet si, že smlouva je pouze nabídka něčeho dobrého, má i druhou stranu. Vidíme to u Noema. Bůh mu nabídl něco nádherného – ochranu před zkázou. Aby však Noe obdržel zaslíbení Boží milosti, musel poslechnout. Kdyby neposlechl, naplnila by se druhá část smlouvy.

Srovnajte dnešní úvodní verš s textem Gn 6,5, který mluví o stavu lidstva před potopou. Můžeme nějak ovlivnit stav našeho srdce? Jak?

Naneštěstí, dějiny Izraele se většinou opakovaly podle následujícího schématu: Odpadnutí, Boží soudy, pokání a určité období poslušnosti. Jen na krátkou dobu za vlády Davida a Šalomouna ovládali Izraelci zaslíbenou zemi v plném rozsahu.

Přečtěte si, co je o odpadnutí Izraele napsáno u proroka Jeremjáše: „Jestliže muž pustí svou ženu a ona od něho odejde a vdá se za jiného, smí se k ní znovu vrátit? Což by tím země nebyla nesmírně potřísněna? Smilnila jsi s mnoha druhy, avšak vrať se ke mně, je výrok Hospodinův. (...) Jako žena věrolomně opouští svého druha, tak věrolomně jste se zachovali vůči mně, dome izraelský, je výrok Hospodinův“ (Jr 3,1.20).

Tato slova nám připomínají skutečnost, o které jsme již mluvili: Smlouva, kterou chce s námi Bůh uzavřít, není jen nějaká studená právní dohoda mezi dvěma obchodníky, kde každý chce získat to nejlepší pro sebe. Tento smluvní vztah je závazný. Tak závazný a svatý jako manželství. To je důvod, proč Bůh používá právě tento obraz.

Problém je však v tom, že odpadnutí Izraele mělo svoje kořeny v přerušení osobního vztahu s Bohem. Když se narušil vztah, následovala neposlušnost, která jim přinesla trest.

Aplikace

Proč tak lehce upadáme do hříchu a neposlušnosti právě tehdy, když náš vztah s Bohem není v pořádku? Jak můžeme pěstovat a rozvíjet hluboký a láskyplný vztah s Bohem?

POZŮSTATEK

Kdo zůstane na Sijónu a kdo zbude v Jeruzalémě, bude zván svatým, každý zapsaný k životu v Jeruzalémě. (Iz 4,3)

⁶V onen den, je výrok Hospodinův, se ujmu chromé, shromáždím zapuzenou, tu, s níž jsem zle naložil. ⁷Chromou budu mít za pozůstatek lidu, vypuzenou za mocný národ. A Hospodin bude nad nimi kralovat na hoře Sijónu od nynějška až navěky. (Mi 4,6.7)

¹²Uprostřed tebe zanechám utištěný a nucený lid, který se uteče k Hospodinovu jménu. ¹³Pozůstatek Izraele se již nebude dopouštět bezpráví a mluvit lživě, v jejich ústech se nenajde jazyk lstivý. Budou se pást a odpočívát a nikdo je nevyplaší. (Sf 3,12.13)

Osobní studium

Jaká naděje vyplývá z výše uvedených veršů, i přes stále se opakující schéma v dějinách Izraele – odpadnutí, Boží soudy, pokání a období poslušnosti?

I když byl Boží plán se starověkým Izraelem kvůli jejich neposlušnosti překažen, nikdy nebyl úplně zmařen. Mezi plevem přece jenom rostou i květiny. Mnozí starozákonní proroci mluvili o tomto věrném pozůstatku (ostatku), který si Bůh shromáždí, jako kdyby si někdo natrhal krásnou kyticí květů.

Bůh si vytvoří a zachová věrný pozůstatek ze stejného důvodu, jak to bylo v případě

Izraele – chtěl ho použít jako svůj nástroj, aby rozhlásil svou „slávu mezi pronárody“ (Iz 66,19). Takto se další připojí k věrným, aby „se klaněli Králi, Hospodinu zástupů“ (Za 14,16).

A tak bez ohledu na to, jak zlá situace nastala, Bůh má vždy svůj věrný lid, který i přes odpadnutí v jeho řadách upevňuje „své povolání a vyvolení“ (2Pt 1,10). Ať byly nedostatky národa jako celku jakékoliv, přece se našli takoví, kteří se snažili – nejlépe jak mohli – dodržovat svoji část smlouvy (1Kr 19,14–18). I když snad jako celek trpěli se svým národem (příkladem toho je zajetí), v konečném důsledku budou mít podíl na smluvním zaslíbení – na věčném životě.

Aplikace

Čas od času se stává, že lidé jsou tak zklamaní hříchem, odpadnutím či pokrytectvím, které vidí u některých členů církve, že se rozhodnou, že s ní už nechťejí mít nic společného. Cítil ses někdy podobně? Jak ti v takových momentech může pomoci vědomí, že Bůh měl, navzdory problémům, ve svém lidu vždy své věrné děti?

DUCHOVNÍ IZRAEL

²⁶Vy všichni jste přece skrze víru syny Božími v Kristu Ježíši. ²⁷Neboť vy všichni, kteří jste byli pokřtěni v Krista, také jste Krista oblékli. ²⁸Není už rozdíl mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným, mužem a ženou. ²⁹Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši. Jste-li Kristovi, jste potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil. (Ga 3,26–29)

Osobní studium

Bez ohledu na chyby a nedostatky starověkého Izraele se Bůh nevzdal plánu mít věrný lid, který mu bude sloužit. Starý zákon ve skutečnosti očekává na chvíli, kdy Bůh ustanoví duchovní Izrael – Židy a pohany, kteří budou hlásat evangelium celému světu.

Na základě výše uvedených veršů se zamyslete nad následujícími otázkami:

O jakém zaslíbení mluví Pavel v Ga 3,29?

Co rozhoduje o tom, zda se člověk stane dědicem těchto zaslíbení?

Co to znamená být „jedno v Kristu“?

Jako syn Abrahama se Kristus stal v určitém smyslu dědicem smluvních zaslíbení. Při odevzdání našeho života Kristu při křtu získáváme jeho prostřednictvím právo mít účast na zaslíbeních daných Abrahamovi. Všechno, co Bůh zaslíbil Abrahamovi, na-

cházáme v Kristu a přivlastňujeme si jeho zaslíbení – a to ne díky národnosti, původu nebo pohlaví, ale prostřednictvím milosti, kterou nám Bůh uděluje, jestliže mu důvěřujeme celým srdcem.

„Dar zaslíbený Abrahamovi a jeho semeni neznamenal jen zemi Kanaán, ale zahrnoval celou zemi. Apoštol praví: ‚Zaslíbení, že dostane svět za dědictví, nebylo dáno Abrahamovi a jeho potomstvu na základě zákona, nýbrž na základě spravedlnosti z víry‘ (Ř 4,13). A Bible jasně říká, že zaslíbení daná Abrahamovi splní Kristus. Všichni, kteří náleží Kristu, jsou ‚potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil‘ (Ga 3,29), dědici ‚dědictví nehynoucího, neposkvrněného a nevadnoucího‘ (1Pt 1,4), dědici země prosté kletby hříchu.“ (PP 170; PP 117–117)

Toto zaslíbení se doslova naplní, až budou svatí žít na nové zemi navěky s Kristem.

Aplikace

Co pro tebe znamená vědomí, že se díky Kristu můžeš stát také „Abrahamovým potomkem“ a „dědicem“ toho, co zaslíbil jemu a jeho národu? Co z toho pro tebe vyplývá?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Doporučujeme přečíst si „Úvod“ (PK 15–22; OSU 7–8), 31. kapitulu „Dobrá zpráva“ (PK 367–378; OSU 142–145) a 59. kapitulu „Boží Izrael“ (PK 703–721; OSU 164–269) v knize *Od slávy k úpadku*.

„Bůh nedělá rozdíly mezi národy, rasami či kastami. Ve stvoření a spasení jsou si všichni lidé rovni. Kristus přišel na tuto zem, aby odstranil každou zeď, která nás od sebe odděluje, a doširoka otevřel dveře všech oddělení svatyně; tak nám zajistil volný přístup k Bohu. Jeho láska je tak hluboká, široká a plná, že proniká do všech koutů země. Vysvobozuje ze satanova vlivu ty, kteří se jím nechali oklamat, a přivádí je k Božímu trůnu.“ (PK 369, 370; OSU 143)

Otázky k rozhovoru

1. Bůh oddělil Izrael od ostatních národů, aby byl jedinečným svatým společenstvím. Zároveň tu ale měl být pro druhé a s láskou jim sloužit. Stejnou myšlenku nový zákon aplikuje i na křesťanskou církev. Jak je možné být oddělený a jiný, a zároveň se s druhými dělit o evangelium? Jak nás v tom může inspirovat Ježíšův život a služba?
2. Bůh měl v izraelském národě své věrné, bez ohledu na to, kolik lidí se od něj odvrátilo. Příkladem může být třeba doba proroka Elijáše. Co je podle vás těžší – zůstat Bohu věrný uprostřed bezbožného prostředí, nebo uprostřed nevěrného společenství křesťanů? Proč?

Shrnutí

Pravý Boží Izrael (ať už před, nebo po smrti Ježíše Krista na kříži) je Izrael víry; ti, kdo žijí v duchovním, smluvním vztahu s ním. Splnit poslání Božích vyslanců znamená nabízet světu evangelium o jeho zachraňující milosti.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Smlouva na Sínaji

Základní verš

„Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě.“ (Ex 19,4)

Jeden malý chlapec, který měl sedm sourozenců, se zranil a musel jít do nemocnice. Doma měli jen málokdy něčeho dost pro všechny. Například nikdo z nich neměl nikdy jen pro sebe plný hrnek mléka. Když byl plný, museli se o něj rozdělit alespoň dva. Ten, kdo pil první, musel dávat pozor, aby nevypil příliš mnoho. Když si v nemocnici lehl na svoji postel, sestřička mu donesla plnou sklenici mléka. Chvilí se na mléko toužebně díval a potom se zeptal: „Kolik ho můžu vypít?“ Sestřička mu s radostí odpověděla: „Vypij to všechno, chlapče, neboj se a vypij všechno!“ (Richards, H. M. S. „Free Grace“, *Voice of Prophecy News*, červen 1950, s. 4)

Předností starověkého Izraele bylo napít se naplno z pramene spasení. Stejnou nabídku má i každý z nás. Vysvobození Izraelců z otroctví a útlu, trvajících několik staletí, bylo úžasným projevem Boží milosti. Boží milost se stejně podílí i na našem osvobození od hříchu.

Smlouva, kterou Bůh uzavřel s Izraelem na Sínaji, byla jednoduše dalším vyjádřením a obnovou smluvního vztahu, který Bůh navázal s patriarchy.

Osnova lekce

Tento týden budeme uvažovat o smlouvě, kterou Bůh uzavřel s Izraelci na hoře Sínaj, a jejím významu jak tehdy pro ně, tak o jejím nadčasovém významu pro všechny Boží děti.

- I. Co je Bůh ochotný udělat pro své děti
 - Pečovat o ně jako milující rodič (neděle)
 - Zaplatit za ně výkupné (pondělí)
- II. Uzavření smlouvy o tomto jedinečném vztahu (úterý)
- III. Lidská reakce na Boží nabídku
 - Požadavek důvěry a poslušnosti (středa)
 - Vědomí vlastní nedostatečnosti (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NA KŘÍDLECH ORLA

Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě. (Ex 19,4)

⁹Hospodinovým podílem je jeho lid... ¹⁰Našel ho v zemi divokých pouští, v pustotě kvílících pustin, zahrnul ho svou péčí, chránil ho jako zřítelnicí oka. ¹¹Jako bdí orel nad svým hnízdem a nad svými mláďaty se vznáší, svá křídla rozprostírá, své mládě bere a na své peruti je nosí, ¹²tak Hospodin sám ho vedl, žádný cizí bůh s ním nebyl. (Dt 32,9–12)

³⁰Hospodin, váš Bůh, který jde před vámi, bude bojovat za vás, jak to před vašima očima učinil s vámi v Egyptě ³¹i v poušti, kde jsi viděl, jak tě Hospodin, tvůj Bůh, nesl, jako nosí muž svého syna, po celé cestě, kterou jste prošli, až jste došli k tomuto místu. (Dt 1,30.31)

Osobní studium

Jako národ byl Izrael celá staletí pod silným vlivem egyptského pohanství. Jejich poznání Boha, jeho vůle a dobroty bylo bezpochyby zastřeno. Jak si je mohl Bůh opět získat?

Nejdříve jim chtěl dokázat ryzost své lásky. Učinil to prostřednictvím skutků vysvobození. Chtěl, aby na jeho smluvní nabídku odpověděli láskou. Proto jim na Sínaji nejdříve připomíná svoje činy milosti.

Jak se v úvodních biblických textech (Ex 19,4; Dt 32,9–12; Dt 1,30.31) představuje Bůh svému lidu? Proč používá takové přirovnání? Co jim tím chtěl říci?

Tyto ilustrace svědčí o tom, že Bůh ví o tom, jak jsme bezmocní. „Jako se nad syny slitovává otec, slitovává se Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí. On ví, že jsme jen stvo-

ření, pamatuje, že jsme prach“ (Ž 103,13.14). Z obou těchto symbolů – orla i otce nesoucího svého syna – cítíme Boží zájem o naše blaho. Svou láskou, pomocí, ochranou a povzbuzením nás chce dovést k plné dospělosti.

„Orel byl známý svou neobyčejnou věrností a oddaností svým mláďatům. Žil vysoko v horách. Svoje mláďata učil létat tak, že je na zádech vynesl do velkých výšek nad roviny Sínaje a nechal je padat dolů. Když byla mláďata ještě příliš malá a příliš zmatená, otec orel vždy sletěl pod ně, zachytil je na záda a vrátil se s nimi opět do hnízda na skále. Tak podobně jsem vás i já přivedl k sobě,“ říká Bůh.“ (Knight, George A. F. *Theology of Narration*, Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Company, 1976, s. 128)

Aplikace

Jak vnímáš Boží péči ve svém životě? Co pro tebe Bůh dělá? Nakolik se ti daří „zrcadlit“ tento láskyplný zájem Boha o tebe do svých vztahů s dalšími lidmi?

VÝKUPNÉ ZA OTROKY

“Já jsem Hospodin. Vyvedu vás z egyptské roboty, vysvobodím vás z vašeho otroctví a vykoupím vás vztaženou paží a velkými soudy.” Vezmu si vás za lid a budu vám Bohem. Poznáte, že já jsem Hospodin, váš Bůh, který vás vyvede z egyptské roboty. (Ex 6,6.7)

“Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, který dal sám sebe jako výkupné za všechny...” (1Tm 2,5.6)

Osobní studium

Všimněte si, jak často se v úvodním textu Ex 6,6.7 objevuje zájmeno „já“ či sloveso v 1. osobě. Co z toho můžeme pochopit o Boží roli v jeho smlouvě s lidmi a v plánu záchrany?

Vysvobození Izraele z egyptského otroctví a záchrana Noema a jeho rodiny před vodami potopy jsou dvě významné události v Mojžíšových knihách. Umožňují nám lépe porozumět Božímu plánu záchrany hříšných lidí. Základní princip nám odhaluje zejména událost exodu.

Za pozornost stojí skutečnost, že Bůh prostřednictvím Mojžíše říká Izraeli: „Vykoupím vás!“ (Ex 6,6) Co to ale znamená? Dnes si křesťané toto slovo spojují jen s duchovní oblastí, ale původně mělo v židovském prostředí a jazyce velmi konkrétní význam, který si uměl každý představit. „Slovo vykoupit v 6. verši Ex 6 ukazuje na člena rodiny, který kupuje zpět nebo

platí výkupné za jiného člena rodiny, který se stal otrokem, protože měl dluh nebo byl do otroctví prodán. Izrael neměl pozemského příbuzného, který by ho vykoupil. Jeho příbuzným se proto stává Bůh – Vykupitel.“ (Ramm, Bernard L. *His Way Out*, Glendale, CA: Regal Books Division, G/L Publications, 1974, s. 50)

Jakou cenu musel Bůh zaplatit za naši záchranu? Co nám to říká o naší hodnotě? (1Tm 2,5.6)

V Ex 3,8 Bůh říká, že „sestoupil“, aby zachránil svůj lid. Tímto výrazem hebrejštiny vyjadřuje, že Bůh zasahuje do dění na zemi. Bůh je na nebi a my jsme na zemi. Pouze jestliže Bůh „sestoupí“ na zem, může nás vykoupit. Jen když Ježíš sestoupí, bude žít, trpět, zemře na zemi a potom bude za nás vzkříšen, můžeme být vykoupeni. „A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.“ (J 1,14). Tím je vyjádřena úžasná myšlenka, že Bůh sestoupil, aby nás zachránil.

Aplikace

Co s tebou dělá vědomí, že Bůh byl ochotný za tvou záchranu zaplatit tu „nejvyšší cenu“? Jak na tebe působí fakt, že totéž udělal i pro lidi kolem tebe, třeba i pro ty, kteří ti nejsou sympatičtí?

SMLOUVA NA SÍNAJI

³Mojžíš vystoupil k Bohu. Hospodin k němu zavolal z hory: „Toto povíš domu Jákobovu a oznámíš synům Izraele: ‘Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě. ⁵Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země. ⁶Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým. To jsou slova, která promluvíš k synům Izraele.’“ ⁷Mojžíš přišel, zavolal starší lidu a předložil jim všechno, co mu Hospodin přikázal. ⁸Všechnen lid odpověděl jednomyslně: „Budeme dělat všechno, co nám Hospodin uložil.“ Mojžíš tlumočil odpověď lidu Hospodinu. (Ex 19,3–8)

Osobní studium

Kniha Exodus upoutává pozornost čtenáře na tři významné události: samotný exodus, uzavření smlouvy a stavbu svatostánku. Jako tři hory vyčnívají nad okolní krajinou, tak podobně vynikají i tyto tři události. Uzavření smlouvy však pro ně bylo tou nejdůležitější událostí. Stručný záznam v Ex 19–24 zachycuje pořadí a vzájemný vztah mezi jednotlivými událostmi.

1. Po vysvobození přichází Izrael k Sínaji, kde se utáboří. (19,1.2)
2. Bůh chce s nimi uzavřít smlouvu. (19,3–6)
3. Izrael smlouvu přijímá. (19,7.8)
4. Příprava na slavnostní přijetí smlouvy. (19,9–25)
5. Vyhlášení Desatera. (20,1–17)
6. Mojžíš jako prostředník smlouvy. (20,18–21)
7. Smluvní podmínky. (20,22.23)
8. Ratifikace (schválení) smlouvy. (24,1–18)

Proč byla nezbytná smlouva mezi Bohem a Izraelem?

Tato smlouva sehrála v plánu spasení rozhodující roli. Po smlouvě s Adamem, Noemem a Abrahamem je to další smlouva v Bibli. Bůh se v ní zjevuje v plnější míře než předtím, a to zejména prostřednictvím obřadního systému. Svatyně se stává prostředkem, který lidu představuje plán spasení – ten měli Izraelci zjevit světu.

I když je Bůh vykoupil z egyptského otroctví, chtěl, aby si uvědomili, že záchrana má větší a dalekosáhlejší význam než jen vysvobození z fyzického útlaaku. Chtěl je vykoupit z hříchu a otroctví. To se však mohlo stát jen prostřednictvím Mesiášovy oběti, jak ji znázorňovaly předobrazy a symboly služby ve svatyni. Proto není divu, že poté, co byli vysvobozeni z otroctví a dostali zákon, měli Izraelci příkaz postavit svatyni a zavést obětní systém. Podstatou celé smlouvy totiž bylo téma záchrany hříšného lidstva, o kterou Bůh usiluje už od počátku našich dějin.

Aplikace

Uvažuj nad tím, že Bůh svůj slib záchrany daný nám lidem nechává nejen formálně zapsat, ale ještě jej potvrzuje slavnostní přísahou. Proč? Co ti to o něm říká?

LIDSKÁ DŮVĚRA A POSLUŠNOST

⁵Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země. ⁶Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým. To jsou slova, která promluvíš k synům Izraele. (Ex 19,5,6)

Osobní studium

V těchto verších se mluví o tom, že Bůh má v úmyslu uzavřít s Izraelci smlouvu. I když si je Bůh vyvolil, toto vyvolení se nerealizuje automaticky bez jejich rozhodnutí. Musí s Bohem spolupracovat. Dokonce i vysvobození z Egypta se neobešlo bez jejich spolupráce s Bohem. Kdyby neudělali, co jim Bůh řekl – například nenatřeli krví veřeje svých dveří – nebyli by zachráněni. To je jednoduché.

Ani v tomto případě jim Bůh neříká: „Ať se vám to líbí, nebo ne, budete mým zvláštním pokladem a kněžským národem.“ Tak to jednoduše nefunguje a ani text to tak neříká.

Co bylo rozhodující ze strany lidu pro naplnění této smlouvy: víra, nebo poslušnost? (Ex 19,5,6) Je taková smlouva v rozporu s bib-

lickým konceptem spasení z pouhé víry, bez skutků zákona?

Záchranu – spasení – nezískáme dodržováním Božího zákona. Spasení je Boží dar, přijmout ho můžeme pouze vírou. Poslušnost je však důsledek víry.“ (CK 61; CVP 62)

Zamyslete se nad tím, co byl Bůh ochoten pro Izraelce učinit – nejenže je zázračným způsobem vysvobodil z egyptského otroctví, ale učinil je svým zvláštním vlastnictvím, královským kněžstvím. Na základě vztahu, který se mezi nimi vytvořil poté, co jim přinesl záchranu (nejen dočasnou – z egyptského otroctví, ale i věčnou), chtěl je Bůh povznést na takovou duchovní, intelektuální a morální úroveň, že by se byli stali divem starověkého světa. A to všechno proto, aby se šířilo evangelium mezi národy. Od nich se očekávalo jen to, že budou poslouchat.

Aplikace

Co v životě očekáváš od Boha? Co považuješ za svůj úkol? Dokážeš tyto dvě věci správně rozlišit? Zažil jsi někdy situaci, kdy ses snažil dělat to, co náleží Bohu, nebo naopak na něm nechával to, co očekává on od tebe?

SEBEVĚDOMÝ SLIB

Všechn lid odpověděl jednomyslně: „Budeme dělat všechno, co nám Hospodin uložil.“ (Ex 19,8)

³¹Izrael však, který usiloval o spravedlnost podle zákona, k cíli zákona nedospěl. ³²Proč? Protože nevycházel z víry, nýbrž ze skutků... (Ř 9,31,32)

Nevědí, že spravedlnost je od Boha, a chtějí uplatnit svou vlastní; proto se spravedlnosti Boží nepodřídili. (Ř 10,3)

Osobní studium

Jaká byla podle knihy Exodus odpověď Izraelců na tuto smlouvu? Domníváte se, že to mysleli upřímně? Tak v čem byl problém?

Na první pohled se zdá, že je všechno v pořádku. Bůh vysvobodil svůj lid, předkládá jim smluvní zaslíbení a oni souhlasí. Jsou rozhodnuti splnit všechno, co od nich Hospodin žádá. Připomíná nám to „nebeský ideál“.

Ať od nás Bůh žádá cokoli, náš vztah k němu musí být založen na víře. Víra je základ, po ní následují skutky. Bez ohledu na to, jak čisté pohnutky nás k nim vedly, v jaké upřímnosti jsme je vykonali a kolik jsme jich učinili, skutky samy o sobě nám nemohou zajistit přijetí u svatého Boha. Nemohly to učinit v době starověkého Izraele a nemohou to učinit ani dnes.

Naneštěstí se už tehdy mnozí Izraelci domnívali (podobně jako to hrozí i nám křesťanům), že poslušnost je prostředkem k záchraně, ne jejím důsledkem. Když slibovali poslušnost, řada z nich se domnívala, že to je něco, co zvládnou svou vlastní silou a co Bůh ocení jako jejich „kvalitu“. Usilovali o spravedlnost z poslušnosti zákona, ne o spravedlnost Boží, která přichází vírou. Smlouva na Sínaji – i když přichází s mnohem detailnějšími pokyny a zákonem – měla být stejně tak smlouvou milosti jako všechny předcházející smlouvy. Tato milost, dobrovolně udělená, působí změnu srdce a ta vede k poslušnosti. Problém nebyl v tom, že se snažili poslouchat; to byl vlastně požadavek smlouvy. Problémem bylo, jaká to byla „poslušnost“, protože, jak to pozdější dějiny národa ukazují, ve skutečnosti neposlouchali vůbec.

Aplikace

Jaký je rozdíl mezi spravedlností Boží a lidskou? Co to znamená pro tvůj každodenní život?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 25. kapitolu „Odchod z Egypta“ (PP 281–290; NUD 132–135), 26. kapitolu „Putování pouští“ (PP 291–302; NUD 136–141) a 27. kapitolu „Sínaj“ (PP 303–314; NUD 142–147) v knize *Na úsvitu dějin*.

„Úsilí žít podle zákonického náboženství a snaha naplnit požadavky zákona vlastní silou zotročují člověka. Naději máme pouze tehdy, když se připojíme k Abrahamově smlouvě, která je smlouvou milosti prostřednictvím víry v Ježíše Krista. Evangelium zvěstované Abrahamovi, díky kterému měl naději, je to samé, jaké je nám hlášáno dnes a díky kterému máme naději i my. Abraham hleděl na Ježíše, který je také Původcem a Dokonavatelem naší víry.“ (6BC 1077)

„Během otroctví v Egyptě mnozí z Izraelců do velké míry ztratili znalost Božího zákona a smísili jeho požadavky s pohanskými zvyky a tradicemi. Bůh je přivedl na Sínaj a tam svým vlastním hlasem vyhlásil svůj zákon.“ (PP 334; NUD 156)

Otázky k rozhovoru

1. V jakém smyslu měla smlouva s Bohem Izraelcům v životě zaručit opravdovou svobodu? (Viz Lv 26,3–13; Dt 28,1–15.)
2. Co Pán Bůh zaslibuje jako ovoce smlouvy pro svůj lid? (Dt 28,1–15)
3. Všichni víme, že hříchy nám jsou odpuštěny jen z Boží milosti. Jak nám Boží milost pomáhá žít životem víry a poslušnosti?

Shrnutí

Smlouva, kterou Bůh uzavřel s Izraelem na Sínaji, byla smlouvou milosti. Zázračným vysvozením z egyptského otroctví jim poskytl množství důkazů o své milostivé lásce a starostlivosti. Tím je vyzýval, aby s ním uzavřeli smlouvu, která měla chránit a upevňovat jejich svobodu. I když odpověděli kladně, chyběla jim pravá víra motivovaná láskou. Pozdější dějiny izraelského národa svědčí o tom, že nepochopili skutečnou podstatu smlouvy a změnili ji na systém, kterým si chtěli získat spasení. Vyhněme se chybám, kterých se dopustili Izraelci, a nezanedbávejme úžasnou milost nabídnutou hříšníkům!

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Smlouva na Sínaji a Boží zákon

Základní verš

„Poznej tedy, že Hospodin, tvůj Bůh, je Bůh, Bůh věrný, zachovávající smlouvu a milosrdenství do tisícího pokolení těm, kteří ho milují a dbají na jeho přikázání.“ (Dt 7,9)

Žalm 23 („Hospodin je můj pastýř...“) je jednou z nejznámějších a nejoblíbenějších biblických pasáží. Už děti ho přeřikávají při svých prvních pokusech naučit se něco nazpaměť z Písma a věřící si ho šeptají v posledních minutách svého života. David v něm říká, že Bůh nás „...vede stezkou spravedlnosti pro své jméno“. To znamená, že Bůh nás už ze své podstaty nikdy nepovede tak, abychom zabloudili, ale připraví bezpečné cesty pro naše kroky.

Jaké jsou to ale ony bezpečné „stezky spravedlnosti“? Autor jiného žalmu nám na tuto otázku odpovídá v modlitbě: „Veď mě po cestě svých přikázání, oblíbil jsem si ji.“ „...všechna tvá přikázání jsou spravedlivá“ (Ž 119,35.172). Boží zákon je bezpečnou a spolehlivou cestou skrze zrádný močál lidského života.

Osnova lekce

V této lekci ještě zůstaneme u smlouvy, kterou Bůh uzavřel s Izraelci na Sínaji. Budeme spolu přemýšlet, jaké místo mělo v této smlouvě vydání „zákona“.

I. Boží nezasloužená milost: základ vztahu a smlouvy s Hospodinem (neděle)

II. Respekt k Božímu zákonu: projev lidské vděčnosti za spasení

- Zákon jako závazek plynoucí ze smlouvy (pondělí)
- Zákon jako nástroj Božího požehnání (úterý)
- Zákon jako představení Božího charakteru (středa)
- Zákon jako nástroj rozvíjení vztahu (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

VYVOLENÍ IZRAELE

Nikoli proto, že byste byli početnější než kterýkoli jiný lid, přilnul k vám Hospodin a vyvolil vás. Vás je přece méně než kteréhokoli lidu. (Dt 7,7)

Osobní studium

Podle židovské tradice Bůh uzavřel smlouvu s Izraelem jen proto, že ostatní národy ji předtím odmítly. I když toto tvrzení nemůžeme biblicky dokázat, pomáhá nám uvědomit si, že to nebylo proto, že by snad Izraelci toužili, aby jim Bůh prokázal nějakou vysokou počtu a výsady. Neměli žádné zásluhy; nečinili nic, kvůli čemu by se stali hodnými Boží lásky a proč by si je Bůh vyvolil za svůj lid. Bylo jich málo – jen nějaká skupina zotročených kmenů, po politické a vojenské stránce velmi slabá. Z kulturního a náboženského hlediska tvořili různorodou směs, která neměla velký vliv. A tak hlavní důvod, proč si Bůh vyvolil Izrael, spočívá v Boží lásce a milosti.

Jak rozumíte myšlence „vyvolení“ – ať už Izraele (Dt 7,7), nebo někoho jiného? Znamená to, že Bůh má někoho raději než ty ostatní? Nebo že „vyvolený“ bude zachráněn, a druhý nemá šanci?

Jako křesťané, adventisté sedmého dne, někdy říkáme, že jsme novodobým Izraelem, povoláním Bohem nejen proto, abychom byli sami vykoupeni, ale abychom poselství o vykoupení – v kontextu trojandělského poselství – zvěštovali světu. Věříme, že máme poselství, které nemá nikdo jiný. V podstatě jsme ve stejné situaci jako starověký Izrael. Okolní národy už dávno upadly do toho nejhoršího pohanství, které bylo často spojeno s hrubostí a násilím. Bůh si nevyvolil Izrael proto, aby se z něho stal nějaký exkluzivní klub, který by si hromadil zaslíbení o spasení a vykoupení pro sebe. Právě naopak. Jestliže věříme, že Kristus zemřel za celé lidstvo, potom vykoupení, které Bůh nabídl Izraeli, patří stejně tak celému světu. Izrael se měl stát nástrojem, jehož prostřednictvím se bude zvěst o záchraně šířit do světa. Naše církev byla povolána, aby splnila ten samý úkol.

Aplikace

Jak vnímáš ve světle Nového zákona své křesťanské „vyvolení“ Bohem? Co pro tebe znamená? Co můžeš udělat pro to, abys podpořil dílo, ke kterému jsme byli povoláni jako jednotlivci i církev?

PRAVIDLA, KTERÁ ZAVAZUJÍ

¹²I promluvil k vám Hospodin zprostředku ohně. Slyšeli jste zvuk slov, avšak žádnou podobu jste neviděli; slyšeli jste jen hlas. ¹³Oznámil vám svou smlouvu, kterou vám přikázal dodržovat, desatero přikázání, a napsal je na dvě kamenné desky. (Dt 4,12.13)

Osobní studium

Proč napsal Hospodin Desatero? Co tím sledoval? (Dt 4,13) I když stále zdůrazňujeme, že smlouva je vždy smlouvou milosti a je výsledkem Boží nezasloužené přízně těm, kdo s ním vstoupili do spásonosného vztahu, musíme připomenout, že milost neznamená povolení neposlouchat. Naopak. Smlouva a zákon patří k sobě; ve skutečnosti jsou neoddělitelné.

Jak úzce spolu souvisí smlouva a vydaný zákon? (Dt 4,12.13)

Zákon je neoddělitelnou součástí smlouvy. Ať už si představíte jakoukoliv smlouvu, vždy musí být stanovena i určitá pravidla a hranice. Jak dlouho by trvalo manželství, přátelství nebo obchodní partnerství, kdyby neexistovaly žádné hranice a pravidla, ať už konkrétně vyjádřená, nebo jen vše-

obecně platná? Ženatý muž se rozhodne vzít si svoji milenkou, mladý muž si přisvojí cizí peněženko, obchodník přizve do podnikání dalšího společníka bez toho, aby o tom řekl svému partnerovi – to všechno jsou případy, kdy došlo k porušení pravidel a zákonů. Jak dlouho by tyto vztahy vydržely při takových protiprávních okolnostech? Proto musí být stanoveny určité hranice a pravidla. Jen takto je možné udržovat vztahy.

Jako paralelu či nejužší spojení se slovem zákon nacházíme různá vyjádření – například ustanovení, svědectví, příkazy, tvoje slova. Je zřejmé, že „slova této smlouvy“ (Jr 11,3.6.8) jsou slova Božího zákona; jsou jeho ustanovením, svědectvím a příkazy. Boží smlouva s Izraelem obsahuje požadavky, které jsou důležité pro zachování zvláštního vztahu, jaký chce mít Bůh se svým lidem. Je tomu dnes nějak jinak?

Aplikace

Jakou roli hrají „pravidla“ mezi lidmi, kteří se mají rádi? Jak by vypadaly zcela „volné“ vztahy bez jakýchkoliv (byť nepsaných) pravidel?

ABY TI BYLO DOBŘE

¹²Nuže, Izraeli, co od tebe žádá Hospodin, tvůj Bůh? Jenom aby ses bál Hospodina, svého Boha, chodil po všech jeho cestách, miloval ho a sloužil Hospodinu, svému Bohu, celým svým srdcem a celou svou duší ¹³a zachovával Hospodinovy příkazy a jeho ustanovení, která ti dnes přikazují, aby ti bylo dobře. (Dt 10,12.13; ČSP)

Osobní studium

Co vás napadne jako první, když uslyšíte slovo „zákon“? Policisté, soudnictví, vězení? Anebo zákazy, předpisy, nemilosrdné chování rodičů a trest? Anebo snad pořádek, soulad, stabilita? Anebo dokonce... láska?

Hebrejský výraz *tora*, přeložený v našich Biblích jako *zákon*, znamená „poučení“ nebo „směrnice“, „pokyn“. Tento termín se používá v souvislosti se všemi Božími pokyny, ať už morálními, občanskými, společenskými nebo náboženskými. Zahrnuje v sobě všechny Boží moudré dary, které dal svému lidu, aby mohl žít plným fyzickým a duchovním životem. Není divu, že žalmista označil za blahoslaveného muže toho, který „si oblíbil Hospodinův zákon, nad jeho zákonem rozjímá ve dne i v noci“ (Ž 1,2).

Při čtení zákona – směrnic a poučení znamenáných v Mojžíšových knihách, které byly součástí smlouvy – nás překvapuje široký záběr těchto nařízení. Zákon se dotýkal každé oblasti života Izraelců – zeměděl-

ství, občanské vlády, společenských vztahů i bohoslužby.

Proč vlastně dal Bůh Izraelcům jednotlivé zákony a nařízení? Dt 10,12.13 Jakým způsobem mohlo jejich respektování způsobit, že lidem bude „dobře“?

Úkolem „zákona“ při smlouvě bylo dát směrnice pro nový život smluvního partnera – člověka. Zákon ho vedl k Bohu a k jeho vůli. Poznat Boha může člověk v plném smyslu tehdy, jestliže vírou poslouchá jeho přikázání a nařízení, která vyjadřují Boží vůli.

Úkol, který měl zákon plnit v tomto smluvním vztahu, svědčí o tom, že se Izrael neměl řídit zvyky ostatních národů. Jejich život neměl podléhat jenom přirozeným zákonům, lidským potřebám a touhám, ale ani společenským, politickým a ekonomickým nevyhnutelnostem. Božím svatým národem, královským kněžstvem a zvláštním vlastnictvím mohli být jen tehdy, jestliže budou nekompromisně poslouchat zjevenou Boží vůli ve všech oblastech života.

Aplikace

Jak vnímáš ve svém každodenním životě praktické rady a pokyny, které jsme dostali od Boha (ať už v Bibli, nebo prostřednictvím daru proroctví)? Cítíš se jimi omezován? Je ti díky nim v životě skutečně dobře?

NEMĚNNOST BOŽÍHO CHARAKTERU A JEHO ZÁKONA

Já Hospodin jsem se nezměnil, ani vy jste nepřestali být syny Jákobovými. (Mal 3,6)

„Každý dobrý dar a každé dokonalé obdarování“ je shůry, sestupuje od Otce nebeských světél. U něho není proměny ani střídání světla a stínu. (Jk 1,17)

Osobní studium

Která významná pravda o Bohu je nám představena v úvodních textech? Co to pro vás znamená v praktickém životě?

Boží zákon je jeho vůle vyjádřená ústní nebo písemnou formou. Protože je kopií Božího charakteru, jeho přítomnost ve smlouvě nás ujišťuje o její stálosti a spolehlivosti. I když ne vždy dokážeme porozumět jeho prozřetelnosti, víme, že mu můžeme stále důvěřovat. Celý vesmír se řídí neměnnými morálními a fyzikálními zákony. Tato skutečnost nám poskytuje pravou svobodu a bezpečí. Porušení Božího zákona nevyhnutelně vede k zániku a chaosu.

„Záruka, že je Bůh důvěryhodný a spolehlivý, spočívá v tom, že je Bohem zákona. Jeho vůle a jeho zákon jsou jedno. Bůh říká, že spravedlivé je spravedlivé proto, neboť to vyjadřuje ty nejlepší možné vztahy. Boží zákon proto není v ničem svévolný; v ničem nepodléhá jeho rozmarům nebo náladám.

To je ta nejtrvalejší věc v celém vesmíru.“ (Beach, Walter R. *Dimensions in Salvation*, Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Association, 1963, s. 143)

Jestliže nás poslušnost zákona nemůže v žádném případě zachránit, proč jej tedy Bůh lidem dal?

Vzájemný vztah vyžaduje dohodu a soulad (Am 3,3). Protože Bůh není jen Stvořitelem tohoto světa, ale i jeho morálním Vládcem, pro štěstí jím stvořených, inteligentních bytostí je nevyhnutelný zákon. Jen tak mohou žít v souladu se svým Stvořitelem. Boží zákon, vyjádření jeho vůle, je tedy ústavou jeho vlády. Přirozeně je závaznou normou smlouvy a vztahu. Ukazuje nám, jaký způsob života určil Bůh pro svoje smluvní děti, aby byly šťastné a měly se dobře. Chránil Izraelce před tím, aby nezačali žít podle nějaké jiné filozofie. To bylo a stále také je účelem smluvního vztahu – přivést věřícího člověka prostřednictvím proměňující Boží milosti do souladu s jeho vůlí a charakterem.

Aplikace

Čeho si ceníš na Božím charakteru, na tom, jaký náš Bůh je? V čem bys mu chtěl být podobnější? Kde tyto vlastnosti nacházíš v pozadí jeho zákonů a nařízení?

BUDETE-LI...

Abraham uposlechl mého hlasu a dbal na to, co jsem mu svěřil: na má přikázání, nařízení a zákony. (Gn 26,5)

Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země. (Ex 19,5)

Jestliže se budete řídit mými nařízeními, dbát na má přikázání a plnit je, dám vám... (Lv 26,3)

Osobní studium

Bůh otevřeně oceňuje Abrahamovu věrnou poslušnost: „...dbal na to, co jsem mu svěřil: na má přikázání, nařízení a zákony“ (Gn 26,5). To znamená, že od člověka jako svého smluvního partnera Bůh očekával právě takový životní styl. Z plného znění biblické smlouvy na Sínaji je zřejmé, že podmínka poslušnosti je jednou ze základních aspektů smlouvy.

Proč Bohu tak záleží na tom, aby ho jeho lid poslouchal a respektoval závazky plynoucí ze smlouvy? (Ex 19,5; Lv 26,3)

Ex 19,5 jasně říká: „Budete-li mě skutečně poslouchat...“ Aspekt podmíněnosti smlouvy nemůžeme jednoduše popřít. I když byla udělena z milosti, i když nebyla ničím zasloužená, i když to byl dar – smluvní zaslíbení

nebyla nepodmíněná. Lid mohl tento dar odmítnout, milost nepřijmout a zaslíbení zavrhnout. Smlouva, podobně jako spase-ní, nikdy nevylučuje svobodnou vůli. Bůh nenutí lidi do smluvního vztahu s ním. Dobrovolně ji předkládá každému; a každého vyzývá, aby ji přijal. Jestliže tuto nabídku člověk přijme, má plnit její závazky – ne jako prostředek, jak získat požehnání vyplývající ze smlouvy, ale jako určitý vnější projev toho, že tato požehnání obdržel. Izrael měl poslouchat ne proto, aby získal požehnání, ale proto, že se tato požehnání u něj mohla naplnit. Jeho poslušnost měla být určitým výrazem toho, co to znamená, být Bohem požehnán. Požehnání se nezískávají poslušností. Naopak, poslušnost vytváří prostřed-
dí, ve kterém se mohou projevit požehnání víry.

Aplikace

Záleží i tobě na tom, aby podmínky dohody, kterou jsi s někým uzavřel, byly respektovány? Jak toto respektování či nerespektování ovlivňuje tvé vztahy s druhými?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Pro lepší pochopení si můžeš přečíst oddíl „Nejdůležitější přikázání“ v 66. kapitole knihy *Touha věků* (DA 607.608; TV 385–387) a 32. kapitolu „Stará a nová smlouva“ v knize *Na úsvitu dějin* (PP 363–373; NUD 170–174).

„Dříve než člověk začne v síle a milosti Kristově zachovávat nařízení Božího zákona, musí být jeho srdce naplněno láskou. Poslušnost bez lásky je jednak nemožná, jednak zbytečná. Kde je však láska, tam člověk automaticky uvede v soulad svůj život s Boží vůlí tak, jak je vyjádřena v jeho přikázáních.“ (5BC 484)

„V přikázáních svého svatého zákona nám Bůh dal dokonalé pravidlo života a prohlásil, že tento zákon platí v nezměněné podobě pro všechny lidi; až do konce času z něj nepomine jediné písmenko ani jediná čárka. Kristus přišel, aby vyvýšil a oslavil zákon. Ukázal, že zákon stojí na pevném základě lásky k Bohu a bližnímu a že povinnosti člověka jsou zahrnuty v poslušnosti jeho přikázání. Ježíšův vlastní život je pro nás příkladem takové poslušnosti. V kázání na hoře nám Spasitel vysvětlil, že požadavky zákona se netýkají jen našeho jednání, ale také našich myšlenek a nejniternějších záměrů.“ (SA 505; PNL 292)

Otázky k rozhovoru

1. Co a kdy vás v životě více motivuje – strach, nebo láska? Proč? V čem je rozdíl?
2. Proč je přikáz: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí“ (Mt 22,37) prvním a největším přikázáním?
3. „Musíte se ve všem držet cesty, kterou vám Hospodin, váš Bůh, přikázal jít, a tak zůstanete naživu, dobře se vám povede a budete dlouho živi v zemi, kterou máte obsadit“ (Dt 5,33). Máme, když budeme poslušní Božích nařízení, nárok na pozhnání? A co když nepřijde? Platí na této zemi automaticky, že poslušnost přináší dobro a prospěch?

Shrnutí

Smlouva, kterou Bůh uzavřel s Izraelem na Sínaji, měla být příkladem Boží milosti, kterou poznají všichni ti, kdo s Izraelem přijdou do kontaktu. Definovala jejich vzájemný vztah a určovala podmínky, ve kterých měl Izrael žít a pracovat, čímž by se byly vytvořily ideální možnosti pro šíření Božího poselství.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Znamení smlouvy

Základní verš

„Ať synové Izraele zachovávají sobotu; ať sobotu dodržují jako věčnou smlouvu po všechna svá pokolení.“ (Ex 31,16; B21)

Sedmý den – sobota – nás pravidelně zastavuje každý týden a směřuje naši pozornost na to, kdo jsme či kým bychom mohli být. Celý týden se po něčem sháníme, utrácíme, vyděláváme na živobytí, chodíme sem a tam... A potom je tu najednou sobota, která nás zastaví a upozorní na základ a výchozí bod všeho. Sobota nás nevrátí o půl, čtvrt nebo devět desetin cesty zpátky. Každý týden v sobotu se vracíme k bodu nula, na samý počátek lidské existence, k výchozímu bodu všeho.

Sobota přichází pravidelně každý týden, bez jakékoliv výjimky. Proniká do každé trhliny a mezery našeho života. Připomíná nám, že každé prázdné místo patří našemu Tvůrci, který nás sem umístil; tomu, který „na počátku“ stvořil nebe a zemi. Tento čin je nevratitelným základem celé křesťanské víry a sedmý den – sobota – je toho neklamným, nevtíravým a neměnným znamením.

Osnova lekce

V této lekci se blíže podíváme nejen na to, jaký byl původní Boží záměr se sobotou, ale hlavně na to, jakou roli hrála v kontextu smlouvy, kterou Bůh uzavřel se svými dětmi na hoře Sínaj.

- I. Sobota a její význam na počátku dějin
 - Význam soboty při stvoření (neděle)
 - Význam soboty před vydáním Desatera (pondělí)
- II. Sobota a její význam v rámci smlouvy na Sínaji
 - Viditelné znamení smlouvy (úterý)
 - Připomenutí, že Bůh nás „posvěcuje“ (středa)
 - Připomenutí minulosti, přítomnosti i budoucnosti s Bohem (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

PŮVOD SOBOTY

²*Sedmého dne dokončil Bůh své dílo, které konal; sedmého dne přestal konat veškeré své dílo.*

³*A Bůh požehnal a posvětil sedmý den, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo. (Gn 2,2,3)*

V šesti dnech totiž Hospodin učinil nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, ale sedmého dne odpočinul. Proto Hospodin požehnal sobotní den a posvětil jej. (Ex 20,11; B21)

Osobní studium

Jak často slýcháme mezi křesťany slova „stará židovská sobota“ (většinou v protikladu k neděli jakožto „dni Páně“). Písmo však jasně říká, že sobota existovala dříve, než židovský národ vznikl. Její původ, stejně tak jako náš, je v samotném stvořitelském týdnu.

I když Gn 2,2,3 neoznačuje „sedmý den“ jako sobotu (sobota jako sedmý den se poprvé uvádí v Ex 16,26), z výrazu „sedmého dne odpočinul“ je zřejmé, že jde o sobotu. V hebrejštině slova „odpočinul“ a „sobota“ spolu jazykově úzce souvisejí. „V Gn 2,2,3 slovo ‚šabat‘ není použito. Je však jisté, že autor chtěl potvrdit, že Bůh požehnal a posvětil sedmý den jako sobotu.“ (Waterman, G. S. *The Zondervan Pictorial Encyclopedia of the Bible*, Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House, 1975, sv. 5, s. 183) Z toho jasně vyplývá, že Gn 2,2,3 učí o božském původu a ustanovení soboty jako dne požehnání pro celé lidstvo.

Jaký záměr měl Bůh se sobotou? Proč ji, podle vás, naplánoval jako součást života svých dětí? Proč sám Bůh odpočinul sedmého dne?

I když někteří komentátoři naznačují, že si Bůh potřeboval po stvoření odpočinout, pravým účelem Božího odpočinku bylo dát člověku božský příklad. Člověk také pracuje šest dní a v sedmém dni – v sobotu – má odpočívat. Teolog Karl Barth připomíná, že Boží odpočinek na konci stvořitelského díla byl součástí „smlouvy milosti“, kterou lidstvo vyzval „odpočívat s ním ... a mít účast na Božím odpočinku“. (Barth, Karl. *Church Dogmatics*, sv. 3, část 1, Edinburgh, Scotland: T&T Clark Ltd., 1958, s. 98)

Hned následujícího dne po tom, co byli Adam a Eva stvořeni, je Bůh zve k odpočinutí ve vzájemném společenství a k vybudování důvěrného vztahu k tomu, k jehož obrazu byli stvořeni. Toto společenství a vztah měly trvat navěky. Protože však člověk zhřešil, každý týden mu Bůh nabízí den intenzivního společenství se Stvořitelem.

Aplikace

Co pro tebe znamená sobota? Nakolik její prožívání ovlivňuje tvůj vztah s Bohem, případně s druhými lidmi?

SOBOTA PŘED SÍNAJÍ

[Mojiš] jim řekl: „To je to, o čem Hospodin mluvil. Zítřka bude den odpočinku, svatá sobota pro Hospodina. Napečte, co se má péci, a uvařte, co se má vařit. Všechno, co zbude, si nechte do zásoby na zítřek.“ (Ex 16,23; B21)

Osobní studium

V Ex 16 čteme zprávu o tom, že Bůh dává Izraelcům na poušti manu. Děj se odehrává ještě před uzavřením smlouvy na Sínaji. Z tohoto záznamu se dozvídáme:

- a) Každý den si měli Izraelci nasbírat určité množství many. Výjimkou byl pátek, kdy si měli nasbírat dvojnásobné množství.
- b) V sobotu manu nenašli.
- c) Příděl many na sobotu, odložený z šestého dne, se na rozdíl od ostatních dní nezkažil.

Co nám tento příběh (Ex 16,23–28) říká o jedinečné svatosti a výjimečnosti sobotního dne?

„Jasně ztotožnění sedmého dne se sobotou, tvrzení, že to byl sám Bůh, kdo dal

Izraelcům sobotu, stejně jako zpráva, že lid na Boží příkaz sedmého dne odpočíval – to všechno nesporně ukazuje na původní ustanovení soboty už při stvoření.“ (Waterman, G. F. *The Zondervan Pictorial Encyclopedia of the Bible*, sv. 5, s. 184)

Příběh, který můžeme číst v 16. kapitole knihy Exodus, nám může o sobotě ukázat daleko více, než by se mohlo na první pohled zdát. Zkuste se sami zamyslet nad myšlenkami, které jsou v něm buď naznačeny, nebo zcela jasně pojmenovány: Kdy a jak se můžeme připravit na sobotu? Proč? Jak ji máme prožívat? Má být spíše dnem půstu, nebo radosti a dobrého jídla? Jak se má v našem přístupu k sobotě projevit naše věrnost Bohu?

Aplikace

Jak prožíváš sobotu ty? V čem se tvé prožívání podobá nebo liší od toho, jak ji prožívali Izraelci před dávnými staletími? Je rozdíl jen v „technickém provedení“ nebo i v přístupu a duchu?

ZNAMENÍ SMLOUVY

¹⁶At synové Izraele zachovávají sobotu; at sobotu dodržují jako věčnou smlouvu po všechna svá pokolení. ¹⁷Je to věčné znamení mezi mnou a syny Izraele. V šesti dnech totiž Hospodin učinil nebe i zemi, ale sedmého dne odpočinul a nabral dech. (Ex 31,16.17; B21)

Osobní studium

Na čtyřech místech Písma je sobota označena jako „znamení“ (Ex 31,13.17; Ez 20,12.20). „Znamení“ není symbolem v tom smyslu, že určitá věc na základě společných vlastností představuje, znázorňuje nebo připomíná něco jiného (jako například pěst představuje „moc“ nebo „sílu“). Sobota jako znamení je vnější znak, který má vyjadřovat osobité poselství. Samotné znamení jako takové nemá se smlouvou nic společného. Sobota byla znamením smlouvy „mezi mnou a syny Izraele“ jen proto, že to tak určil Bůh (Ex 31,13).

Proč Bůh použil sobotu jako znamení smlouvy? (Ex 31,16.17) Proč měl právě je-

dinečný oddělený den vhodně ilustrovat a vyjadřovat podstatu smlouvy a milujícího Boha, který zachraňuje své děti? (Viz také Žd 4,1–4.)

Na sobotě jako znamení smlouvy milosti je fascinující to, že celá staletí Židé chápali sobotu jako znamení mesiášského vykoupění. V sobotě viděli předzvěst záchrany v Mesiáši. Protože věříme, že vykoupění můžeme být pouze z milosti a že smlouva je smlouvou milosti, sobota, vykoupění a smlouva spolu velmi úzce souvisejí (viz Dt 5,13–15). A tak v protikladu k všeobecnému mínění je sobota znamením Boží zachraňující milosti; není znamením spasení ze skutků.

Aplikace

Co pro tebe znamená pozvání, že máme „odpočívát“ v sobotu? Jak odpočíváš? Jde jen o to, že se třeba dobře vyspíš? Je v tvém prožívání soboty patrné, jaký vztah máš a chceš mít s Bohem?

ZNAMENÍ POSVĚCENÍ

Zachovávejte mé soboty, neboť to je znamení mezi mnou a vámi po všechna vaše pokolení, abyste věděli, že já jsem Hospodin, váš Posvětitel. (Ex 31,13; B21)

Osobní studium

Výjimečně myšlenkově bohatá pasáž o významu soboty se nachází v Ex 31,12–17. Následuje po tom, co Bůh vydal nařízení o stavbě svatostánku a službách v něm.

Chápání soboty jako „znamení“ – viditelné, vnější a věčné znamení mezi Bohem a jeho lidem – je takovýmto způsobem vyjádřeno na tomto místě v Bibli poprvé. Samotný text obsahuje některé nové a cenné myšlenky, které chceme zdůraznit:

- a) Sobota jako znamení poznání a pochopení
- b) Sobota jako znamení posvěcení

Zamysleme se nad tím, jak souvisí znamení s naším poznáním a chápáním. Bůh tehdy Izraelcům řekl, že jim dává sobotu, „abyste věděli (poznali), že...“ Hebrejské chápání výrazu „poznat“ zahrnuje jak prvek rozumu, tak i vztahu a citu. „Poznat“ neznamená pouze něco o člověku vědět (mít správné informace), ale také mít s tímto člověkem smysluplný vztah. Poznat Boha tedy znamená jak znát jej a vědět, jaký je

(tedy „informace“), tak i mít s ním ten správný a vřelý vztah – sloužit mu (1Pa 28,9), ctít ho (Iz 11,2), věřit mu a důvěřovat (Ž 9,10), hledat ho a vzývat jeho jméno (Jr 10,25).

Pročtete si biblické texty uvedené v předchozím odstavci. V které ze zmíněných oblastí byste chtěli Boha lépe „znát“ a mít s ním bližší vztah?

Kromě toho byla sobota také znaméním posvěcení: „...abyste věděli, že já jsem Hospodin, váš Posvětitel.“ To znamená, že Bůh „posvěcuje“ svůj lid, mění ho k svému obrazu, činí ho „svatým“ (Lv 20,8; Dt 7,6).

Toto posvěcení je dílem Boží vykupitelské lásky, právě tak jako spasení a vykoupení. Obojí – spravedlnost a posvěcení – jsou dílem Božím, ne něčím, co dokážeme svou snahou: „Já jsem Hospodin, já vás posvěcuji“ (Lv 20,8). Sobota je tedy znaméním, které šíří poznání o Bohu jako o Posvětiteli. „Sobota, která byla dána světu jako znamení Boha Stvořitele, je také znaméním Boha jako Posvětitel.“ (6T 350)

Aplikace

Co pro tebe znamená, že tě chce Bůh „posvětit“ – proměňovat ke svému obrazu? Je to pro tebe dobrá zpráva, něco, po čem toužíš? Nebo ti slovo „posvěcení“ zavání spíše extrémismem? Jak se na tomto procesu proměny může podílet prožívání soboty?

PAMATUJ NA SOBOTNÍ DEN

Pamatuj na sobotní den, aby ti byl svatý. (Ex 20,8)

Osobní studium

Sobota byla a je pro člověka znamením, na které měl „pamatovat“. Toto slovo „pamatovat“ může mít více významů. Zaprvé, pamatovat znamená vzpomínat si na něco, co se v minulosti stalo. V tomto případě sobota napřimuje naši pozornost na stvoření, které vyvrcholilo zřízením soboty jako dne odpočinku a zvláštního společenství s Bohem.

Příkaz pamatovat má také prvek přítomnosti. Na sobotu nemáme jen „pamatovat“ ve smyslu obracení se do minulosti, ale máme ji též aktivně „zachovávat“ a „světit“ (Dt 5,12). Sobota má pro nás důležité poselství i v dnešní době.

Příkaz pamatovat na sobotu stále ukazuje také i na budoucnost. Ten, kdo „pamatuje“ na to, aby zachovával sobotu, má slíbenou nádhernou a plnohodnotnou budoucnost s Pánem této soboty. Člověk zů-

stává ve smluvním vztahu, protože zůstává v Bohu. Když chápeme smlouvu jako vztah mezi Bohem a člověkem, potom sobota, která ve velké míře tento vztah posiluje, má zvlášť velký význam.

Jestliže si Boží lid připomíná stvoření a Stvořitele, potom nezapomíná ani na Boží milostivé skutky spasení (viz Dt 5,15, kde se sobota uvádí jako znamení vysvobození z Egypta a jako symbol konečného spasení, které nacházíme v Bohu). Stvoření a obnova spolu souvisejí. To první činí možným to druhé. Sobota je znamením, které zvěstuje, že Bůh je Stvořitel světa a náš Spasitel.

„Zachováváním soboty dáváme najevo, že jsme Božím lidem. Boží slovo označuje sobotu za znamení, kterým se odlišuje lid zachovávající příkázání... Ti, kdo respektují Boží zákon, budou ve velkém sporu, který začal v nebi mezi satanem a Bohem, jedno s Bohem.“ (2SM 160)

Aplikace

Zamysli se nad inspirovaným citátem z předchozího odstavce. Proč je, podle tebe, právě sobota něčím tak jedinečným, že by měla být typickým znakem těch, kteří chtějí zůstat Bohu věrní?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Pro doplnění si můžeš přečíst oddíl „Mana“ v knize *Na úsvitu dějin* (PP 295–297; NUD 137.138).

Desatero definuje všeobecné a základní principy vztahu mezi Bohem a člověkem i mezi lidmi navzájem. V centru Dekalogu je přikázání o sobotě. Představuje Pána soboty a zvláštním způsobem označuje území jeho vlády a vlastnictví. Všimni si těchto dvou prvků: (a) Představení Boha: Jahve (Hospodin) je Stvořitel, jehož postavení je jedinečné; (b) Jeho vlastnictví a vláda: „nebe, země, moře a všechno, co je v nich“ (Ex 20,11). Díky těmto dvěma prvkům má přikázání o sobotě vlastnosti typické pro pečetě mezinárodních smluvních dokumentů na starověkém Blízkém východě. Pečetě se dávaly do středu smluvních dokumentů a obsahovaly: (a) Označení božstva (obvykle nějakého pohanského boha) a (b) území jeho vlády a vlastnictví (obvykle ohraničené geografické území).

„Posvěcení Duchem ukazuje rozdíl mezi těmi, kteří mají pečeť Boží, a těmi, kdo zachovávají nepravý den odpočinku...

Až přijde zkouška, jasně se ukáže znamení šelmy. Je to zachovávání neděle...

Bůh určil sedmý den za svoji sobotu... (Ex 31,13.16.17)

Věrní budou odlišeni od nevěrných. Ti, kdo touží mít na svých čelech pečeť Boží, musí zachovávat sobotu čtvrtého přikázání.“ (7BC 980.981)

Otázky k rozhovoru

1. „Zachovávejte mé soboty a mou svatyni mějte v úctě. Já jsem Hospodin“ (Lv 19,30). Jak souvisí sobota s Boží svatyní? Co nám obojí říká o Bohu?
2. Pomáhá vám zachovávání soboty budovat váš vztah s Bohem? Jestliže ne, co můžete změnit a dělat jinak?

Shrnutí

Sobota je znamením smlouvy a sahá až do doby, kdy bude plán spasení završen. Poukazuje zpět na stvoření; a jako znamení smlouvy milosti napřimuje naši pozornost na konečnou obnovu, kdy Bůh učiní všechno nové.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Nová smlouva

Základní verš

„Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy uzavřu s domem izraelským i s domem judským novou smlouvu.“ (Jr 31,31)

Před několika lety se na stránkách novin objevil výstižný kreslený vtip. Byl na něm obchodní manažer velké firmy, který svým kolegům a zaměstnancům hrdě ukazoval krabici pracího prášku, na níž se skvěl velký červený nápis „NOVÝ“. Samozřejmě, že čtenáře přirozeně napadlo, že se jedná o zcela nový výrobek jejich firmy. Nicméně manažer vše hned vysvětlil: „To, co je na něm nové, je ten nápis!“ Na obsahu se nezměnilo nic, nový byl pouze nápis.

Jak je tomu s Boží „novou smlouvou“? Na jedné straně se na ní také nic nezměnilo. Základ smlouvy, naděje, kterou nám nová smlouva dává, a závazky z ní vyplývající jsou stejné jako při staré smlouvě, kterou znali lidé od počátku dějin. Smlouva je stále smlouvou Boží milosti a milosrdenství. Založená je na lásce, která vítězí nad lidskými slabostmi a porážkami. A přesto její označení není jen „reklamním trikem“. V něčem je zcela nová. Není už jen očekávanou nadějí, ale realitou záchrany. Má tu výhodu, že už nemusíme očekávat příchod Mesiáše, na kterého ukazovaly symboly a předobrazy, ale v Ježíši Kristu můžeme vidět naplnění. Bůh nám odhalil, jaké plány připravil už před vznikem světa.

Osnova lekce

Při studiu se během tohoto týdne zamyslíme nad tím, co Bible nazývá „novou smlouvou“ Boha s člověkem, jaký je její význam a čím se liší od těch předchozích.

I. Zaslíbení „nové smlouvy“ (neděle)

II. V čem je tato smlouva „nová“ a „lepší“

- Dotýká se přímo lidského srdce (pondělí)
- Je nabídnuta všem lidem, nejen Židům (úterý)
- Není jen předobrazem, ale vychází z Ježíšovy oběti (středa, čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

HLE, PŘÍCHÁZEJÍ DNY...

³¹Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy uzavřu s domem izraelským i s domem judským novou smlouvu. ³²Ne takovou smlouvu, jakou jsem uzavřel s jejich otci v den, kdy jsem je uchopil za ruku, abych je vyvedl z egyptské země. Oni mou smlouvu porušili, ale já jsem zůstal jejich manželem, je výrok Hospodinův. ³³Toto je smlouva, kterou uzavřu s domem izraelským po oněch dnech, je výrok Hospodinův: Svůj zákon jim dám do nitra, vepíši jim jej do srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem. ³⁴Už nebude učit každý svého bližního a každý svého bratra: „Poznávejte Hospodina!“ Všichni mě budou znát, od nejmenšího do největšího z nich, je výrok Hospodinův. Odpustím jim jejich nepravost a jejich hřích už nebudu připomínat. (Jr 31,31–34)

Osobní studium

Pročtete si pozorně výše uvedenou biblickou pasáž a zamyslete se nad následujícími otázkami:

Kdo inicioval tuto smlouvu?

O jakém „zákonu“ se zde mluví?

Jaký vztah by chtěl mít Bůh se svým stvořením?

Co je pro to on sám ochoten vždy udělat? Z těchto veršů jasně vyplývá, že nová

smlouva se ve své podstatě neliší od staré smlouvy, kterou Izrael uzavřel na hoře Sínaj. Problém nebyl v tom, že by smlouva ze Sínaje už nebyla svým obsahem aktuální nebo byla zastaralá. Problém byl v tom, že byla porušená (Jr 31,32). Odpovědi na výše uvedené otázky dokazují, že mnohé prvky „staré smlouvy“ se staly součástí nové smlouvy. „Nová smlouva“ je v určitém smyslu „obnovená smlouva“. Jde vlastně o realizaci té první smlouvy.

Aplikace

Verš Jr 31,34 přináší krásný Boží slib, že svým dětem odpustí jejich hříchy a nepravosti. A to i navzdory tomu, že jim vepíše do nitra svůj zákon (Jr 31,33). Jsou tyto dvě myšlenky v rozporu? A co to vůbec znamená, když má člověk zákon vepsaný ve svém srdci? (Srov. Ř 2,15.) Jak se to projevuje ve tvém životě?

SMLOUVA ZASAHOJÍCÍ LIDSKÉ SRDCE

¹⁸V onen den, je výrok Hospodinův, budeš ke mně volat: „Můj muži,“ a nenazveš mě už: „Můj Baale.“

¹⁹Odstráním z jejich úst jména baalů; jejich jména nebude už nikdo připomínat. ²⁰V onen den pro ně uzavřu smlouvu s polní zvěří a s nebeským ptactvem i se zeměplazy. Vymýtím ze země luk, meč i válku a dám jim uléhat v bezpečí. ²¹Zasnoubím si tě navěky, zasnoubím si tě spravedlností a právem, milosrdenstvím a slitováním, ²²zasnoubím si tě věrností a poznáš Hospodina. (Oz 2,18–22)

Osobní studium

V době, kdy obyvatelé Judska byli odvedeni do babylónského zajetí a zánik jižního království byl na dosah, ohlašuje Bůh prostřednictvím proroka Jeremjáše „novou smlouvu“. Na tomto místě je tato myšlenka vyjádřena v Bibli poprvé. Nicméně už o 150 let dříve, když hrozilo nebezpečí, že by mohlo být vyhlazeno 10 kmenů severního království, už tehdy přišel Bůh prostřednictvím proroka Ozeáše s nabídkou „nové smlouvy“.

Jaký je záměr a obsah smlouvy, o které píše Ozeáš? (Oz 2,18–22) V čem se podobá té, o které píše prorok Jeremjáš?

Když byly Boží plány s jeho smluvním lidem pro jeho nevěru a vzpouru zmařeny, Bůh posílá proroky s poselstvím, že smlou-

va s jeho věrnými nekončí. I přes jejich nevěru, odpadnutí, vzpouru a neposlušnost Bůh stále ještě vyhlašuje, že je ochoten vstoupit do smluvního vztahu se všemi, kteří jsou ochotni činit pokání, poslouchat a jeho zaslíbení brát vážně.

Bůh vždy toužil po tom, aby se změnila lidská srdce, aby dokázala zareagovat na jeho velkou lásku také láskou. Dobře totiž věděl a ví, že jen změněné srdce dokáže milovat a žít s ním v přátelství a souladu. Říká proto: „Dám jim srdce, aby mě poznali, že já jsem Hospodin“ (Jr 24,7). „Odstráním z jejich těla srdce kamenné a dám jim srdce z masa“ (Ez 11,19). „A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha“ (Ez 36,26). „Vložím vám do nitra svého ducha...“ (Ez 36,27). Toto Boží dílo je základem nové smlouvy.

Aplikace

Jak bys odpověděl na otázku, jak můžeme získat nové srdce? Jak k této zásadní životní změně může dojít? Můžeme udělat něco pro to, abychom v sobě měli vepsaný Boží zákon, kterým bychom se pak rádi řídili?

SMLOUVA PRO VŠECHNY

“Těm z cizinců, kteří se připojili k Hospodinu, aby mu sloužili a z lásky k jeho jménu se stali jeho služebníky, praví: „Všechny, kdo dbají na to, aby neznescvěcovali den odpočinku, kdo se pevně drží mé smlouvy, přivedu na svou svatou horu a ve svém domě modlitby je oblažím radostí, jejich oběti zápalné a obětní hody dojdou na mém oltáři zalíbení. Můj dům se bude nazývat domem modlitby pro všechny národy.“ (Iz 56,6.7)

Osobní studium

Jeremjáš prohlašuje, že nová smlouva bude uzavřena „s domem izraelským i s domem judským“ anebo jednoduše „s domem Izraele“ (Jr 31,33; B21). Znamená to snad, že smluvní zaslíbení jsou určena pouze fyzickým potomkům Abrahamovým?

Ne! Dokonce ani ve starozákonní době tomu tak nebylo. Právě naopak – všichni, Židé i pohané, byli pozváni, aby měli účast na zaslíbeních. Museli však souhlasit a uzavřít tuto smlouvu. Ani dnes tomu není jinak.

Jaké podmínky měli podle dnešní biblické pasáže (Iz 56,6.7) splňovat ti, kdo chtěli spolu s Izraelci sloužit Bohu? Je nějaký rozdíl v tom, co Bůh žádal od nich a co žádá dnes od nás?

I když je nová smlouva nazvána „lepší“ (viz stať na středu), ve svých hlavních prvcích se neliší od staré. Ten samý Bůh nabízí spasení tím samým způsobem – milostí

(Ex 34,6; Ř 3,24); tentýž Bůh hledá lid, který se bude vírou dovolávat jeho zaslíbení o odpuštění (Jr 31,34; Žd 8,12), a tentýž Bůh chce napsat ten samý zákon do srdcí těch, kteří ho budou ve víře následovat – ať to budou Židé, nebo pohané (Jr 31,33; Žd 8,10).

Židé, kteří v nové smlouvě odpověděli na nabízenou milost, přijali Ježíše Krista a jeho evangelium. Po určité době byli srdcem církve, „zbytek lidu vyvolený z milosti“ – v protikladu k těm, kteří byli „zatvrzelí“ (Ř 11,5.7). Evangelium přijali i pohané, kteří předtím nevěřili. Byli „vštěpeni“ do pravého Božího lidu, který tvoří věřící bez ohledu na to, k jakému národu nebo k jaké rase patří. A tak pohané, kteří „byli bez Krista, odloučení od společenství Izraele, bez účasti na smlouvách Božího zaslíbení“ (Ef 2,12), byli v krvi Kristově přivedeni k Bohu. Kristus je prostředníkem „nové smlouvy“ (Žd 9,15) pro všechny věřící, bez ohledu na národnost nebo rasu.

Aplikace

Co pro tebe znamená, že ke smlouvě, kterou Bůh před staletími uzavřel s židovským národem, zve i tebe? Je to pro tebe lákavé pozvání? Vnímáš je jako přednost, nebo pouze jako informaci, která tvůj život příliš neovlivňuje?

LEPŠÍ SMLOUVA

⁶Avšak Ježíš dosáhl vznešenější služby, právě tak jako je prostředníkem vyšší smlouvy, založené na lepších zaslíbeních. ⁷Kdyby totiž ta první smlouva byla bez vady, nebylo by třeba připravovat druhou. ⁸Ale když Bůh kárá svůj lid, říká: „Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy s domem izraelským i s domem judským uzavřu smlouvu novou, ⁹ne jako byla ta smlouva, kterou jsem uzavřel s jejich otci v den, kdy jsem je vzal za ruku, abych je vyvedl ze země egyptské. Neboť oni nezůstali v mé smlouvě, a já jsem se jich zřekl, praví Hospodin. ¹⁰A toto je smlouva, kterou uzavřu s domem izraelským po onech dnech, praví Hospodin: Dám své zákony do jejich mysli a napíšu jim je na srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem.“ (Žd 8,6–10)

Osobní studium

Včera jsme mluvili o tom, že v hlavních bodech se „stará“ a „nová“ smlouva shodují. Konečným výsledkem je spasení vírou v Boha, který nám odpouští naše hříchy – a to ne proto, že bychom si to něčím zasloužili, ale jedině ze své milosti. Důsledkem odpuštění bude to, že s ním navážeme vzájemný vztah, na jehož základě se mu ve víře a poslušnosti podřídíme.

Kniha Židům nazývá novou smlouvu „lepší smlouvou“. Jak tomu máme rozumět? Proč a v čem je tato smlouva lepší než ta první? (Žd 8,6–10)

Nadřazenost nové nad starou spočívá v tom, že Ježíš už není představován jen prostřednictvím oběti zvířat (jako ve staré smlouvě), ale zjevuje se nám v realitě své smrti a velekněžské služby. Jinými slovy,

spasení nabízené ve staré smlouvě je totožné s tím, které je nabízeno v nové. V nové smlouvě je však Bůh smlouvy a lásky, kterou padlé lidstvo miluje, zjeven v mnohem větší a plnější míře. Lepší je proto, že všechno, co bylo ve staré smlouvě představeno v symbolech a předobrazech, se v Ježíši naplnilo. Jeho bezhříšný život, smrt a velekněžská služba – to všechno bylo symbolizováno službami pozemské svatyně (Žd 9,8–14).

A tak nyní už nemáme symboly, předobrazy a příklady, ale samotného Ježíše – a to nejen jako zabitého Beránka, který vylil svoji krev za naše hříchy (Žd 9,12), ale jako toho, kdo stojí před Bohem jako náš velekněz a přimlouvá se za nás (Žd 7,25). I když nová smlouva nabízí to samé spasení, plnější zjevení Boha a záchrany, kterou v něm máme, ji nadřazuje nad tu starou.

Aplikace

Jak ti Ježíšova oběť za nás hříšníky pomáhá lépe poznat a pochopit Boha a jeho povahu? V čem je to srozumitelnější než rituální náznaky a symboly Starého zákona?

KNĚŽ NOVÉ SMLOUVY

¹V zákoně je pouze náznak budoucího dobra, ne sama jeho skutečnost. Proto stále stejné oběti, přinášené každoročně znovu a znovu, nemohou nikdy dokonale očistit ty, kdo s nimi přicházejí. (...) ¹¹Každý kněz stojí a koná denně bohoslužbu, znovu a znovu přináší tytéž oběti, ale ty nikdy nemohou navždy zahladit hříchy. ¹²Kristus však přinesl za hříchy jedinou oběť, navěky usedl po pravici Boží... ¹⁴Tak jedinou obětí navždy přivedl k dokonalosti ty, které posvěcuje. (Žd 10,1.11.12.14)

Osobní studium

Kniha Židům zdůrazňuje, že Ježíš je náš Velekněz v nebeské svatyni. Je to ve skutečnosti ten nejlepší popis nové smlouvy, jaký v Novém zákoně nacházíme. Není to žádná náhoda. Kristova velekněžská služba je úzce spjata se zaslíbeními nové smlouvy. Služba ve starozákonní svatyni byla prostředníkem při znázornění pravd staré smlouvy. Soustřeďovala se na oběti a prostřednickou službu. S krví zabitých zvířat přicházeli kněží do svatyně a pokrývali jí hříchy. Bylo to samozřejmě jen symbolické vyjádření spasení, které nacházíme v Ježíši. Tyto oběti samy o sobě nemohly přinést spasení.

Proč smrt zvířat nemohla poskytnout spasení? (Žd 10,4) Jaký tedy měly všechny ty oběti smysl? Proč byly v Božím plánu tak důležité a významné?

Všechny tyto oběti a prostřednická služba kněží, která se s nimi spojovala, se naplnily v Kristu. Ježíšova smrt byla tou obětí,

na jejíž krvi je založena nová smlouva. Kristova krev zpečetila novou smlouvu, čímž byla smlouva ze Sínaje se svými oběťmi vyhlášena „za starou“ a neplatnou. Jednou a navždy byla přinesena ta pravá oběť. Kristus zemřel; již nebylo potřebné přinášet žádné oběti zvířat. Služba v pozemské svatyni splnila svůj úkol.

Obětování zvířat bylo úzce spjata s kněžskou službou, při níž kněží přinášeli za lid oběti do pozemské svatyně. Když se obětní systém naplnil, skončila také jejich kněžská služba. Všechno se naplnilo v Ježíši, který přinesl svoji vlastní krev do svatyně v nebi (Žd 8,1–5). Když Ježíš zemřel jako „nejvyšší oběť“, roztrhla se chrámová opona (Mt 27,50.51) jako symbol toho, že samotná symbolická budova už v této chvíli ztrácí svůj smysl, který se naplnil v Kristově oběti. Kniha Židům představuje Krista jako Velekněze v nebi, který přinesl do „lepší“ svatyně „svou vlastní krev“ jako náš prostředník (Žd 9,12). To je základ naděje a zaslíbení, které máme v nové smlouvě.

Aplikace

Jaké pocity v tobě vyvolává představa, že Ježíš za tebe nejen zemřel, ale i nyní, když je v nebi, dělá vše pro to, abys mohl být v jeho království? Jakou důvěru a jistotu ti to dává pro tvoje spasení?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Kristus jedl chleba a pil víno společně s učedníky. Dal jim tak záruku, že je jejich Vykupitelem. Předal jim novou smlouvu, podle níž se všichni, kdo jej přijímají, stávají Božími dětmi a Kristovými spoludědici. Podle smlouvy se jim mělo dostat všech požehnání v životě na zemi i na věčnosti. Smlouva měla být zpečetěna Kristovou krví. Večeře Páně měla učedníkům připomínat nekonečnou oběť, kterou pro každého z nich a pro celé padlé lidstvo Kristus přinesl.“ (DA 659; TV 421.422)

„Nejpozoruhodnějším znakem této nové smlouvy pokoje je nesmírné bohatství odpouštění jícího milosrdenství, které je nabízeno hříšníkovi, jestliže činí pokání a zanechává svůj hřích. Duch svatý popisuje evangelium jako spasení prostřednictvím milosrdenství našeho Boha. „Slituji se nad jejich nepravostmi a na jejich hříchy už nevzpomenu,“ říká Bůh těm, kteří činí pokání (Žd 8,12). Odvrací se Bůh od spravedlnosti, aby prokázal milosrdenství hříšníkovi? Ne, Bůh nemůže dovolit, aby porušování jeho zákona zůstalo bez trestu. Podmínkou života v nové smlouvě je dokonalá poslušnost. Jestliže činí hříšník pokání a vyznává svoje hříchy, najde odpuštění. Kristova oběť za hříšníky je zárukou toho, že mu bude odpuštěno. Kristus splnil požadavky zákona za každého kajícího se hříšníka, který mu důvěřuje.“ (AG 138)

Otázky k rozhovoru

1. Jakou přednost má zákon napsaný v srdci oproti tomu na kamenných deskách? Na který člověk snadněji zapomene?
2. Jak můžeme poznat, zda máme zákon napsaný v srdci? Jak se to projevuje?
3. Vraťme se k druhému citátu Ellen G. Whiteové. Jak chápeš výrok o „podmínce dokonalé poslušnosti“ a „Kristově oběti jako záruce odpuštění“? Znamená to, že pokud nebudeme dokonale poslušní, jsme ztraceni? Nebo tu snad je řeč o někom jiném, dokonale poslušném?

Shrnutí

Nová smlouva je vznešenější, plnější a lepší představení plánu vykoupení. I my máme účast na této smlouvě vírou, která se projeví poslušností zákona napsaného v našich srdcích.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Nová smlouva a Boží svatyně

Základní verš

„Proto je Kristus prostředníkem nové smlouvy, aby ti, kdo jsou od Boha povoláni, přijali věčné dědictví, které jim bylo zaslíbeno – neboť jeho smrt přinesla vykoupení z hříchů, spáchaných za první smlouvy.“ (Žd 9,15)

Je tmavý, pozdní večer. Na temné obloze nejsou vidět hvězdy ani měsíc. Ponořený do myšlenek kráčí František prázdnými, tmavými městskými ulicemi. Po nějaké době za sebou uslyší kroky. Někdo jde ve tmě za ním. František se nezastavuje, rychlé kroky se však stále přibližují. Za chvíli ho neznámý člověk doběhne a ptá se: „Františku, jste tiskař?“ „Ano, jsem. Ale jak to, že mě znáte?“

„Vlastně vás neznám,“ odpovídá neznámý člověk. „Nikdy jsem se s vámi nesetkal. Znam však velmi dobře vašeho bratra. Vaše pohyby, vaše chůze, vaše postava – to všechno mi tak silně připomnělo vašeho bratra Vládu, že jsem usoudil, že jste to vy. Hodně mi totiž o vás vyprávěl.“

Tento jednoduchý příběh nám chce přiblížit pravdu o službě v nebeské svatyni. Bible říká, že služba v pozemské svatyni je stín, obraz, znázornění skutečnosti. I přesto dostatečně jasně zjevovala pravdy, které představovala: smrt Ježíše Krista a jeho velekněžskou službu v nebeské svatyni.

Osnova lekce

Při studiu této lekce se zaměřením na to, jakou roli v Božím plánu (a v jeho smlouvách s lidmi) hrála svatyně, si připomeneme obojí – pozemský předobraz (stín), ale i skutečnost, která je realitou.

- I. Původní význam izraelské svatyně
 - Vyjádření Boží blízkosti (neděle)
 - Potřeba odpuštění díky oběti (pondělí)
- II. „Nové“ pojetí svatyně po kříži
 - Ježíš – nejvyšší obět (úterý)
 - Ježíš – nejlepší velekněz (středa)
 - Ježíš – slouží v lepší svatyni (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

BLÍZKÝ VZTAH

¹¹Zřídím si mezi vámi příbytek a nezprotivíte se mi. ¹²Budu procházet mezi vámi a budu vám Bohem a vy budete mým lidem. (Lv 26,11.12)

Osobní studium

Ze všeho, co jsme doposud studovali, je jedna věc zcela zřejmá: ať ve staré, nebo v nové smlouvě, Bůh vždy chtěl se svým lidem navázat blízký, přátelský vztah. Všechny smlouvy v podstatě pomáhaly formovat a formulovat „pravidla“ pro takový vztah Boha s lidmi.

Osobní, blízký vztah je ve smlouvě klíčovým prvkem, a to v kterékoliv době a za jakýchkoli okolností. Aby vztah existoval, musí fungovat vzájemná komunikace a kontakt, a to zejména mezi hříšnými, omylnými a nedůvěřivými bytostmi. Bůh to samozřej-

mě ví, proto se rozhodl, že se nám představí takovým způsobem, abychom s ním mohli – v mezích padlého lidství – navázat smysluplný vztah.

Jaký důvod uvádí Bůh pro stavbu svatyně? (Ex 25,8; Lv 26,11.12) O co mu šlo? Jak tomu máme rozumět?

Odpověď bychom možná našli v úvodních verších dnešní části. Bůh postaví svůj „příbytek“ (nebo bude „přebývat“) mezi nimi. Říká jim, že si je „nezprotiví“, ale bude „chodit“ mezi nimi a bude jejich Bohem a oni budou jeho lidem. Velmi jasně tu vystupují do popředí znaky, které jsou charakteristické pro blízký vztah.

Aplikace

Jak na tebe působí Boží touha po blízkosti s lidmi, touha po vztahu a lásce k nám hříšníkům? Jak by na tebe zapůsobila Boží nabídka, že by byl tvým „sousedem“, bydlel by blízko tebe? Měl bys z toho radost, nebo spíše obavy?

HŘÍCH, OBĚŤ A PŘIJETÍ

¹³Jestliže již pokropení krví kozlů a býků a popel z jalovice posvěcuje poskvrněné a zevně je očišťuje, ¹⁴čím více krev Kristova očistí naše svědomí od mrtvých skutků k službě živému Bohu! Vždyť on přinesl sebe sama jako neposkvrněnou oběť Bohu mocí Ducha, který nepomíjí.

²²Podle zákona se skoro vše očišťuje krví, a bez vylití krve není odpuštění. (Žd 9,13.14.22)

Osobní studium

Bůh ustanovil, že starozákonní hříšník se může zbavit viny a hříchu prostřednictvím oběti zvířat. Obětní dary předepsané Izraelcům jsou podrobně popsány v Lv 1–7. Zvláštní pozornost byla věnována tomu, jak při různých druzích obětí naložit s krví a jak ji použít. Úkol krve při obětních rituálech patří mezi sjednocující prvky izraelského obětního systému.

Člověk, který zhřešil – čímž porušil smluvní vztah a stanovená pravidla – mohl v plné míře obnovit svoje společenství s Bohem a s lidmi tak, že přinesl obětované zvíře jako náhradu. Oběti provázené určitými rituály byly prostředkem, který Bůh stanovil na očištění hříšníka od hříchu a viny. Kropením krve byly jednotlivé hříchy a viny přeneseny do svatyně, čímž se opětovně navázal vztah a plné smluvní společenství

mezi kajícím a osobním Bohem, který je zachraňujícím Pánem.

Jaký smysl měly oběti zvířat? Co jimi chtěl Bůh lidi naučit?

Starozákonní oběti zvířat byly Bohem určeným prostředkem, jak se mohl hříšník zbavit hříchu a viny. Oběti změnily pozici hříšníka – tomu, který se provinil a zasloužil si smrt, bylo odpuštěno; jeho smluvní vztah s Bohem byl opět obnoven. Oběti zvířat však měly určitý prorocký význam. Vždyť žádné zvíře nebylo dostačující náhradou v procesu smíření hříchů a vin. Autor knihy Židům to vyjadřuje takto: „Neboť krev býků a kozlů není s to hříchy odstranit“ (Žd 10,4). Oběti zvířat tedy předpověděly příchod božsko-lidského služebníka Božího, který zemře zástupnou smrtí za hříchy celého světa. Díky tomu může být hříšníkovi odpuštěno, Bůh ho může přijmout a smluvní vztah může být navázán. (Iz 53,3–7)

Aplikace

Dokážete si představit, že bys žil v době, kdy se přinášely zvířecí oběti? Jak by to na tebe působilo? Docházela by ti více hrůza hříchu, nebo by sis na smrt zvířat časem zvykl?

SÁM SEBE VYDAL ZA NAŠE HŘÍCHY

³Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista, "který sám sebe vydal za naše hříchy, aby nás vysvobodil z nynějšího zlého věku podle vůle našeho Boha a Otce. (Ga 1,3,4)

Osobní studium

Jedním z klíčových témat Nového zákona (ne-li přímo tím nejhlavnějším) je, že Ježíš Kristus zemřel jako oběť za hříchy světa. Tato pravda je základem celého plánu spasení. Jakákoliv teologie, která popírá smíření krví Ježíše Krista, v podstatě popírá jádro křesťanství. Kříž bez Ježíšovy krve nemůže spasit nikoho.

Přemýšlej nad úvodním biblickým textem na dnešní den (Ga 1,3,4). Co pro tebe znamená? Čeho bylo smrtí Krista dosaženo?

Koncept „náhrady“ za hříšníka je klíčový prvek celého plánu spasení. Za svoje hříchy jsme si totiž všichni zasloužili smrt. Kristus ze své lásky k nám „sám sebe vydal za naše hříchy“ (Ga 1,4). Zemřel smrtí, kterou jsme si zasloužili my. Smrt Ježíše Krista za hříšníky

je základní pravdou, ze které vyplývá vše ostatní. Naše naděje na obnovu, svobodu, odpuštění a věčný život v ráji se zakládá na tom, co Ježíš učinil – dal sebe samotného za naše hříchy. Bez toho by naše víra neměla žádný smysl. Mohli bychom rovnou uctívat a spoléhat se na nějakou sochu nebo na cokoli jiného. Spasení je možné jen prostřednictvím „krve“ (tedy smrti) Ježíše Krista (Mt 26,28).

„Bůh nechce, abys pochyboval, trápil se a měl strach, že tě nepřijme, protože jsi hříšný a nehodný... Můžeš říci: „Vím, že jsem hříšník. A to je důvod, proč potřebuji Spasitele... Nejsem dobrý a nemám žádné zásluhy, kterými bych si mohl nárokovat spasení. Přicházím k Bohu prostřednictvím smiřující krve nevinného Beránka Božího, který snímá hřích světa. To je moje jediná obhajoba.““ (FLB 102)

Aplikace

Pročti si ještě jednou citát z posledního odstavce. Dokážeš se s ním ztotožnit? Dospěl jsi v životě do chvíle, kdy tato slova mohou být i tvým osobním vyznáním?

NÁŠ SOUCITNÝ VELEKNĚZ

¹Z toho, co bylo řečeno, plyne: máme velekněze, který usedl po pravici Božího trůnu ²v nebesích jako služebník pravé svatyně a stánku, který zřídil sám Hospodin, a nikoli člověk. ³Každý velekněz bývá ustanoven k tomu, aby přinášel dary a oběti; proto musel i Ježíš nutně přinést oběť.

⁴Na zemi by nemohl být knězem, protože zde už byli kněží, kteří přinášeli dary podle zákona.

⁵Ti však sloužili ve svatyni, která je jen náznakem a stínem svatyně nebeské. Vždyť Bůh uložil Mojžíšovi, když měl zřídit stánek: „Hleď, ať uděláš vše podle vzoru, který ti byl ukázán na hoře.“

⁶Avšak Ježíš dosáhl vznešenější služby, právě tak jako je prostředníkem vyšší smlouvy, založené na lepších zaslíbeních. (Žd 8,1–6)

Osobní studium

Pozemská svatyně, ve které se Bůh rozhodl přebývat se svým lidem, byla místem, kde se vykonávaly oběti. Služba ve svatyni však nekončí smrtí těchto zvířat. Když byla oběť zabita, kněz přinesl krev do svatyně za hříšníka.

Celý tento obřad byl však jen stínem, symbolem toho, co Kristus činí pro tento svět. Tak jako při symbolech (v pozemské svatyni) proces smíření nekončil smrtí zvířete, ani Kristovo dílo za nás nekončí jeho smrtí na kříži.

Co vlastně znamená ono obrazné vyjádření (vycházející ze starozákonního předobrazu), že Ježíš se stal naším nejlepším Veleknězem (Žd 8,1–6), který zná naše sla-

bosti? (Žd 2,17.18) Jaký dopad to má na náš život dnes?

Tak jako existovala pozemská svatyně, kněží a služba ve staré smlouvě, tak je i nebeská svatyně a nebeská služba v nové smlouvě. Co však bylo jen symbolem, obrazem a stínem ve staré smlouvě, to se v nové smlouvě stává realitou.

Náhradou za nás už není obětní zvíře, protože máme bezhříšného Ježíše; ne krev zvířat, ale krev Kristova; ne svatyně postavená člověkem, ale pravý stánek, „který zřídil sám Hospodin, a nikoli člověk“ (Žd 8,2); ne hříšný, omylný lidský kněz, ale Ježíš Kristus je naším veleknězem sloužícím za nás. V souvislosti s tím uvažuj o Pavlových slovech: „Jak bychom mohli uniknout my, pohrdneme-li tak slavným spasením?“ (Žd 2,3)

Aplikace

Která z Kristových rolí (oběť, kněz, velekněz) je pro tebe nejméně jasná? Která tě naopak nejvíc oslovuje a je ti nejbližší? Jak by ses o toto „evangelium“ mohl podělit tento týden s někým, kdo je ještě nezná?

NEBESKÁ SLUŽBA

Vždyť Kristus nevešel do svatyně, kterou lidské ruce udělaly jen jako napodobení té pravé, nýbrž vešel do samého nebe, aby se za nás postavil před Boží tváří. (Žd 9,24)

⁵Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, ⁶který dal sám sebe jako výkupné za všechny, jako svědectví v určený čas. (1Tm 2,5,6)

Osobní studium

Úvodní verš (Žd 9,24) nám v kontextu představuje Kristovu službu v nebeské svatyni v náš prospěch poté, co za nás zemřel. Mohli bychom o tom mnoho mluvit. Zaměřme se však jen na jednu myšlenku vyjádřenou na konci verše: Kristus je i dnes v Boží přítomnosti, aby spolu s Otcem udělali vše pro naši záchranu.

Uvažuj, co to asi znamená: My, hříšní a padlí lidé, bychom byli v okamžiku zničení, kdybychom se nyní ukázali před Boží slávou; Kristus se za nás přimlouvá bez ohledu na to, jak jsme byli zlí a jak zjevně jsme porušovali Boží zákon; ukazuje se před Boží tváří za nás. Máme Zástupce, který stojí před Otcem v náš prospěch. Přemýšlej, jak laskavý byl Ježíš, když žil zde na zemi, jak odpouštěl a všechny přijímal.

Proč, podle vás, text 1Tm 2,5,6 zdůrazňuje, že Ježíš je nejen naším prostředníkem, ale že se stal i skutečným „člověkem“?

To je další část dobré zprávy. Ježíš nejen zaplatil, když se stal jedním z nás, výkupné za naše hříchy, které nesl sám na kříž, ale nyní stojí před Bohem jako Prostředník mezi nebem a zemí, mezi Bohem a člověkem.

To dává smysl. Ježíš jako Bůh a bezhříšný dokonalý člověk zároveň je jediný, kdo mohl přemostit trhlinu mezi lidmi a Bohem způsobenou hříchem. To hlavní, za co bychom v souvislosti s tím měli být vděční, je existence někoho, kdo s námi může soucítit ve veškerých zkouškách, bolestech a pokušeních.

Důležitou zprávou nové smlouvy je, že v Ježíši mají kající hříšníci někoho, kdo je zastupuje v nebi před Otcem, někoho, kdo pro ně získal to, čeho by oni sami nedosáhli – a to dokonalou spravedlnost, která jediná může obstát v Boží přítomnosti. S touto dokonalou spravedlností, kterou v životě dosáhl utrpením, stojí Ježíš před Bohem a žádá pro nás odpuštění hříchů a moc nad hříchem. Bez něj bychom neměli žádnou naději – ani v současnosti a určité ani na soudu.

Aplikace

Jakou naději ti přináší vědomí, že Kristus, kterého znáš z evangelií, se za tebe přimlouvá?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Ani nejvyšší anděl v nebi nemohl zaplatit výkupné za jediného ztraceného člověka. Cherubíni a serafíni mají jen slávu, kterou je, jako své stvoření, obdařil Stvořitel. Smíření člověka s Bohem mohlo být dosaženo jen skrze prostředníka, který byl roven Bohu, zasluhoval si úctu, mohl zastupovat člověka před nekonečným Bohem a současně představovat Boha padlému světu. Jako zástupce a ručitel člověka musí mít lidskou přirozenost a spojení s lidskou rodinou, kterou zastupuje; jako Boží velvyslanec se musí podílet na božské přirozenosti a mít spojení s Nekonečným, aby představil Boha světu a byl prostředníkem mezi Bohem a člověkem.“ (1SM 257)

„Dále Ježíš říká: Vyznáte-li mne před lidmi, i já vás vyznám před Bohem a svatými anděly. Budete na zemi mými svědky a budete zvěstovat moji milost pro záchranu světa. Já budu vašim zástupcem v nebi. Otec nebude hledět na vaši zvrácenou hříšnou povahu, uvidí, že máte na sobě roucho mé dokonalosti. Já vám přináším požehnání nebes. Každý, kdo mě vyznává tím, že se obětuje pro záchranu ztracených, bude mít podíl na slávě a radosti vykoupených.“ (DA 357; TV 226)

Otázky k rozhovoru

1. „Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, neboť skrze něho jsme vírou získali přístup k této milosti. V ní stojíme a chlubíme se nadějí, že dosáhneme slávy Boží“ (Ř 5,1.2). Jak těmto veršům rozumíte? Jakou roli hraje Ježíš v tom, že můžeme při setkání s Bohem cítit pokoj, a ne strach?
2. Proč se nikdo jiný než Boží Syn nemůže stát Prostředníkem mezi námi a Bohem?
3. Co znamená pro váš každodenní, praktický život, že Kristus je v nebeské svatyni? Má to vůbec nějaký praktický dopad, nebo je to jen nepříliš užitečná informace?

Shrnutí

Pozemská svatyně symbolizovala dílo spasení, které probíhá až dodnes. Kristus plní úkol našeho Velekněze před Bohem na tom nejsvětějším místě. Jeho neporušenost se nám před Bohem připočítává namísto naší nehodné hříšné přirozenosti.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Boží láska a lidská víra

Základní verš

„Je jasné, že nikdo není před Bohem ospravedlněn na základě zákona, neboť čteme: Spravedlivý bude živ z víry.“ (Ga 3,11)

Asi v 7. století před Kristem napsal řecký básník Homér slavnou Odysseu – příběh velkého hrdiny Odyssea, který se vydá po dobytí města Tróji v Trojské válce na desetiletou zpáteční cestu do své rodné Ithaky. Cesta domů mu trvá velmi dlouho. Překonává ztroskotání lodi, vzpoury, bouře, čelí různým obludám a dalším překážkám, které mu brání dorazit do cíle. Nakonec, když bohové usoudí, že jeho trápení bylo dostatečným trestem za jeho chyby, shodnou se na tom, že vyčerpanému hrdinovi dovolí vrátit se domů k rodině.

V jistém smyslu se podobáme Odysseovi. Také jsme na dlouhé cestě domů. Na rozdíl od Odyssea však nikdy nebudeme „trpět dost“, abychom si za to něco zasloužili – například návrat domů. Vzdálenost mezi nebem a zemí je pro nás příliš velká na to, abychom ji překonali odčiněním našich chyb. Jestliže se dostaneme domů, potom jedině z milosti Boží. V souvislosti s tím je smlouva klíčovým projevem Boží milosti v našich životech.

Osnova lekce

Při studiu tohoto týdne se zaměříme jak na Boží lásku projevenou v jeho smlouvě s lidmi, tak na víru, která je lidskou odpovědí na Boží milost.

- I. Boží láska – základ jeho smlouvy s lidmi
 - Kříž jako nejvyšší projev Boží lásky (neděle)
 - Vykoupení bezmocných hříšníků (pondělí)
- II. Víra/důvěra – náš „podpis“ na této smlouvě
 - Abrahamova víra/důvěra v Boží milost (úterý, středa)
 - Naše důvěra v Boží zaslíbení (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NEJVĚTŠÍ OBĚŤ PRO NAŠI ZÁCHRANU

Já však se zanic nechci chlubit ničím, leč křížem našeho Pána Ježíše Krista, jímž je pro mne svět ukřižován a já pro svět. (Ga 6,14)

Osobní studium

Co vedlo apoštola Pavla k prohlášení v úvodním verši? Co tím chtěl říct?

Bible, ať už Starý, nebo Nový zákon, zná jen jednoho Boha, jen jeden morální zákon a jen jeden plán vykoupení. Plán spasení ve Starém zákoně v době Mojžíše se ničím nelišil od plánu spasení v Novém zákoně – spasení získáváme jedinečně vírou. Kdybychom se ke spasení mohli dopracovat i sami například skutky, potom by nám ho za určitých okolností byl Stvořitel zavázán, nebo přímo povinen dát. Jen ti, kteří si neuvědomují závažnost hříchu, mohou věřit, že Bůh je nějakým způsobem povinen nás spasit. Opak je pravdou. Existuje jen jedna povinnost – naše. Jsme dlužníky, protože jsme porušili zákon, a nejsme schopni s tím nic udělat. Díky Bohu za to, že to Ježíš učinil za nás.

„Kdyby lidé v plné míře pochopili význam velké oběti, kterou přinesl Majestát nebe, když zemřel za člověka, vyvýšili by

plán spasení. V srdcích křesťanů by se rozjímáním o Golgotě probudily čisté, svaté a živé pohnutky. Svými srdci i ústy by oslavovali Boha a Beránka. Pýše a samolibosti se nemůže dařit v srdcích těch, kteří si neustále připomínají golgotské události... Všechno bohatství tohoto světa nemá takovou hodnotu, aby mohlo vykoupit jediného hynoucího člověka. Kdo může změřit Kristovu lásku ke ztracenému světu, když visel na kříži a trpěl za hříchy viníků? Tato láska byla nezměrná, nekonečná.

Kristus ukázal, že jeho láska je silnější než smrt. Vydobyl pro člověka spasení; uprostřed nejtěžšího boje se silami temnoty jeho láska stále sílila. Snášel to, že tvář jeho Otce se od něho odvrátila. V hořkosti své duše musel zvolat: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil? Jeho rameno přineslo spasení. Cena za vykoupení člověka byla zaplacená, když v posledním duševním zápase vyslovil požehnaná slova, která se jako ozvěna šířila celým stvořením: „Dokonáno jest.“ (2T 212. 213)

Aplikace

Co to pro tebe znamená „chlubit se Kristovým křížem“? Je to téma, které tě naplňuje radostí a nadšením, nebo ti přijde spíše smutné, ba morbidní?

„VYKOUPENÍ“ BEZMOCNÝCH

¹⁸Víte přece, že jste z prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od otců, nebyli vykoupení pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem, ¹⁹nýbrž převzácnou krví Kristovou. On jako beránek bez vady a bez poskvrny ²⁰byl k tomu předem vyhlédnut před stvořením světa a přišel kvůli vám na konci časů. (1Pt 1,18–20)

¹²Kdo má Syna, má život; kdo nemá Syna Božího, nemá život. ¹³Toto píšu vám, kteří věříte ve jméno Syna Božího, abyste věděli, že máte věčný život. (1J 5,12.13)

Osobní studium

Proč apoštol Petr používá pro popis naší záchrany v Kristu výraz „vykoupení“? Jakou myšlenku tím chce vyjádřit? (1Pt 1,18–20)

Když Petr mluví o Kristově smiřující smrti na kříži, myšlenkou „výkupného“ se vrací do doby otroctví, kdy se otrok po zaplacení určité sumy (většinou platil někdo z příbuzných) mohl stát svobodným. Svoji „drahou krví“, tedy svou zástupnou a dobrovolnou smrtí na Golgotě, nás Kristus vykoupil z otroctví hříchu a smrti. To je v podstatě základ každé smlouvy. Bez toho by byla smlouva neplatná. Musela by se anulovat, protože Bůh by nemohl splnit svoji část dohody – dát dar věčného života všem, kteří uvěřili.

Apoštol Jan napsal svým křesťanským přátelům: „Toto píšu vám, kteří věříte ve

jméno Syna Božího, abyste věděli, že máte věčný život“ (1J 5,13). Máme příslib věčného života, a pokud mu uvěříme, můžeme mít i jeho jistotu. Ježíš opravil trhlinu, která zapříčinila ztrátu věčného života. Jak? Jen Stvořitel svojí spravedlností a nekonečnou cenou mohl zrušit dluh, který jsme měli vůči porušenému zákonu – to byla ta trhlina zapříčiněná hříchem. Vždyť co by to bylo za Boží věčný morální zákon, kdyby nějaká smrtelná, stvořená bytost mohla tento dluh zaplatit? Jen někdo rovný samotnému Bohu, v němž existoval život nevypůjčený, neodvozený a věčný, mohl zaplatit výkupné, a tak nás osvobodit od dluhu, který máme vůči zákonu. Tímto způsobem se naplňují všechna smluvní zaslíbení; takto můžeme mít i dnes zaslíbení věčného života a být vykoupeni z hříchu a smrti.

Aplikace

Co to znamená mít Božího Syna? (1J 5,12) Je pro tebe myšlenka záchrany díky Ježíši možností, nadějí, zbožným přáním a touhou, nebo už jistotou?

ABRAHAMOVA VÍRA I

Abram Hospodinovi uvěřil a on mu to připočetl jako spravedlnost. (Gn 15,6)

¹Co tedy řekneme o Abrahamovi, našem tělesném praotci? Čeho dosáhl? ²Kdyby Abraham dosáhl spravedlnosti svými skutky, měl by se čím chlubit – ale ne před Bohem! ³Co říká Písmo? „Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.“ ⁴Kdo se vykazuje skutky, nedostává mzdu z milosti, nýbrž z povinnosti. ⁵Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost. (Ř 4,1–5)

Osobní studium

Text zapsaný v Gn 15,6 je jedním z nejhlubších výroků v celém Písmu. S některými dalšími texty tvoří základ klíčové pravdy biblického náboženství – ospravedlnění vírou. Byl napsán staletí před tím, než podobná slova napsal Pavel v dopise Římanům. To všechno je důkazem toho, že od Edenu až doposud existuje jeden jediný způsob, jak být spasen.

Bezprostřední kontext verše nám pomáhá pochopit, jak velká byla Abrahamova víra. Uvěřil Božímu zaslíbení, že bude mít syna, i přesto, že ho jeho věk přesvědčoval o tom, že je to už nemožné. Je to víra, která si uvědomuje svoji úplnou bezmocnost; víra, která požaduje úplně se vzdát sebe; víra, která žádá bezvýhradně se podřídit Bohu;

víra, která vede k poslušnosti. Takovou víru měl Abraham. Byla to víra, která se mu počítala „za spravedlnost“.

Jak rozumíte tomu, že Bůh Abramovi jeho víru „připočetl jako spravedlnost“? (Gn 15,6; Ř 4,1–5)

Jakkoliv byl Abrahamův život životem víry a poslušnosti, přece jen to nebyl život dokonalé víry a dokonalé poslušnosti. Čas od času se objevily slabiny v jedné i druhé oblasti. Důležité přitom je uvědomit si, že spravedlnost, která nás spasí, je spravedlnost, která nám je připsána nebo „připočítána“. To znamená, že v Božích očích jsme přes naše slabosti spravedliví. Nebeský Bůh na nás pohlíží jako na spravedlivé, i když takoví nejsme. Tak to bylo i v případě Abrahama a tak to bude v případě všech, kteří k němu přijdou ve víře Abrahamově.

Aplikace

Je pro tebe lehké přijmout, že ke spáse stačí uvěřit Bohu? Co to znamená ve tvém životě? Je to jenom souhlas s nějakou informací? Nebo něco víc?

ABRAHAMOVA VÍRA II

Abram Hospodinovi uvěřil a on mu to připočetl jako spravedlnost. (Gn 15,6; ČEP)

Abram tehdy uvěřil Hospodinu a ten mu to počítal za spravedlnost. (Gn 15,6; B21)

Abrám Hospodinu uvěřil, a ten ho za to uznal za spravedlivého. (Gn 15,6; ČLP)

Osobní studium

Když se vrátíme k Gn 15,6, vidíme, že různé překlady použily pro slovo „připočetl“ různé výrazy, jako například „počítal“, „připsal“ nebo „uznal“. Ten samý výraz je použit i v dalších verších Mojžíšových knih. Osoba nebo věc je „považována“ nebo „pokládána“ za něco, čím není. Například v Gn 31,15 Ráchel a Lea tvrdí, že je jejich otec „považuje“ (pokládá, počítá) za cizinky, i když jsou jeho dcerami. Desátek Levitů se „uznával“ (považoval, pokládal) za obilí z humna, i když to ve skutečnosti obilí nebylo (Nu 18,27.30).

Sedmá kapitola knihy Leviticus popisuje pravidla přinášení tzv. pokojné oběti či oběti za společenství. Je zde řečeno, že pokud se taková oběť hned po obětování nesnědla, na třetí den už obětujícímu tento obětní dar „nebude připočten k dobru“ (Lv 7,18). To znamená, že správně přinesená

a vykonaná oběť měla být běžně „připočítána“ ve prospěch hříšníka, který potom stojí před Bohem jako spravedlivý. Bůh považuje hříšníka za spravedlivého, i když jím ve skutečnosti není.

Jak nás Bůh i přes naše slabosti může počítat nebo považovat za spravedlivé?

Důležitá pravda o tom, že jsme prohlášeni za spravedlivé – ne snad proto, co jsme my učinili, ale jen vírou v to, co Kristus učinil za nás – je podstatou výroku „spravedlnost z víry“. To však neznamená, že samotná naše víra nás učinila spravedlivými. Víra je spíše prostředek (nebo nástroj), kterým získáváme dar spravedlnosti. To je v podstatě tajemstvím a slávou křesťanství. Všechno, čemu jako křesťané a následovníci Ježíše Krista věříme, stojí na tomto základě. Vírou jsme před Bohem považováni za spravedlivé. Všechno, co potom následuje – poslušnost, posvěcení, svatost, rozvoj charakteru a láska, by mělo vyvěrat právě z této pravdy.

Aplikace

Co si počít ve chvílích, kdy Bohu vyznáš své hříchy, požádáš o odpuštění (na základě toho, co pro tebe Ježíš udělal), a přesto se pak necítíš lépe, svatěji a čistěji?

DŮVĚRA V BOŽÍ ZASLÍBENÍ

¹Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista,
²neboť skrze něho jsme vírou získali přístup k této milosti. V ní stojíme a chlubíme se nadějí, že
 dosáhneme slávy Boží. (Ř 5,1.2)

Osobní studium

O známém kardinálovi Bellarminovi, velkém katolickém apologetovi, se vypráví, že když ležel na smrtelné posteli, donesli mu kříže a připomínali zásluhy svatých, aby dříve než zemře, mohl získat jistotu spasení. Bellarmino však prý řekl: „Dejte to pryč. Myslím, že je jistější důvěřovat v zásluhy Ježíše Krista.“

Mnozí z těch, jejichž pozemský život pomalu končí, si stále více uvědomují, jak prázdné, zbytečné a neužitečné byly jejich skutky, jak málo se zabývali tím, jak získat

spasení, a jak velmi potřebují spravedlnost Ježíše Krista.

Dobrou zprávou je, že nemusíme čekat až do smrti. Už nyní můžeme mít jistotu v Bohu. Celá smlouva je založena na spolehlivých Božích zaslíbeních, ze kterých už nyní můžeme mít užitek. Musíme však těmto zaslíbením věřit; musíme si je přivlastnit; už nyní musíme okusit jejich realitu ve vlastním životě. Aby se tato zaslíbení stala skutečností, musíme mít trvalý vztah s Bohem, protože, jak jsme už mnohokrát řekli, smlouva zahrnuje i vzájemný vztah.

Aplikace

Jak můžeme náš vztah s Bohem a svůj pokoj upevnit? Uvažuj chvíli na modlitbě o svém životě a polož si otázky: Co z toho, co dělám, posiluje můj vztah s Bohem, a co ho narušuje? Jaké změny bych měl udělat?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Jediná cesta, kterou může hříšník dojít k spravedlnosti, je víra. Vírou může předložit Bohu zásluhy Ježíše Krista a Bůh mu připočítá poslušnost svého Syna. Kristova spravedlnost nahradí prohry člověka. Bůh přijme, odpustí a ospravedlní kajícího se, věřícího člověka a zachází s ním, jako kdyby byl spravedlivý. Miluje ho tak, jak miluje svého Syna. Tak to je, když je víra počítána za spravedlnost.“ (1SM 367)

„Když v pokání a ve víře přijímáme Krista za svého Spasitele, Bůh nám odpouští hříchy a ustupuje od trestu, který je předepsán za porušení zákona. Hříšník potom stojí před Bohem jako spravedlivý člověk. Je poctěn přízní nebe a prostřednictvím Ducha má společenství s Otcem a Synem.“

Musí však být vykonáno i další dílo – a to rozvoj charakteru. Pravda má člověka posvěcovat. A to se děje prostřednictvím víry. Protože jen milostí Kristovou, kterou přijímáme vírou, se může měnit charakter.“ (3SM 191)

„Víra, která ospravedlňuje, vede vždy nejdříve ke skutečnému pokání a potom k dobrým skutkům, které jsou ovocem této víry. Víra, která nepřináší dobré ovoce, není spásnou vírou.“ (3SM 195)

Otázky k rozhovoru

1. Jaký je rozdíl mezi živou a mrtvou vírou? (Jk 2,17.18)
2. Jak popisuje Pavel živou víru? (Ř 16,25.26)
3. Jak bys odpověděl na argument, že jestliže jsme spaseni jen připočítanou spravedlností, ne tou, která je v nás, potom nezáleží na tom, co děláme a jak to děláme?

Shrnutí

Bez ohledu na to, co děláme, naše lidská přirozenost je hříšná a nehodná stát před čistotou Boží spravedlnosti. Jestliže však svlékneme naši vlastní přirozenost a přijmeme Kristovu zástupnou oběť do našeho srdce, můžeme stát před Bohem jako spravedliví.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Požehnání nové smlouvy

Základní verš

„Já jsem přišel, aby [mé ovce] měly život a měly ho v hojnosti.“ (J 10,10b)

Předmětem studia tohoto celého čtvrtletí bylo téma Boží smlouvy s lidmi. Bůh nám chce v podstatě říci: „Takovýmto způsobem vás zachráním od hříchu a smrti.“ Jinými slovy, smlouva definuje Bohem stanovený způsob na vykoupení padlého lidského pokolení.

Velkolepým vrcholem smluvních zaslíbení je věčný život na nové zemi. I když na tento nádherný den všichni zatím jen čekáme, z požehnání vyplývajících ze smlouvy se můžeme radovat už dnes. Bůh se o nás stará i nyní; i dnes nám chce dát to nejlepší. Smlouva totiž není nějaká dohoda, ve které je nutné to či ono udělat – a za dlouhou dobu potom dostaneš svoji odměnu. Její odměnou jsou požehnání, ze kterých se mohou ti, kdo vírou vstupují do smluvního vztahu, radovat už tady a nyní.

V poslední lekci našich úvah o smlouvě si přiblížíme některá z bezprostředních požehnání a zaslíbení vyplývajících z Boží milosti, která byla vlita do srdcí těch, kdo zaslechli jeho klepání a otevřeli mu. Těchto požehnání je určitě více. Je to jen jakýsi začátek – začátek něčeho, co nikdy neskončí.

Osnova lekce

Při studiu poslední lekce tohoto čtvrtletí se chceme zaměřit na to, jaká požehnání pro nás mohou plynout ze smlouvy, kterou nám ze své lásky a iniciativy nabízí náš Zachránce:

- Dar radosti navzdory okolnostem (neděle)
- Dar odpuštění a osvobození od viny (pondělí)
- Dar nového, proměněného srdce (úterý)
- Dar věčného života (středa)
- Dar spolupráce s Pánem na záchraně druhých (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

RADOST

¹Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly, to zvěstujeme: Slovo života. ²Ten život byl zjeven, my jsme jej viděli, svědčíme o něm a zvěstujeme vám život věčný, který byl u Otce a nám byl zjeven. ³Co jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste se spolu s námi podíleli na společenství, které máme s Otcem a s jeho Synem Ježíšem Kristem. ⁴To píšeme, aby naše [var. vaše] radost byla úplná. (1J 1,1–4)

Osobní studium

Co naplňovalo radostí Jana a co přál i ostatním? (1J 1,1–5)

„To píšeme, aby naše (případně ‚váše‘) radost byla úplná.“ Jan vyjadřuje několika jednoduchými slovy, co je velkou předností těch, kdo uzavřeli smlouvu s Bohem – radost.

Jako křesťané často říkáme, že se nemáme řídit našimi pocity, že víra není pocit a že bychom měli svoje pocity ovládat. To všechno je samozřejmě pravda. Zároveň však musíme říci, že bez pocitů, emocí a nálad bychom vlastně ani nebyli lidmi. Svoje pocity nemůžeme popřít; potřebujeme je pochopit, dát jim místo, které jim patří, a držet je pod kontrolou – do té míry, jak je to jen možné. Popírat je by vlastně znamenalo popírat, že jsme lidé.

Jan byl jeden z dvanácti. Téměř od počátku Ježíšova tříapůlletého působení byl s ním; byl svědkem několika z těch největších událostí – byl pod křížem, v Getsemane, při proměnění. Jako očitý svědek mohl o těchto událostech právem mluvit.

Všimněme si však, že neupozorňuje na sebe. Zdůrazňuje, co Ježíš učinil pro své učedníky, aby mohli mít společenství nejen navzájem mezi sebou, ale i s Bohem. Prostřednictvím Ježíše můžeme navázat úzký vztah s Bohem a důsledkem tohoto společenství a tohoto vztahu je – radost. Jan chce, aby si křesťané uvědomili, že to, co o Ježíši čtou, je pravda. On ho totiž viděl, dotýkal se ho a naslouchal mu. A tak i oni mohou vstoupit do radostného společenství se svým nebeským Otcem, který je miluje a prostřednictvím svého Syna se jim dává.

Aplikace

Jan v našem biblickém textu představuje své svědectví o tom, co mu dává vědomí Boží lásky, a to, že poznal osobně Ježíše. Jaké svědectví vydáváš ty o svém vztahu s Ježíšem? Co může posílnit tvoji radost v Pánu?

OSVOBOZENÍ OD VINY

Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista. (Ř 5,1)

Nyní však není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši. (Ř 8,1)

Osobní studium

Je vůbec možné, aby slabý a hříšný člověk v životě prožíval pokoj? Na základě čeho?

Každý z nás zápasí s pocitem viny. To proto, že jsme hříšní. Všichni jsme se něčím provinili, všichni jsme učinili něco, za co se stydíme a co bychom nejraději vrátili zpět. Žel, čas se nevrátí...

Avšak díky Ježíši a krvi nové smlouvy nikdo z nás nemusí žít poznamenan vinou; Bůh nám totiž odpustil. Je to smutné, když nám někteří lidé neodpustí, ale oni nejsou Bohem, nejsou Stvořitelem a Udržovatelem vesmíru, nejsou konečným soudem. Pouze Bůh je svatý, dokonalý a svrchovaný Soudce, a proto pro nás není odsouzení, jak píše Bible. Svrchovaný Soudce nás považuje za lidi bez viny, považuje nás za ty, kteří nikdy neudělali to, za co se cítí vinni.

Jedním z největších zaslíbení vyplývajících ze smluvního vztahu s Bohem je, že už nemusíme žít pod tíhou viny. My, kteří jsme se rozhodli vstoupit do smluvního vztahu s Bohem a dodržovat jeho podmínky – víru, pokání a poslušnost – můžeme pro krev smlouvy složit těžké břemeno viny. Když se nám satan snaží našeptat, že jsme zlí, zkažení a příliš hříšní, než aby nás mohl Bůh přijmout, můžeme učinit to, co učinil Ježíš, když pokoušel jeho – citovat Písmo. Ten nejlepší ze všech veršů je v tomto případě Ř 8,1. Neznamená to popírat v našem životě realitu hříchu. Protože však máme smluvní vztah s Bohem, hřích nás neodsuzuje. Ježíš nesl trest za nás. V přítomnosti nebeského Otce stojíme a odvoláváme se na Ježíšovu krev, prolitou za nás; předkládáme jeho spravedlnost místo našich hříchů.

Aplikace

Jak ti skutečnost odpuštění tvých hříchů pomáhá ve vztahu k těm, kteří se vůči tobě provinili? Jak to ovlivňuje tvoje chování k jiným lidem?

NOVÁ SMLOUVA A NOVÉ SRDCE

¹⁷[Prosím Otce] a aby Kristus skrze víru přebýval ve vašich srdcích; a tak abyste zakořenění a zakotvení v lásce ¹⁸mohli spolu se všemi bratřími pochopit, co je skutečná šířka a délka, výška i hloubka: ¹⁹poznat Kristovu lásku, která přesahuje každé poznání, a dát se prostoupit vši plností Boží. (Ef 3,17–19)

Osobní studium

Jaká změna nastane u těch, kteří mají nové srdce? (Ef 3,17–19)

Jak jsme již uvedli, v nové smlouvě Bůh vloží zákon do našeho srdce (Jr 31,31–33). V našem srdci však není jen zákon. V uvedeném textu čteme, že tam přebývá i Kristus. (Řecké sloveso přeložené jako „přebývat“ znamená také „usadit se“, což vyjadřuje myšlenku stálosti.) Kristus a jeho zákon jsou totiž ve velmi úzkém spojení. Jestliže je v našem srdci Kristus a jeho zákon, budeme mít ze smlouvy jedno z největších požehnání – nové srdce.

Všimni si, že Pavel v úvodním verši zdůrazňuje prvek lásky. Říká, že v ní musíme

být „zakořenění a upevnění“. Tato slova představují stabilitu, pevnost a stálost v základech lásky. Naše víra neznamena nic, jestliže není pevně zakořeněna v lásce k Bohu a v lásce k bližním. Láska nepřichází jen tak ze vzduchoprázdna. Naopak, prostřednictvím Ježíše Krista se projevila Boží láska k nám (láska, která převyšuje poznání). V důsledku toho nastala v našich životech změna. Změnila se i naše srdce a my jsme se stali zcela novými lidmi – s novými myšlenkami, touhami a cíli. Taková je naše odpověď na Boží lásku měnící naše srdce a probouzející v nás lásku k druhým. Snad toto měl Pavel na mysli, když mluvil o tom, že máme být naplnění „celou Boží plností“.

Aplikace

Co můžeme udělat, aby se tato zaslíbení na nás naplnila? Potřebujeme něco změnit, abychom mohli být v životě naplnění „Boží plností“ (Ef 3,19)?

NOVÁ SMLOUVA A VĚČNÝ ŽIVOT

²⁵Ježíš jí řekl: „Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. ²⁶A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?“ (J 11,25.26)

Osobní studium

Věčný život má dva rozměry – přítomný a budoucí. V přítomnosti poskytuje věřícímu život už nyní. Obsahuje mnoho zaslíbení, která byla dána pro náš současný život.

V budoucnosti se stane skutečností zaslíbené vzkříšení těla. Půjde o událost, která všechno změní. Tehdy se naplní všechny naše naděje.

Jak rozumíte Ježíšovým slovům, že ti, kdo v něho věří, i kdyby zemřeli, budou žít? (J 11,25.26) Jak lze takový „věčný život“ získat?

Ježíš říká, že pro ty, kteří v něho věří, je tato smrt jen spánek, jen jakási dočasná přestávka, která se skončí vzkříšením. Když se Kristus vrátí, mrtví v Kristu vstanou

nesmrtelní a živí následovníci Ježíše Krista budou v okamžiku proměnění v nesmrtelné. Mrtví i živí, kteří jsou v Kristu, prožijí stejné vzkříšení těla.

Je to velká přednost, když víme, že naším posledním místem není hrob, ale věčný život, který vlastně nemá konec.

„Kristus přijal naše tělo, abychom my mohli přijmout jeho Ducha. Díky spojení s Kristem máme vyjít z hrobu. Naše vyjití však nebude jen projevem Kristovy moci, ale také důsledkem toho, že jsme vírou přijali jeho život za svůj. Lidé, kteří vidí Krista v pravém světle a dovolují mu vstoupit do svého srdce, mají věčný život. Kristus v nás přebývá prostřednictvím Ducha a přijetí Ducha do srdce vírou je počátkem věčného života.“ (DA 388; TV 244)

Aplikace

Je pro tebe „věčný život“ jen něčím, na co se těšíš do budoucna? Jaký prospěch můžeme mít z věčného života už dnes?

NOVÁ SMLOUVA A NAŠE POSLÁNÍ

¹⁸Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. ¹⁹Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého ²⁰a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku. (Mt 28,18–20)

Osobní studium

Jakou roli v plnění velkého misijního poslání sehrává naše aktivita, a jakou Boží působení?

Lidé na celém světě zápasí s tím, co jihoafrický spisovatel Laurens van der Post nazval „břemenem nesmyslnosti“. Lidé, kteří byli obdarováni darem života, často nevědí, co s ním, nevědí, jaký smysl má jejich život a jak ho využít. Je to, jako kdybyste někomu dali knihovnu plnou vzácných knih, avšak ten člověk je nečte, ale zapaluje s nimi oheň. Je tragické, plýtvat něčím tak vzácným!

Není to však jediný problém, se kterým musí křesťan zápasit. Radovat se dovedou ti,

kdo znají (a osobně prožili) úžasnou zprávu o ukřižovaném a zmrtvýchvstalém Spasiteli, který zemřel za hříchy každého člověka na zemi.

Vzhledem k jasné výzvě z Mt 28,19.20 má život věřícího člověka svoje poslání a smysl – hlásat světu nádhernou pravdu o tom, co jsme prožili s Ježíšem Kristem. Je to velká přednost! Většina z toho, co na tomto světě děláme, skončí, až skončí tento svět. Šíření evangelia je však poslání, jehož následky sahají do věčnosti.

Bůh nám dal jasný příkaz. Ať jsme kdokoli, ať je naše postavení v životě jakékoli, ať máme jakékoli nedostatky – všichni máme splnit určitý úkol.

Aplikace

Být křesťanem, Ježíšovým následovníkem, znamená být tím, kdo přijal jeho pověření. Znáš svůj úkol? Víš, co od tebe tvůj Pán očekává? Počítáš s jeho mocí a pomocí?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 40. kapitulu „Vysvobození“ z knihy *Velké drama věků* (GC 635–645; VDV 410–420) a kapitulu „Opravdová radost“ z knihy *Cesta k vnitřnímu pokoji* (SC 115–126; CVP 117–125).

„Svatý Boží Syn nenesl žádné svoje hříchy a bolesti – nesl bolesti jiných, protože na něho byla položena nepravost nás všech. S božským soucitem se spojuje s člověkem a jako zastupce lidského pokolení trpí jako hříšník. Nahlédl do propasti bídy zapříčiněné našimi hříchy a přemostil roklinu, která nás odděluje od Boha.“ (7BC 462)

„Pojď, můj bratře, pojď takový, jaký jsi, hříšný a poskvrněný. Polož své břemeno viny na Ježíše a vírou se dožaduj jeho zásluh. Pojď hned, dokud je čas milosti, neváhej; vyznej svoje hříchy, čiň pokání a Bůh ti zcela odpustí. Neopovažuj se promarnit novou příležitost. Naslouchej hlasu lásky, který tě vyzývá, abys vstal z mrtvých a Kristus ti mohl dát světlo. Zdá se, že každý nynější okamžik je přímo spojen s údělem neviditelného světa. Nedovol, aby tě tvoje pýcha a nevěra vedly k tomu, abys nadále odmítal nabídku milosti. Jestli ji však zavrhneš, nakonec budeš naříkat: ‚Minula žeň, skončilo léto, a spása nikde‘ (Jr 8,20).“ (5T 353)

Otázky k rozhovoru

1. Těm, kdo věří v Ježíše, Bůh zaslubuje radost. Je radost to samé jako pocit štěstí a pohody? Měl by být křesťan vždy usměvavý a dobře naladěný?
2. Co znamená být naplněn „Boží plností“? (Ef 3,19) Co si pod tímto zvláštním výrazem můžeme představit?
3. Může být křesťan naplněn radostí a pokojem, jestliže nebere vážně výzvu z Mt 28 a nepoužívá svoje duchovní dary ke splnění poslání?

Shrnutí

Smlouva mezi Bohem a člověkem není jen nějakým abstraktním teologickým konceptem. Je to způsob, jakým Bůh formuluje a vysvětluje náš vzájemný spásný vztah. Přijetím smlouvy otevíráme svoje životy Boží lásce a jeho zaslíbením o spasení.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

POUŽITÉ ZKRATKY

Biblické překlady

Standardně je v lekcích Průvodce studiem Bible používán Český ekumenický překlad (ČEP). Pokud je použit jiný překlad, je u odkazu verše uvedena následující zkratka:

B21 Bible, překlad 21. století

ČLP Český liturgický překlad

ČSP Český studijní překlad

Díla Ellen G. Whiteové

U českých překladů knih Ellen G. Whiteové je uváděno nejnovější vydání z nakladatelství Advent-Orion.

Zkratka	Anglický název	Zkratka	Český překlad
AA	The Acts of the Apostles	PNL	Poslové naděje a lásky
COL	Christ's Object Lessons	PM	Perly moudrosti
DA	The Desire of Ages	TV	Touha věků
GC	The Great Controversy	VDV	Velké drama věků
PK	Prophets and Kings	OSU	Od slávy k úpadku
PP	Patriarchs and Prophets	NUD PP	Na úsvitu dějin Patriarchové a proroci
SC	Steps to Christ	CVP	Cesta k vnitřnímu pokoji

Zkratka	Anglický název
AG	God's Amazing Grace
FLB	The Faith I Live By
SD	Sons and Daughters of God
SG	Spiritual Gifts
SM	Selected Messages
SR	The Story of Redemption
T	Testimonies for the Church

Další materiály

Zkratka	Anglický název
BC	The Seventh-day Adventist Bible Commentary

Vážení a milí přátelé,

psát v dnešní době cokoliv, co se má zveřejnit za pár měsíců, není snadné. Náš svět se zcela proměnil a s jistotou víme jen to, že už to nikdy nebude jako dřív. Všichni jsme si ověřili, že slovo jistota se pomalu stává slovem z naší historie. Najednou prožíváme špatné věci, které jsme znali jen z obrazovek televizí, a musíme hledat řešení problémů, které nám ještě před dvěma roky připadaly jako románová fikce.

Člověk byl stvořen k životu v ráji, různá pozemská pekla nejsou prostředím pro náš život, proto nám nezbývá než stále hledat východiska z opakujících se krizí.

Pro křesťana je důležitá otázka, jak v tom všem najít cestu k Bohu, cestu k lidem a nakonec i sám k sobě.

Někdy jsme zatlačeni do kouta vědomím naší dočasnosti, ale náš Pán a Bůh postavil svou koncepci na principu věčnosti. Udělal s námi krátkověkými smlouvu věčnou. Nedává to smysl, ale dá se tomu věřit a dá se pro to žít a snad i umřít. A ještě jedno je podstatné, pokud chceme přežít, pak musíme na to svoje žití tak trochu zapomenout. Náš život je více snesitelný, pokud ho žijeme pro druhé a s těmi druhými.

Jeden mladý muž měl za sebou opravdu těžkou sobotní noc, příšerně ho bolel zub. Na pohotovosti byli až od deváté, a tak tam stál v řadě už od osmi. Nebyl schopen už ani přemýšlet nad tím, že se sestřička všem omluvila s tím, že mají polámanou vrtačku a servis přijede až v poledne. Mladý muž se ponořil do vnitřního vzteku: to je fakt zoufalý svět. Pak se přemohl a šel za sestrou s nabídkou, že se na to podívá, před pár lety ještě podobný servis sám dělal. Závada nebyla složitá a za půl hodiny bylo křeslo v provozu. Zub bolel stejně zoufale, ale při opravě to bylo jaksí snesitelnější. Nikomu v čekárně nevadilo, že dostal přednost a za chvíli odcházel sice bez zubu, ale hlavně bez bolesti.

Každý z nás možná můžeme přidat kousek ze své dočasnosti k věčným Božím smlouvám...

Marek Škrála, hospodář Česko-Slovenské unie

Církev adventistů sedmého dne financuje většinu svých projektů z vlastních zdrojů prostřednictvím různých sbírek. Každou sobotu proběhnou v našich shromážděních sbírky dvě. Jedna je určena na provoz místního sboru a druhá na podporu různých celosvětových misijních projektů.

Přehled tematických sobot a sbírek v roce 2021 lze využít při plánování bohoslužeb v tomto roce.

Všem dárcům bych chtěl poděkovat za jejich ochotu podporovat práci církve v naší zemi i v prostoru světa kolem nás.

Informace pro pokladníky sborů – misijní sbírky jsou odesílány na účet příslušného sdružení. První část variabilního symbolu je ve sloupci VS, druhá část variabilního symbolu je přidělené číslo sboru.

Plán tematických sobot, týdnů a sbírek v roce 2021			
	Téma soboty	Sbírka	VS
	Duben		
3. 4.	Den modlitby a půstu		
10. 4.	Sbírka pro projekty Hope Channel	Sbírka pro EUD	15
17. 4.	Rozdávání misijních knih (17.–23. 4.)		
24. 4.	Den služby lidem se zvláštními potřebami (neslyšící, nevidomí...)		
	Květen		
1. 5.	Den jednoty v misi		
8. 5.	Modlitba za Adu Česká republika	Sbírka pro Adu ČR	22
15. 5.	Den zdraví v rámci EUD		
22. 5.	Sbírka pro domácí a celosvětové misijní projekty	Sbírka pro ČSU _{2/3} , GK _{1/3}	28
22. 5.	Den modlitby za ohrožené děti		
29. 5.			
	Červen		
5. 6.	Den biblických korespondenčních kurzů a sobotní školy		
12. 6.	Den služby žen		
19. 6.	Den uprchlíků		
26. 6.	Sbírka 13. soboty pro Středoamerickou divizi	Sbírka 13. soboty	13

HopeTV.cz

NABÍDKOVÝ LIST 2.Q 2021

NOVINKA

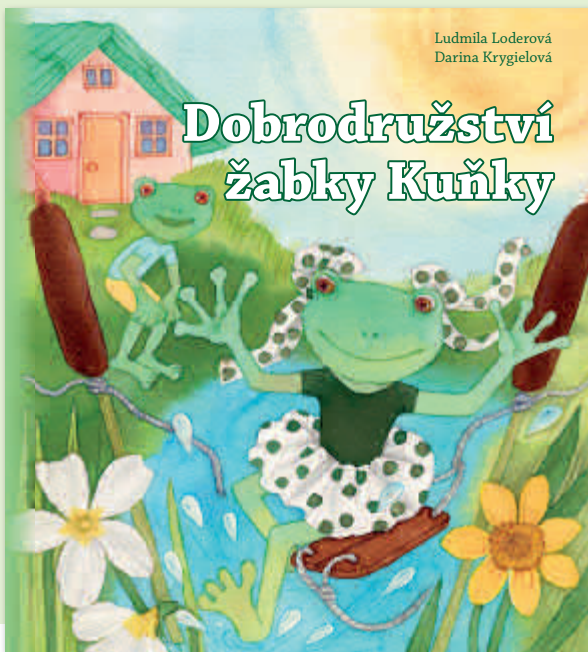
DOBRODRUŽSTVÍ ŽABKY KUŇKY

**LUDMILA LODEROVÁ,
DARINA KRYGIELOVÁ**

Když babička začne vyprávět, tu vnoučata ztichnou a pozorně naslouchají. A tentokrát babička – Ludmila Loderová – svá vyprávění sepsala do knížky, která nás zavede do říše žabek. Posлуhači nebo i čtenáři předškolního a mladšího školního věku se tak stávají účastníky jejich dobrodružství, radostí a starostí.

Vyprávění ilustracemi doplnila Darina Krygielová.

16,5 × 18 cm / 248 stran /
tuhá vazba / 150 Kč

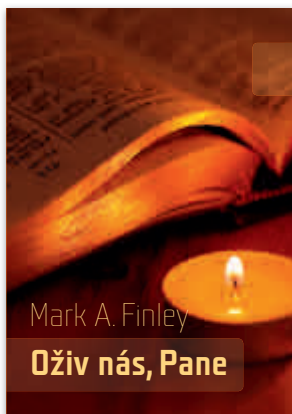
MOŽNOST OBJEDNÁNÍ

- ▶ Advent-Orion, spol. s r. o.
Roztocká 5/44, 160 00 Praha 6 – Sedlec
tel.: 558 359 100, 603 553 628
e-mail: expedice@adventorion.cz
www.advent-orion.cz

- ▶ Prostřednictvím sborového traktátníka doručení v příští zásilce do vašeho sboru (neplatí se poštovné ani balné).
- ▶ Osobní objednání – zásilky jsou expedovány po obdržení objednávky na adresu objednatele (poštovné a balné ve výši 100 Kč).

PRO NAŠE VĚRNÉ ČTENÁŘE

OŽIV NÁS, PANE – REEDICE **MARK A. FINLEY**

Na přání čtenářů, na které se nedostalo z prvního vydání, znovu vycházejí (tentokrát jako brožura) jednoduché praktické rady, jak se každý z nás může vydat moci Ducha svatého. Nechme se oslovit naléhavou výzvou, jejíž přijetí může změnit nejen nás, naše rodiny a sbory, ale i celý svět.

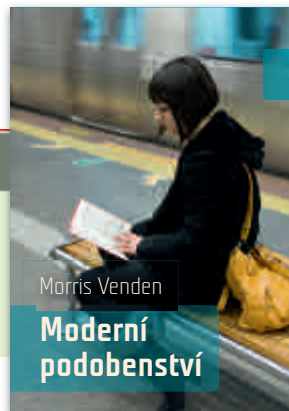
11,5 × 16,5 cm / 140 stran / brožura / 29 Kč

MODERNÍ PODOBENSTVÍ **MORRIS L. VENDEN**

Příběhy, které vdechnou život suchopárné teologii

Kdyby Ježíš žil v dnešní době, vyprávěl by příběhy. Vyprávěl by o dálnicích, letadlech, nákupních centrech a možná i o televizi. Pokaždé, když bychom si některé z těchto věcí všimli, připomněla by nám Ježíšův příběh a jeho hlubší smysl. Každý miluje příběhy. Možná proto lidé za Ježíšem chodili. I dnes nás příběhy přitahují, ať je nám pět nebo devadesát!

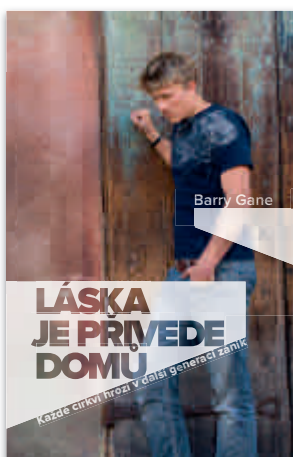
11,5 × 16,5 cm / 224 stran / tuhá vazba / 98 Kč

LÁSKA JE PŘIVEDE DOMŮ **BARRY GANE**

Proč odcházejí? Může církev něco udělat, aby zastavila odchod těch, kteří jej zvažují, a přivedla zpět ty, kdo ji opustili? Mohu udělat něco já? Pravděpodobně znáte člověka, který odešel z církve. Možná i víte proč. Možná ne. Ale máte ho rádi. Právě pro vás je tato kniha. Autor se zamýšlí nad důvody, proč tolik mladých lidí z církve odchází. Popisuje obtíže spojené s adolescencí a ukazuje nám, jak se vyvíjí víra. V závěru nastiňuje, jakým způsobem lze mladé lidi oslovit.

13 × 20 cm / 112 stran / brožura / 128 Kč

ROK PLAKÁTŮ **LENNART STAGLING**

Drobná brožura, vycházející ze zkušenosti a postojů Ellen G. Whiteové, nám může pomoci pochopit, jak by se měli protestanti při zvěstování evangelia projevovat.

15 × 20 cm / 24 stran / brožura / 20 Kč

HopeTV.cz

SERIÁLY PRO VÁS A VAŠE PŘÁTELE...

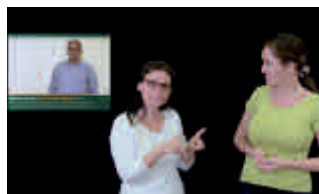
PŘÍBĚHY PRO DĚTI

HopeTV pro vaše děti připravila sedmidílnou sérii křesťanských písniček a povídaní, v níž pastor Radek Jonczy s dětmi zpívá a vypráví jim příběhy ze života. Z Příběhů pro děti si každý může odnést poučení o Bohu, kamarádství, pomoci i odvaze.

KOHOUTI KOKRHAJÍ VŠUDE STEJNĚ

Jan Bárta, výtvarník a někdejší ředitel humanitární organizace ADRA, vám přináší zajímavé a hluboce lidské postřehy ze svých pracovních cest po celém světě. Série je zpracována do podoby audioknihy.

VELKÝ PŘÍBĚH BIBLE III.

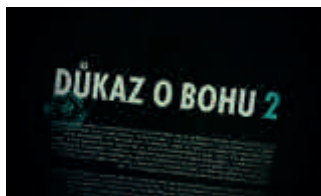
Jaký je vlastně základní příběh, který nám chce celá Bible sdělit? Nabízíme vám sérii přednášek Daniela Dudy s názvem „Velký příběh Bible“. Záznam je opatřen znakovým jazykem a je tedy vhodný ke sdílení s neslyšícími lidmi.

Projekt Identita vznikl jako reakce na stěžejní otázky členů Církve adventistů sedmého dne. Otázky týkající se základů a specifík jejich víry. Identita se pokouší na některé z nich odpovědět.

Seriál Hledání 2 sklídl po celém světě již mnoho ocenění a svým moderním zpracováním může i vám pomoci seznámit vaše přátele s křesťanstvím a nenásilnou formou je oslovit poselstvím evangelia.

Nechte se oslovit přímočarým a srozumitelným poselstvím Kornelia Novaka. Druhá řada seriálu rozhovorů s tímto misionářem a pouličním kazatelem je na téma Boží uzdravení a Ježíš Kristus. Kornelia Novaka zpovídá Martin Hasík.

Je opravdu víra křesťanů utopií? Čemu vlastně následovníci Krista věří a proč? Devatenáct témat se pokouší na tyto otázky odpovědět a ukázat, že víra rozhodně utopií být nemusí.

Kdysi byla fungující rodina samozřejmostí, dnes je spíše vzácností... Proto vznikl Projekt rodina – seriál, v němž nás vztahová poradkyně Milena Mikulková provede celou problematikou vztahů a rodinného života.

Bud'te v obraze...

...a odebírejte novinky
z tvorby HopeTV.cz
pohodlně do
svého e-mailu:

- nové pořady,
- zprávy ze zákulisí,
- materiály ke stažení.

Stačí zaslat e-mail s textem
„Chci zpravodaj“ na adresu
info@hopetv.cz.

Zpravodaj vychází jednou za
tři týdny.

ADRA

ADRA

ADRA

*Děkujeme, že jste tu s námi
pro druhé!*

www.banglakids.cz
www.mincedenne.cz

www.adra.cz

www.adradarek.cz

S Adrou po celý rok. Vystřihněte si záložku do knihy.

Do sborníku přispěla řada kazatelek a kazatelů, teologů i laiků. Nabízíme odpovědi na otázku, proč věříme, že Duch svatý je osobou a Bohem, a zveme každého, koho naše odpovědi zajímají.

DUCH SVATÝ

Rozhovor pro toto vydání poskytl bývalý předseda Generální konference Církve adventistů sedmého dne Jan Paulsen. Formou kázání se vyjádřili kazatelka a nemocniční kaplanka Pavla Žůrková, učitel Jiří Pavlán a spirituál a učitel Adventistického teologického institutu (ATI) Aleš Zástěra. Další uveřejněné články a studie jsou příspěvky z teologické konference ATI o Duchu svatém, která se konala v únoru 2020 v Brně. Své příspěvky zde zveřejnili Mikuláš Pavlík, Oldřich Svoboda, Daniel Gomola, Ján Barna, Vítězslav Chán a Marek Harastej.

Sborník doplňuje výběr citátů Ellen Whiteové o Duchu svatém, které uspořádal Danny Lauferweiler, a překlad článku Jerry Moona, jednoho z autorů nově vydané knihy Trojice. Poslední části říkáme anketa, ale možná název není přesný. V této části neděláme průzkum názorů mezi náhodnými lidmi, ale oslovujeme osobnosti naší církve, jejichž pohled na věc vnímáme jako přínosný. Snad bude přínosný i pro vás, stejně jako sborník KOINONIA.

**17 × 24 cm / brožura /
108 stran / 50 Kč**

 SOBOTNÍ ŠKOLA

O SOBOTNÍ ŠKOLE STUDIJNÍ MATERIÁLY BIBLIE PRO DNEŠEK

SDÍLENÍ VÍRY

Inspirace, jak představit svému okolí poselství evangelia

SOBOTNÍ ŠKOLA "LIVE" - SOBOTA, 9.15

Internetové stránky sobotní školy <http://sobotniskola.casd.cz>

základní informace o sobotní škole / lekce ve formátu pdf / doplňkové materiály / odkazy na další studijní pomůcky / podněty k modlitbám

